BSK - JUGOSLAVIJA

PRVI VEČITI DERBI

ŽIVKO M. BOJANIĆ

@ivko M. Bojani}

BSK - JUGOSLAVIJA

SE] ANJE NA PRVI BEOGRADSKI VE^ ITI DERBI

Beograd, 2007.

Autor;
@ivko M. Bojan}

BSK - JUGOSLAVIJA
Prvi ve~iti derbi

Izdava~:
Klasa d.o.o.

Prelom i obrada:
Dragan Lazarevi}
Studio KLASA

Štampa:
Klasa d.o.o.

Tira`:
300 kom.

ISBN 978-86-85627-07-1
Beograd, 2007.

SVI ME^ EVI BSK - JUGOSLAVIJA 1913-1943.

Prvi- 8. septembar 1913.- poslednji 15. avgust 1943.

1913 - 2:0
1919 - 3:1, 4:0
1920 - 2:0, 2:0, 1:1, 0:2
1921 - 0:0, 3:1, 2:4, 1:3, 3:2
1922 - 3:0, 0:1, 2:2
1923 - 2:7, 1:2, 1:9
1924 - 2:0, 1:4, 1:2, 0:5, 1:5, 2:1, 1:6
1925 - 0:3, 2:4, 5:2, 2:8, 0:7, 3:2
1926 - 2:2, 2:0, 3:1, 2:0, 2:0, 5:3
1927 - 1:1, 2:1, 3:4, 3:2
1928 - 4:0, 4:0, 0:2, 3:3,4:1, 4:2, 6:1,2:0, 2:3
1929 - 7:1,5:1,2:1, 0:3, 3:3, 2:1
1930 - 0:4, 4:0, 1:2, 2:1, 1:4
1931 - 3:0, 2:2, 2:1
1932 - 1:2, 3:2, 1:1, 2:3, 2:3, 2:1, 2:0, 3:0
1933 - 4:1, 4:0, 2:1, 2:0
1934 - 2:1, 1:2, 6:0, 2:1, 1:2, 2:2
1935 - 3:2, 2:3, 2:3, 1:1, 6:0, 2:3
1936 - 3:0, 3:0, 5:1, 3:2, 6:1, 0:4, 1:2
1937 - 2:2, 2:2, 3:0
1938 - 4:1, 1:1, 1:0, 0:0, 3:2, 1:1, 1:1
1939 - 1:2, 1:0, 0:4, 1:2, 0:1, 3:1, 6:1, 0:1, 2:0
1940 - 1:1, 3:1, 0:1, 1:3, 2:2, 3:0
1941 - 1:0, 1;1, 3:4, 3:0, 0:0, 2:1, 3:1, 3:4, 0:0, 2:4
1942 - 1:1, 2:1, 2:1, 0:0, 1:1
1943 - 3:1, 5:1, 4:1, 4:1, 5:1, 5:2

SA TRKALIŠTA U ISTORIJU
VELIKA SRBIJA - BSK 0:2 (0:1)
8. septembar 1913 - prijateljska utakmica

Prvi veliki derbi (prijateljska utakmica), odigran 8. septembra 1913. godine na igralištu Velike Srbije. Gledalaca: oko 1.000. Sudija: Jovan Viktorovi}. Strelci: O:1 Mileta Nedi}, 0:2 Andra Koji}.

VELIKA SRBIJA: *Da~a Stojanovi}, Pera Radojkovi}, Miroslav Najdanovi}, Milivoje Ivanovi}, Vlada Krsti}, Eduard Mifek, Mileta Stefanovi}, Petrovicki, Mahek, Mileta Jovanovi}, Furjanovi}.*

BSK: *Bota Stankovi}, Josif Papo, Miša Petrovi}-Obu}ina, Duško Miloševi}, Bo`a Todorovi}, \ oka Popovi}, Josip Švaha, Josip Brener, Mileta Nedi}, Andrica Koji}, Miodrag Jovanovi}- Cine.*

Derbi velikih, ve~itih rivala, u Beogradu, nije nastao formiranjem Crvene zvezde i Partizana posle Drugog svetskog rata. Više od tri decenije pre toga, ta~nije 8.

septembra 1913, kada je odigran prvi me~ na "trkalištu", prostoru izmel u današnjeg pravnog i Tehni~kog fakulteta, uz obod Bulevara kralja Aleksandra, gde su jedan uz drugog bili stadioni BSK-a i Velike Srbije, kasnije Jugoslavije, za~eto je rivalstvo, koje je obele` ilo sportski ` ivot prestonice u prvoj polovini 20. veka. Derbi je 1927. godine izmešten na Top~idersko brdo, gde su sagral eni novi stadioni Jugoslavije, gde se danas nalazi stadion Crvene zvezde - 1927. i BSK-a, na mestu sadašnjeg stadiona Partizana - 1929. godine.

BSK je osnovan 1. septembra 1911. godine nakon raskola u fudbalskom klubu Srpski ma~, dok je Velika Srbija rol ena 6. avgusta 1913. godine posle odlaska agilnog Danila Da~e Stojanovi}a iz BSK-a.

"Plavi" su 1911. godine sagradili stadion, ubrzo nakon formiranja kluba, a isto to uradili su i ~elnici Velike Srbije, avgusta 1913. godine.

"Utakmica plavih i crvenih je beogradski derbi. (BSK je bio i ostao plavi, dok su igra~i Velike Srbije prvo nosili zelene dresove, a kada je posle I svetskog rata iz Velike Srbije nastala Jugoslavija, dresovi su bili i ostali crvene boje). Najzna~ajniji susret sportske sezone. Utakmica koja izaziva najve}e interesovanje sportske publike i koja privla~i najve}i broj gledalaca. Ništa ne mo`e da umanji zna~aj ovog susreta. Ni slaba forma jednog od takmi~ara, ni momentalna kriza, ni velike promene u timu, apsolutno ništa... Beogradski derbi nema favorita. To je najve}a dra` ove tradicionalne utakmice. Baš kad su prognoze najubedljivije proricale pobedu BSK-a, odnosnog njegovog rivala, rezultat je ispadao sasvim druga~ije... razlog tome

je da i jedan i drugi tim ne igraju obi~no na "svojoj" derbi utakmici. Rivalstvo izmel u ova dva kluba je tako sna`no da pokre}e futbalere (u to vreme pisalo se futbaler, a ne fudbaler), na naro~iti napor, uliva im retko po`rtvovanje, goni ih neopisivim oduševljenjem ka pobedi" - ovako je 1943. godine o tradicionalnom rivalstvu najistaknutijih beogradskih klubova pisao legendarni novinar "Politike" Ljubomir Vukadinovi}.

U prvom me~u, prijateljskoj utakmici, neposredno nakon formiranja Velike Srbije, ravnopravna igra novog i tada najkvalitetnijeg tima Beograda. Na kraju zaslu`ena pobeda "plavih" koji je imao iskusniji, uigraniji, pa i kvalitetniji sastav. Favorit je naišao na sr~an otpor Velike Srbije.

"Još odmah u po~etku BSK je silno navalio... pred kraj prvog dela inicijativu je preuzela "Velika Srbija" i jedno vreme gol BSK-a bio je formalno bombardovan. Pa, ipak, prvo poluvreme se završilo rezultatom 1:0 za BSK. Gol je dao Mileta Nedi}, glavni strelac BSK-a. Njemu je loptu izvrsno dodao Andrica Koji}, a on je uspeo jakim šutom da je ubaci u mre`u... U po~etku drugog poluvremena izgledalo je da }e "Velika Srbija" uspeti da izjedn~i rezulatat, jer je bila veoma nadmo}na, tako da se stalno igralo pred golom BSK-a. Mel utim, Mahek i Vlada Krsti} nisu imali sre}e. Njihove bombe stalno su letele pored gola. Nekoliko puta se dogodilo da je lopta udarala u stativu. BSK je, s vremena na vreme, uspevao da se otrgne od prave opsade i jedan od tri prodora, doneo mu je drugi gol. Strelac je bio Andra Koji} - pisao je svojevremeno o prvom derbiju po~ivši Ljubomir Vukadinovi}.

Teren je bio dobar, pokriven kratkom travom. Prva utakmica protekla je bez incidenata i bila je veoma zanimljiva tokom celog susreta.

Prvi derbi vodio je Jovan Viktorovi}, aktivni bek Sokola, prvog beogradskog kluba (1903), koji je prema tvrdnjama savremenika, na obostrano zadovoljstvo, sudio objektivno.

Navija~i su posle utakmice klicali fudbalerima, a na rukama su poneli, u to vreme svoje ljubimce, golmana plavih, Botu Stankovi}a i njegovog kolegu iz Velike Srbije, pionira srpskog fudbala Da~u Stojanovi}a, jednog od utemeljiva~a ovog sporta koji je bio golman, ali je neretko igrao i levo krilo.

Kao retkost za to vreme u izveštaju sa prvog derbija ka` e da su se na golovima pojavile i mre` e.

Zanimljivost da je utakmica kasnila više od jednog ~asa jer se ~ekalo na dolazak ministra prosvete Ljube Jovanovi}a. Tek kada se on pojavio me~ je po~eo.

Za Veliku Srbiju igrala su i dva stranca, ^esi Mahek i Petrovicki.

“Ta prva utakmica na našem igralištu odr` ana je izmel u prvih timova novog kluba i Beogradskog sport kluba 8. septembra 1913. godine. Kao uigraniji, bolji i iskusniji tim - pobedio je BSK, ali sa rezulatatom 2:0 i posle ravnopravne igre koja je iznenadila i samog pobednika, uverenog u laku i visoku pobedu. Ta ravnopravna igra, u kojoj su se odlu~nom igrom isticali i pojedini igra~i novog kluba (iako tog dana u manjini), pokazali su da novi klub mo` e sa sigurnoš}u i vedrinom da gleda u budu}nost. Tako je i bilo, jer sa ovom utakmicom zapo~elo je i ono sportsko rivalstvo izmel u BSK i SK Jugoslavija, koja }e, izmel u dva svetska

rata, odigrati najve}u pozitivnu ulogu u napretku i razvitku, ne samo beogradskog, nego i celokupnog jugoslovenskog sporta - ovako je prvi derbi video tada gimnazijalac, a kasnije poznati fudbalski internacionalac, reprezentativac i fudbaler Jugoslavije Jovan Ru`i}.

Velika Srbija 1913. godine

Andrica Koji}
(1896-1952)

Bio je jedan od najtalentovanjih izdanaka prvog podmlatka BSK-a (iako je po~eo u Srpskom ma~u), u kojem su pored njega stasavali dr Mihailo Andrejevi}, Brana Porobi}, Nikola Simi}...kasnije vedeta, nosilac igre, rasan strelac. Bio je odli~an tehni~ar, igrao je podjednako dobro obema nogama. Bio je prvoklasni centarfor, kasnije i besprekoran komandant odbrane kada se iz navale povukao na mestu centarhalfa.

"Voleo je toliko loptu da mu je igralište bilo druga ku}a. Bio je i ~ovek za primer, omiljen i poštovan" - tvrdio je Vukadinovi}.

Za vreme Prvog svetskog rata igrao je za francuske klubove, Marsej, Eks an provans i Bordo, u Italiji za klub naših u~enika u Rimu, Soko pro Roma, posle BSK-a u novosadskoj Vojvodini, niškom Sin| eli}u, šaba~koj Ma~vi, na kraju karijere u Lešnici i Krupnju.

Igrao je za reprezentaciju na Olimpijskim igrama u Anversu 1920. godine protiv Egipta 2:4.

IZNENA\ ENJE – SLABIJI USPEŠNIJI!
BSK – Jugoslavija 2: 0 (1:0)
20. maj 1920. - Prvenstvena utakmica

"Ova tako nestrpljivo o~ekivana utakmica (pauza zbog Prvog svetskog rata), za prvenstvo izmel u dva naša najbolja kluba donela nam je u rezultatu jedno iznenal enje. Jugoslavija je, od prošle godine, u~inila ogroman napredak, dovela je ve} odavno u pitanje prvenstvo B.Š.K. i ovog puta imala je najviše izgleda sude}i po njenom sastavu za sigurnu pobedu. No desilo se ono što niko nije o~ekivao: Jugoslavija je izgubila prvenstvo beogradskog podsaveza na utakmici sa protivnikom za ~itavu klasu slabijim.

Igra po~inje otvorena sa obe strane, ali se odmah prime}uje kod svih neka zbunjenost i nervoznost. Pet minuta traje ispitivanje protivni~kih slabih strana, no Jugoslavija velikim plasiranjem halfova Gavrilovi}a, Ru`i}a i Markovi}a, kao i bekova Radojkovi}a i Jovanovi}a, preuzima vol stvo, vrši neprekidnu navalu na goal B.S.K.-a, ~iji se forvard (izuzev desnog krila Vasiljevi}a) povla~i u odbranu. Lopta se neprestano nalazi oko goala B.Š.K. No, trio Jugoslavije

(Marti}-Mahek, Petrovicki) fatalno neodlu~an pred goalom, propušta i ne iskoriš}ava mnoge zgodne situacije, šutira ili preko goala ili u golmana, koji je tada imao izvanrednu sre}u. U 20. minutu trio Jugoslavije unosi loptu, preko palog goalmana, u sam goal no sudija, koji stoji na centru igrališta ne svira te bek B.Š.K. izbaci loptu iz samog goala. Taktika B.Š.K. sa desnim krilom kao avangardom ma da ne daje nikakav utisak ipak je urodila plodom. Uspevši da brzo prenese loptu ka goalu Jugoslavije, on sa desnog krila šalje polu-levom, koji posle kra}eg driblanja šutira ka goalu te polu-desno Šimi} pritr~i i pošlje loptu u goal (u 32 min.). Igra se nastavlja `eš}e no do sada jednako na goalu B. Š. K.-a koji se povukao sasvim u odbranu te napori Jugoslavije ostadoše uzaludni.

U drugom poluvremenu Jugoslavija daje efektnu i takti~nu igru u odbrani i na centru, ali pred protivni~kim goalom gubi se, nema odlu~nosti, sigurnog i preciznog pucanja: pech za pechom rel a se takom brzinom, da i sama publika postaje nervozna i odaje ~as uzvike divljenja odli~noj igri Jugoslavije, ~as ~ul enja zbog neiskoriš}enih situacija pred samim goalom. Pištaljka sudije u prvom poluvremenu gotovo se nije ni ~ula, a sada se ~uje samo na ja~i i energi~niji protest publike. U 40. min. desno krilo B.Š.K.-a nosi loptu ka goalu Jugoslavije, no bekovi odbiju loptu, koju prihva}a Koji} i sa 16 metara šalje u goal kroz noge golmana Jugoslavije. Nadmo}nost Jugoslavije dobija sada potpuni izra`aj u ogor~enoj navali i bombardovanju sa loptom na goal, no falanga jedanaestorice igra~a B.Š.K.-a koji su se sabili pred golom, slu`e}i se svima i dozvoljenim i nedozvoljenim sredstima pored sasvim indiferentnog sudije

uspe da o~uva svoju mre`u netaknutu, te je igra završena na opšte ~ul enje u korist B.Š.K.-a.

U ono nekoliko prodora (svega 10 za celo vreme igre), koje je forvard B. Š. K.-a izvršio ka goalu Jugoslavije, najvi{e se istaknulo desno krilo g. Vasiljevi}, koji je vodio celu navalu, a i Šimi} i levo krilo Matejin, odli~no su saral ivali. U odbrani nije bilo istaknutijih ili se bar nije moglo primetiti u gomili, koju su pravili svih 11 igra~a. Kod Jugoslavije halfovi vrlo dobri, bekovi isto tako, naro~ito Jovanovi}: u forvardu levo krilo Pla}evi} izvanredno, dr`alo je u šahu prema sebi stalno po nekoliko igra~a. Mitrovi} i ako prvi puta na desnom krilu, ipak vrlo dobar, ali pred samim goalom isto i unutrašnji trio vrlo neodlu~an. Najslabije mesto kod Jugoslavije jeste golman, koga bi trebalo što pre zameniti hitrijim i sigurnijim ~ovekom, jer sa ovako nesigurnim golmanom Jugoslavija }e izgubiti mnoge utakmice pa ma koliko puta pokazala bolju igru i nadmo}nost nad svojim protivnikom kao što je sada bio slu~aj.

Korneri za Jugoslaviju 7, za B.Š.K. 4. Sudija bez elementarnog pojma o svojoj du`nosti doprineo je dosta ovakvom rezultatu. Publike je bilo u vrlo velikom broju."

"Ilustrovana sportska revija" Zagreb broj 11. od 29. maja 1920. godine

Strelci: 1:0 Šimi} 32, 2:0 Koji} 85.

Za Jugoslaviju su igrali Jovanovi}, Gavrilovi}, Ru`i}, Markovi}, Mitrovi}, Marti}, Mahek, Petrovicki, Pla}evi} (nedostaje ime golmana i jednog igra~a).

Za B.Š.K. su igrali: Vasiljevi}, Šimi}, Koji}, Matejin...
- Kao što se vidi, izveštaj opširan, ali bez mesta odigravanja, sastava, gledalaca, imena sudije.

Blagoje Mo{a Marjanovi}

In` . Danilo Stojanovi} ~ika Da~a
(1877 – 1967)

Jedan je od najzaslu`nijih pionira fudbalskog sporta u Srbiji. Fudbalsku igru upoznao je i zavoleo za vreme školovanja u Srednjoj tehni~koj školi u Mitvajdeu (Nema~ka). Po povratku zaposlio se u Vojno-tehni~kom zavodu kao nastavnik u vojno-zanatskoj školi. Na kragujeva~kom Vašarištu okupio je pitomce i u~enike Zavoda i obrazovao dve fudbalske ekipe od kojih je 14. 9. 1903. godine obrazovan fudbalski klub Šumadija. Do 1906. godine on je bio predsednik kluba i povremeno branio gol. Klub je u to vreme bio medju najboljima u Srbiji. Prešavši 1906. godine u Beograd, pristupio je Sokolu koji je ve} okupio dosta igra~a, medju kojima su mnogi fudbal upoznali za vreme boravka u inostranstvu. Godine 1911. bio je medju osniva~ima BSK-a i u prvoj upravi zauzimao je mesto potpredsednika. BSK je napustio 1912. godine i pristupio Dušanovcu u kome je bio u upravi i povremeno branio gol. Pravi podvig izveo je 1913. godine kada je bio inicijator i

osniva~ novog kluba Velika Srbija. U novom klubu istakli su se dobri fudbaleri koji su ve} u prvim godinama podigli ugled do visine najboljih u Srbiji. Za vreme I svetskog rata boravio je kao izbeglica u Francuskoj pa je u Parizu otvorio sopstvenu radionicu burgija interesuju}i se za fudbal i poma`u}i izbeglice, naro~ito mlade fudbalere (D. Dubaji}, P. Radojkovi}, Trifunovi} i dr.).

Posle oslobodjenja, aprila 1919. godine zajedno sa starijim ~lanovima kluba preduzeo je korake da se uredi igralište i osposobi za takmi~enje. Klub je promenio ime u SK Jugoslavija.

Igrao je fudbal do 46. godine starosti.

Danilo Stojanovi} - ^ika Da~a

ZA PEHAR ^ IKA DA^ E

JUGOSLAVIJA - BSK 2:0 (2:0)

21. novembar 1920. - utakmica za pehar ^ ika Da~e

Igralište Jugoslavije, gledalaca: oko 1.000. Sudija: Kod`i}. Igralo se za pehar ^ ika Da~e. Strelac: Mitrovi} oba gola.

JUGOSLAVIJA: *@ujovi}, Jovanovi}, P. Radojkovi}, Marti}, Vu~kovi}, Markovi}, Petrovicki, Mitrovi}, Mahek, Ru`i}, Ple}evi}.*

BSK: *Stankovi}, @ivkovi}, Miljkovi}, \ or| evi}, Simi}, V. @ivkovi}, Vasiljevi}, Radivojevi}, Nikašinovi}, Gazdi}, Matejin.*

Plavi i crveni, koji su na po~etku bili zeleni, u periodu od 1913. do 1943. godine, prema evidenciji pedantnog Ljubomira Vukadinovi}a, odigrali su ukupno 141 utakmicu - prvenstvo Jugoslavije, potsavezno takmi~enje i prijateljski me~evi. Uspešniji su bili fudbaleri BSK-a koji su pobedili

74 puta, 25 utakmica je okon~ano bez pobednika, a Velika Srbija, Jugoslavija i SK 1913. (dva puta klub je menjao ime), su slavili 42 puta.

Treba re}i i to da je Jugoslavija dva puta bila dr`avni prvak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, dok je BSK osvojio šampionat pet puta. Dakle, Jugoslavija i BSK su bili konstantna veli~ina prve fudbalske Jugoslavije, što }e poznato je, kasnije preuzeti Crvena zvezda i Partizan koji su nasledili njihova igrališta, na kraju i ve~iti derbi.

Po završetku Prvog svetskog rata novi impuls srpskom fudbalu najviše su dali predratni omladinci najboljih beogradskih klubova (BSK, Velika Srbija, Srpski ma~, Soko), koji su se školovali u Francuskoj i Italiji. Otišli kao de~aci u pubertetu, vratili su se kao studenti koji su kao Jovan Ru`i} i drugi ostvarili pravu internacionalnu slavu. Ru`i} je za vreme izbeglištva kao gimnazijalac s velikim uspehom igrao i fudbal, pa je od doma}ih novinara i ljubitelja fudbala zaslu`io brojne epitete. Prozvan je “Topovsko | ule” i bio je miljenik medija o ~emu postoje brojni, “crno na belo”, dokazi.

“U toj grupi “Francuza” kako su nas nazivali naši drugovi, pored ^ika Da~e, Pere Radojkovi}a i mene, nalazili su se Milutin Risti} Pecija, Sreten @ujovi}, Miloš Marti}, Miloš Savkovi}, Miloš Trifunovi} Musa, Sveta Markovi}, Radenko Mitrovi}, Bora Vu~kovi}, Dragoljub Vasojevi} Vasko i drugi... U tom, posle obnove, najboljem prvom timu SK Jugoslavija u 1920. godini gol je branio Da~a Stojanovi}, povremeno i Sreten @ujovi}, koji je s uspehom igrao beka i centarhalfa, desnog beka igrao je novi ~lan, Kragujev~anin Mihajilo Jovanovi} D`ora i on }e

sa Perom Radojkovi}em, ve} u Francuskoj proslavljenim "Perom-bekom", narednih godina postati nezamenljivi bekovski par. Half linija bila je sastavljena od studenata tehnike, budu}a tri in`injera: Miloša Mitrovi}a na mestu desnog halfa, Bore Vu~kovi}a, na mestu centarhalfa i Svete Markovi}a na mestu levog halfa. Markovi} }e ostati na tom mestu i u onom slavnom timu SK Jugoslavija koji }e 1924. i 1925. godine dva puta uzastopno osvajati prvenstvo dr`ave. U navali je na desnom krilu bio Venca Petrovicki, ali kratko pošto se vratio u ^ehoslova~ku, a zamenio ga je Milutin Risti} Pecija. Na poludesnom krilu igrao je Radenko Mitrovi}, centra je igrao Lojda Mahek, ja sam igrao polulevo, a levo krilo je igrao Laza Ple}evi}... To je bio najbolji tim sa kojim je zapo~eta sportska aktivnost SK Jugoslavija. Po~etkom 1920. godine taj tim je, pobel uju}i na prijateljskim utakmicama po Beogradu izvojevao i prvu pobedu van Beograda. U Zagrebu je pobedio HAŠK" - deo su se}anja Jovana Ru`i}a.

U isto vreme rad obnavlja i BSK. I u plavom taboru glavni su povratnici iz Francuske: Bo`a Todorovi}, Nikola Simi} Pop, Nikola Stankovi}, Andra Koji}, Aleksandar Cale Miloševi}, Dušan Ducko Zdravkovi}, Brana Porobi}, Nikola Obradovi}, Svetozar Kika Popovi} (bio u Francuskoj, a zatim i u Italiji), Brana Veljkovi} i drugi. Mel u njima je bio i dr Mihajlo Andrejevi} koji je rat proveo u Bugarskoj.

Rad su obnovili i predratni klubovi Srpski ma~ i Sokol.

Takmi~enje za pehar ^ika Da~e koje je 1920. godine ustanovio legendarni pionir srpskog fudbala po~elo je

incidentom. Odlu~eno je da se odigraju dva me~a. U prvom susretu neslavan kraj. Utakmica koja je odigrana 21. novembra 1920. na stadionu Jugoslavije okon~ana je posle 40 minuta. Jugoslavija je imala prednost od dva gola, igra~i BSK-a, nezadovoljni sul enjem su napustili igralište. Ipak, kasnije, nesporazumi su izglal eni, pa je na insisitiranje ^ ika Da~e u prole}e 1921. odigran i revanš susret. Plavi su pobedili 4:0 i osvojili skupoceni pehar.

"Pred kraj prvog poluvremena kada su crveni ve} imali prednost od dva gola Bora Vasiljevi} posti`e pogodak za BSK... Gol je bio veoma lep, ali ga sudija ne priznaje. Lopta je prošla kroz pocepanu mre`u - tvrdi Gazdi}, napada~ Sporta (tako su u vreme velike slave BSK zvali njegovi najverniji navija~i), ali sudija Kod`i}, utemeljiva~ sudijske organizacije Beograda i Srbije, uzvra}a da nije "video da je lopta proterena kroz gol" i ne priznaje ga. Ogor~eni strelac Vasiljevi} ka`e sudiji da je potpla}en i biva isklju~en, a kada kapiten BSK-a Nikola Simi} tra`i objašnjenje, takol e mora da napusti igralište. Posle kratkih konsultacija na centru igrališta, igra~i BSK-a napuštaju me~. Nije pomogao ni autoritet ^ ika Da~e. Kraj pre kraja.

BSK-ovci su kasnije, zadovoljni zbog kona~nog trijumfa i pobede u revanšu kojim su osvojili pehar, priznali poraz u prekinutom me~u. U istoriju derbija ušao je i ovaj me~ koji je trajao samo 40 minuta.

Ina~e utakmica je odr`ana po lepom jesenjem danu. Plavi su najavljivali trijumf, ali su crveni bili nadmo}niji. U prvom planu bili su Radenko Mitrovi} i Jovan Ru`i}. Na drugoj strani u dobroj formi je golman BSK Stankovi}, poznatiji po nadimku Ki~i. Igra je bila zanimljiva. Jugoslavija dolazi

u vol stvo golom Mitrovi}a posle solo akcije. Posle toga on i Jova Ru`i} propuštaju izgledne prilike da pove}aju vol stvo. I drugi pogodak neposredno pre incidenta koji }e usloviti prekid bilo je delo tog dana veoma raspolo`enog Radenka Mitrovi}a koji je pre nego što }e rutirirano i na hladnokrvan na~in matirati nemo}nog Stankovi}a uspešno se oslobodio nekoliko igra~a protivni~ke odbrane.

Najbolji igra~ neslavnog derbija bio je Radenko Mitrovi}, dugogodišnji prvotimac Jugoslavije, koji }e se ipak, uz Nikolu Marjanovi}a, starijeg brata nenadmašnog asa doma}eg fudbala izmel u dva rata Moše Marjanovi}a, kao jedan od najpoznatijih trenera mladih. Zaslu`io je po~asno mesto u galeriji velikana iz drugog plana pod ~ijim se nepogrešivim instiktom da prepozna talentovanog fudbalera i pomogne njegov talenat, stasati brojni asovi. Duga je lista fudbalskih zvezda koje je on pronašao, odgojio i usmerio do priznanja i slave. Kao fudbaler, najviše desna polutka, va`io je za silovitog, masivnog i nezaustaljivog strelca, što je potvrdio i u prvoj utakmici za pehar ^ika Da~e.

Milorad Arsenijevi}

Nikola Marjanovi}
(1905-1983)

Ostao je u senci mla| eg i talentovanijeg brata Blagoje Moše, ali je zaslu`io jedno od najpoštovanijih mesta u istoriji srpskog fudbala, jer je pored uspešne karijere u dresu plavih (odigrao je i jednu utakmicu za reprezentaciju Jugoslavije), dao nemerljiv doprinos razvoju doma}eg fudbala kao u~itelj mladih. I on je kao i Moša po~eo u podmlatku ljutog rivala, ali je punu afirmaciju stekao u redovima BSK-a s kojim je osvojio ~ak ~etiri titule nacionalnog prvaka.

U igra~koj karijeri nije imao sre}e jer je bio sklon povredama i bolestima. Va`io je za velikog talenta koji je na `alost samo povremeno dokazivao, ali je imao dobar i precizan šut i smisao za kombinacije. Nesebi~an, uvek u slu`bi kolektiva, više se trošio na stvaranju povoljnih prilika za saigra~e, iako je bio ro| eni golgeter sa odlikama odli~nog poslovo| e. Njegova igra je bila protkana duhovitim rešenjima.

Po završteku igra~ke karijere, 1936. godine, polo`io je trenerski ispit i s velikim uspehom radio kao trener, posebno mla\ ih kategorija, prvo u svom BSK-u, a zatim u Partizanu i Radu.

Nikola Marjanovi}

REKORDNO CRVENILO PLAVIH
JUGOSLAVIJA - BSK 9:1(1:0)
25. novembar 1923. - Prvenstvo podsaveza

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 3.000. Sudija: Mazi} (Subotica). Strelci: Jovanovi} i Petkovi} po 3, Luburi} 2, \ uri} 1 za Jugoslaviju, a Damjanovi} za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Malen~i}, Ivkovi}, Petrovi}, Mahek, Markovi}, \ uri}, Jovanovi}, Luburi}, Petkovi}, Ru`i}.*

BSK: *Tuško, Kika Popovi}, M. @ivkovi}, Marinkovi}, Simi}, Damjanovi}, Vasiljevi}, Dramni}anin, Koji}, Ubavki}, V. @ivkovi}.*

“I prva i druga polovina predstavljaju jednu celinu, koja se odigrala na terenu i strani BSK-a. Ovaj se o~ajno branio i rad njegove odbrane nesumnjivo zaslu`uje pohvalu... Mestimi~no, Sport (nadimak za BSK), se oslobodio tog pritiska, ali ~emu sve to kada je forvard kao po ra~unu upropaš}avao lopte koje su mogle korisno da se iskoriste.

Prvi gol je pao po desnom krilu malo po po~etku i celo prvo poluvreme ode sa jedan, ali drugo donosi ~itav niz, seriju za koju je ~ovek - ako je hteo da upamti - morao i drugu ruku da vadi iz d` epa. Gol koji je dao Sport, pao je iz penala po Damjanovi}u. Ina~e, sve što je bilo, bilo je dobro: prodori pobednika, korne, a za ~udo precizni centrovi dali su jedan otvoren i lep izgled, dok se igra~ima BSK-a moraju prebaciti onoliki faulovi. Kao što se vidi… njima se baš ništa nije u~inilo… Tim pobednika, u kome su svi bili dobri, odli~ni, imao je ju~e dan, kojim se s pravom mo` e ponositi. Ne zbog pobede, ne i zbog velikog rezultata, ve} zbog jake i sigurne igre koja takol e njemu i samo njemu ide u pohvalu. Jovanovi} @ena je jedan futbalski talenat ~ija vrednost mnogo odska~e od svih ostalih igra~a. Petkovi} ide za njim, Luburi}… ali zašto rel ati. Bravo Draganu Jovanovi}u, bravo pobednici.

Kod Sporta, našeg dragog Sporta, o kome ne treba govoriti kao izgubljenom - jer se njegova pesnica poka` e kada joj se najmanje nada - nema ih mnogo koje bi u dobrom smislu mogli podvu}i. U odbrani Popovi}a koji se borio kao Lav i Tuška na golu koji - kao valjda najbolji vratar u zemlji - nije zaslu` io ovaj skor i Simi}a prve polovine. Dok su u navali sem @ivkovi}a koji je nešto vredeo, svi ispod kritike. @ao nam je što tu ubrajamo i starog favorita Andricu Koji}a, ali se i on u slabom društvu raznoraznih Ubavki}a i Dramni}anina ugasio. Ostali svi bez ikakve vrednosti. Utakmicu je vodio suboti~ki sudija Mazi} sa nekoliko krupnih grešaka, ali opet korektno. Naš Beograd je ` eleo jedno zadovoljstvo u susretu doma}ih rivala i dobio ga je u lepoj igri, ali je zato nekim ~udnim ne` eljenim slu~ajem

mnogo glava ostalo oboreno ”ovo je izveštaj ”Preporoda” sa potpisom J. Radenkovi}.

Britak, ali otvoren i pomalo pristrasan sa mnogo, za današnje uslove, nejasnih i nepoznatih termina.

Ina~e, interesovanje za derbi je bilo ogromno, ali je kiša koja je padala tokom celog dana pa i za vreme utakmice umnogome uticala na popunjenost tribina BSK-ovog stadiona na mestu današnjeg Pravnog fakulteta. Tako su brojni zaljubljenici u fudbal i navija~i dva najbolja i najpopularnija beogradska kluba u prvoj polovini minulog veka ostali uskra}eni da vide rekordnu pobedu u ve~itim derbijima. Malo je nedostajalo pa da sudija ne dozvoli da se me~ odigra, ali su to spre~ili gledaoci koji su “podigli paklenu dreku”, što je i odlu~ilo.

U BSK-u je posle kazne od šest meseci zaigrao i bek @vkovi}, dok se u crveni dres Jugoslavije posle povrede i du`eg odsustva vratio lucidni Mahek. Utakmica je direktno odlu~ivala o prvaku beogradskog podsaveza, jer ostali beogradski klubovi (Konkordija, Soko, Vardar...) nisu mogli da ugroze primat ve~itih. Više izgleda za trijumf, pošto je malo ko verovao u remi, prognozeri su davali crveno-belima, s obzirom da je teren bio blatnjav i da je njihov tim u tehni~kom pogledu bio izvanredan.

Prvi deo zavr{ava sa predno{}u Jugoslavije od jednog gola koji je u 27. minutu postigao \uri}, ali ostaje utisak da su igra~i Jugoslavije daleko spremniji, lakše osvajaju teren, odli~no kombinuju, dok na drugoj strani BSK sa dosta napora uspeva da koliko-toliko odbrani stalne i silovite atake na svoj gol. Dobrim delom vode}em golu kumovao je i jedan od najboljih na ovom me~u, golman plavih Tuško

koji se u odsudnom trenutku okliznuo i nakon što je pao nije mogao da spre~i gol iako je šut bio ne naro~ito jak. Po~etak nastavka je nagovestio katastrofu. Luburi} je velemajstorski prešao prvo Simi}a, poigrao se sa @vkovi}em, a onda pošto je privukao pa` nju i drugih igra~a odbrane plavih, nesebi~no i precizno usposlio potpuno slobodnog Dušana Petkovi}a, Senegalca (nadimak jednog od najboljih strelaca našeg fudbala izmel u dva rata) da savlada nemo}nog Tuška. Ovaj gol je bio po~etak kraja o~igledno grogiranog rivala koji je bio primoran da sve raspolo` ive snage usmeri na obranu zida pred svojim golom koji je ve} tada u 2. minutu nastavka bio uzdrman kao pogol en naj` eš}im zemljotresom. Iza stalnog pritiska Jugoslavije nazirala se oluja u ~ijem naletu }e ubrzo pasti kompletna iznel ena odbrambena taktika rivala.

Tre}i gol postignut je s bele ta~ke. Strelac Dragan Jovanovi} @ena. Predhodio je odli~an prodor Petkovi}a ~iji šut prema praznoj mre` i Damjanovi}, kasnije strelac jedinog pogotka za plave, spre~ava rukama. ^etvrti gol posti` e u silovitom solo prodoru nezaustavljivi Petkovi}, peti put matira Tuška (za razliku od izvešta~a Preporoda, novinar Politike Ljubomir Vukadinovi} je tvrdio da je branio loše), ponovo Jovanovi} @ena. BSK spasava deo ~asti golom Damjanovi}a sa 11 metara posle prekršaja Petrovi}a nad Ubavki}em, ali u nastavku još tri pogotka razigranih fudbalera Jugoslavije. Prvo Jovanovi} @ena daje sedmi po redu, a svoj tre}i gol, Luburi} dribla celu odbranu plavih pa ~ak i golmana i pove}ava vol stvo da bi ta~ku na I, i na rekord u ve~itim derbijima stavio Petkovi}, koji takol e kao i Jovanovi} sti` e do svog tre}eg gola u utakmicu koju }e kao argument za rivalsko prepucavanje

trajati sve dok je "`iveo" i derbi BSK-a i Jugoslavije.

"Navalni trio Jovanovi}, Luburi}, Petkovi} pravi su veštaci u baratanju sa loptom - tvrdio je u svom osvrtu na derbi Ljubomir Vukadinovi}. - Oni se mnogo razliku po svom na~inu igre, ali sva trojica zajedno prestavljaju pravi majstorski trio. Luburi} je umetnik u driblovanju. Radi sa loptom šta ho}e. Dribluje sa lako}om na najmanjem prostoru po nekoliko igra~a, privla~i celu odbranu, a onda kao rukom šalje loptu levo ili desno najbli`em drugu. Dragan Jovanovi} je realizator kakav se po`eleti mo`e. Puca iz svake pozicije, topovski. Majstor je u hvatanju voleja. Kad ima loptu gledaoci su ve} spremni da kli~u od radosti. Jer, gol je izgleda, siguran. Senegalac (Dušan Petkovi}), prodire neodoljivo i svojim dugim nogama tako vešto štiti loptu da ga je teško napasti. ^ak i faul ne poma`e, jer je Petkovi} visok, sna`an i veoma stabilan, tako da se od njega odbijaju igra~i kao od zida. Siguran je pri šutu i precizan. Puca oštro i neobranjivo".

Navija~i BSK-a

Lajoš Šenfeld Tuško
(1901-1924)

Izgubio je `ivor nesre}nim slu~ajem na fudbalskom terenu. Dogodilo se to 21. juna (25. maja) 1924. godine Tog kobnog dana na prijateljskom me~u reprezentacija Beograda i reprezentacija Donje Austrije, kod rezulatat 9:1 za doma}ina u 75. minutu nesre}ni Tuško se hrabro bacio u noge centarforu gostiju. Tom prilikom zadobio je ozbiljnu povrede jetre. Brzo je preba~en u bolnicu, ali je posle dve operacije nakon nekoliko dana preminuo. Beograd se na dostojanstven na~in oprostio od svog sportskog ljubimca.

Tada{nji ilustrovani sportski list "Sport" doneo je opširnu reporta`u sa pogreba i fotose na dve strane.

"Umro je kao heroj, sahranjen je kao mali sportski kralj" pisali su beogradski mediji izveštavaju}i sa Tuškove sahrane.

Pre nego što je došao u Beograd (BSK 1922. godine), igrao je u Segedinu. U Budimpešti i Novom Sadu. Bio je odli~an golman, ljubimac navija~a, veoma omiljen me| u saigra~ima.

Veterani SK Jugoslavija

ŠAMPION NA KOLENIMA
BSK - JUGOSLAVIJA 2:1 (1:1)
9. novembar 1924. - Prijateljska utakmica

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 3.000. Sudija: Joksi}. Strelci: Vecer i Simi} za BSK, a Sekuli} za Jugoslaviju.

BSK: *Laki, M. @vkovi}, Popovi}, Peva~evi}, Marinkovi}, Damjanovi}, Vasiljevi}, Simi}, Koji}, Vecer, V. @vkovi} (Rusimovi}).*

JUGOSLAVIJA: *Nemeš, Ivkovi}, Staki}, Na~evi}, Petrovi}, Markovi}, \ uri} I, \ uri} II (Luburi}), Jovanovi}, Petkovi}, Sekuli}.*

O snazi rivalstva i nepredviljivosti prvaka beogradskog, srpskog pa i jugoslovenskog fudbala govori i prijateljski me~ odigran 25. novembra 1923. godine. Bilo je to zlatno vreme crveno-belih, Jugoslavija je dve godine za redom osvajala nacionalni šampionat, imala je i bolji skor u mel usobnim susretima sa plavima, ali je BSK te subote

bio ne toliko ubedljiviji i nadmo}niji, ve} odlu~niji da protiv tradicionalnog rivala popravi opšti utisak i sruši gotovo jednodušne prognoze. Uspeh u derbiju stigao je kao nagrada za nesebi~nu volju, htenje i borbenost koja je ovog puta krasila momke u plavo-belim dresovima: BSK - Jugoslavija 2:1 (1:1).

Bio je to period uspeha mel u najboljim jugoslovenskim klubovima, ali i u susretima protiv ve~itog rivala koji je sveukupno bio mnogo uspešniji bez obzira radilo se o prvenstvenim ili prijateljskim utakmicama. U trogodišnjem vremenskom razmaku od 1923. do 1926. godine, dakle kada je Jugoslavija bila neprikosnovena u dr`avnom prvenstvu, crveno-beli su prvi i jedini put bili bolji i od gradskog rivala. U to vreme odigrana su 22 me~a. Samo jednom utakmica je završena bez pobednika, plavi su dobili devet, a crveno-beli 12 utakmica. Mel utim, BSK nije dugo ~ekao na povratak na staro. Ponovo preuzima primat, ali dolaskom generacije Blagoje Moše Marjanovi}a, \okice Vujadinovi}a, Milorada Arsenijevi}a, Aleksandra Tirnani}a, Svetislava Glišovi}a, Predraga Radovanovi}a, Nikole Marjanovi}a... izbija i u sami vrh jugoslovenskog fudbala i tridesetih godina prošlog veka osvaja ~ak pet titula nacionalnog prvaka - 1931, 1933, 1935, 1936. i 1939. godine.

"Stari rivali sastali su se u prijateljskoj utakmici i kao što je ve} postalo pravilo u ostalom svetu, dr`avni prvak je izgubio utakmicu, i to mo`emo re}i zaslu`eno, ne zbog toga što je BSK bio nadmo}niji, jer on to nije bio, ve} zbog toga što je nasuprot protivniku pokazao silan borbeni elan, po`rtvovanje i volju za pobedu. To mu se mora priznati i u tome imao veliki plus nad starim rivalom ~iji su se igra~i

svaki ~as nešto ljutili (naro~ito Petrovi} i Petkovi}), menjali mesta, a naro~ito navala nije dala ni prose~nu igru”

Stekao se utisak da su crveno-beli ušli u me~ suviše optere}eni slavom i naslovom prvaka koji je bez sumnje od igra~a Jugoslavije stvorio zvezdice, nesposobne da prihvate ~injenicu da se na starim zaslugama ne mo`e graditi ozbiljnija budu}nost i da je svaka nova utakmica novi ispit, naro~ito u sudaru sa ve~itim rivalom. Na tok igre umnogome je uticao i izostanak Luburi}a u prvom delu igre koji je u nastavku promenio odnos snaga, ali ni to nije bilo dovoljno za preokret i kona~an trijumf. Ose}alo se i odustvo iskusnog Maheka.

Na drugoj strani BSK je odlu~an da baš u susretu sa šampionom poka`e pravu vrednost plave boje, pokazao maksimum ozbiljnosti i borbenosti. To je odlu~ilo pobednika.

Zanimljivo je da izvešta~ hvali igru beka pora`enog sastava za koga tvrdi da je bio najbolji akter derbija. Re~ je o doktoru Milutinu Ivkovi}u Milutincu, višestrukom dr`avnom reprezentativcu koga su kao osvedo~enog patriotu i ilegalnog politi~kog radnika ubili fa{isti~ki okupatori u Jajincima kraj Beograda 23. maja 1943.

“Jedno što smo ~esto primetili kod crveno-belih jeste da nijedan igra~ njihove navale nema ni najpotrebniji start na loptu i kada mu se pošalje lopta treba mu nekoliko sekundi samo da se s mesta pokrene. Kad se vrši napad tu se bori samo jedan igra~, a ostali se dr`e na jednom pristojnom odstojanju od gola i ~ekaju da im sama lopta dol e. Moglo se, na primer, videti da je Petkovi} tri puta tukao u ruke golmanu koji je ispuštao loptu, a niko se nije našao u blizini

da loptu do~eka. Oni iz daleka posmatraju šta se ispred gola radi.

Nasuprot prvaku, BSK je imao odli~an start i nije propustio nijednu priliku da iskoristi pogodnu situaciju - ispuštena lopta Nemeša skoro je gol, jer bi se cela navala BSK-a našla tu oko lopte…

Half linija BSK-a je bila ta koja mu je donela pobedu: ona je svoj zadatak lakše izvršila u prvom poluvremenu kada nije igrao Luburi}, dok je u drugom poluvremenu posao bio te` i, jer je ipak u navali crveno-belih uveden neki sistem…" - zabele`io je Sport.

Ina~e Jugoslavija je došla u vol stvo. Dogodilo se to ve} u 17. minutu igre kada Sekuli} nezadr`ivo prodire i pored palog golmana BSK-a Lakija lako poentira i crveno-beli imaju prednost.

Posle toga napada~ BSK-a Simi} u ~istoj situaciji promašuje gol, Sekuli} hvata lep volej ali lopta prolazi pored same stative. Nova gu`va ispred gola završava sre}no za šampiona, sli~na situacija na drugom kraju terena takol e ne menja rezultat.

Bilo je i diskutabilnih situacija. U jednom napadu na gol BSK-a, Svetozar Kika Popovi} igra rukom, ali sudija Joksi} umesto penaltika svira ofsajd.

Na odmor se ipak otišlo bez prednosti za bilo kojeg rivala. BSK je u 34. minutu uspeo da izjedna~i. Vecer velemajstorski izvodi slobodan udarac sa 18 metara, oštro i precizno, tako da Nemeš ne mo`e ništa ve} da nemo}no isprati let lopte u vlastitu mre`u.

U nastavku Dušan Petkovi} je agilan, ali u tri navrata ne uspeva da iz povoljnih prilika zatrese mre`u Lakija.

Sredinom drugog dela utakmice odbrana na trenutak zaboravlja na Simi}a koji posti`e drugi gol za plave i tako postavlja kona~an rezultat.

Istina, do kraja me~a potpunu inicijativu ima šampionski sastav Jugoslavije o ~emu svedo~i i broj kornera (5:1), ali Laki, Peva~evi}, Marinkovi} i Damjanovi} odolevaju. Rezultat se ne menja. Prvak Jugoslavije je pora`en u gradskom derbiju i to je dra` susreta kojim su BSK i Jugoslavija obele`ili ne samo fudbalski nego i uopšte sportski imid` prestonice izmel u dva svetska rata.

Još jednom je favorit teren napustio pognute glave. Ponovo je ve~iti derbi, iako ne u svom reprezentativnom izdanju, pokazao svu lepotu sportskog rivalstva koji je za~et 1913. godine susretima tada najboljih prestoni~kih klubova, a nastavljen i na opštu radost svih iskrenih ljubitelja fudbala i sporta preko Crvene zvezde i Partizana, traje i danas.

Mo{a Marjanovi} ljubimac navija~a

Dr Milutin Ivkovi} Milutinac
(1906-1943)

Slavno ime srpskog i jugoslovenskog fudbala tragi~no je okon~ao `ivot kao ~astan ~ovek rodoljub koji i u najte`im trenucima nije hteo da se odrekne li~nih uverenja. Lekar, patriota, odli~an sportista, jedan od najboljih odbrambenih fudbalera Jugoslavije svih vremena, omiljen ~ovek streljan je 23. maja 1943. Bio je jedan od vo|a bojkota Olimpijskih igara 1936. godine u fašisti~koj Nema~koj. Po~eo je u podmlatku Jugoslavije u ~ijem je dresu stekao ime i ugled. Bio je sr~an borac, atletski gra|en, oštar ali korektan fudbaler. Za reprezentaciju je odigrao 39 utakmica, igrao je i bio kapiten naše najbolje selekcije na Prvom Svetskom prvenstvu u Montevideu 1930. godine.

Pred kraj karijere branio je boje BASK-a koji je nasledio tradiciju najstarijeg beogradskog kluba Soko. Samo dvadesetak dana pre nego što }e biti uhapšen i streljan, 6. maja 1943. godine na \ur|evdan, povodom 40. godišnjice BASK-a, poslednji put se pojavio na zelenom polju.

@ENA GOLGETER
JUGOSLAVIJA - BSK 6:1 (3:0)
23. novembar 1924. - Prvenstvo BLP

Igralište BSK-a. Gledalaca: -, Sudija: Joksi}. Strelci: Jovanovi} 3, Petkovi} 2 i \ uri} za Jugoslaviju, a Vecer za BSK.

JUGOSLAVIJA: Nemeš, Ivkovi}, Petrovi}, Na~evi}, Mahek, Markovi}, \ uri}, Jovanovi}, Luburi}, Petkovi}, Sekuli}.

BSK: Laki, Popovi}, Markovi}, Peva~evi}, Marinkovi}, Marinkovi} II, Vasiljevi}, Simi}, Vecer, Jovanovi}, @ivko-vi}.

U novom sudaru "dva najja~a prestoni~ka kluba koji u beogradskom futbalskom sportu zna~e jednu zasebnu, višu i ekstra klasu" Jugoslavija je kao aktuleni prvak dr` ave va` ila za favorita kao tim "velike taktike i rutine i izdr` ljivosti, bez ve}eg po` rtovanja", dok je BSK, prema vil enju novinara

Sporta, krasila "velika po`rtvovanost, brzina i kombinacije sa visokim loptama, spojeno sa nešto oštrine".

"Najbolji i najlepši futbal ove sezone u Beogradu - ovako zapo~inje izveštaj sa utakmice ve~itih rivala novinar Sporta (S.O.)... - Hladan dan i veliko blato oko trkališta nije uplašilo beogradsku sportsku publiku koja je u velikom broju (nema ta~ne cifre), prekrlila igralište BSK-a. Znalo se da }e utakmica doneti dobar sport, i kao što je ve} uobi~ajeno, publika se podelila u dva tabora. Dobar deo publike verovao je u minimalnu pobedu eks prvaka, dok su ve}ina i fanatici Jugoslavije uknji`ili sigurnu pobedu Jugoslavije sa 2-3 gola difirencije.

Uzrujanost publike nije ni u jednom momentu izostajala. Ona je rasla sve do svršetka utakmice kada je dostigla svoju kulminaciju, te je prili~an broj fanatika sa obe strane u fizi~koj mo}i dao izraza svog raspolo`enja i neraspolo`enja, dok je prava sportska publika oduševljeno pozdravljala pobednike i zadovoljno je ostavila igralište, o~igledno ubel ena da je Jugoslavija opravdala svoj glas kao prvak dr`ave" - Iz ovog dela izveštaja u Sportu jasno se vidi da neredi na velikim me~evima nisu svojstvenost sadašnjih generacija navija~a, ve} su oni nastali i bili, u manjoj ili ve}oj meri, od samog "ral anja" ve~itog derbija.

"Igru koju je Jugoslavija dala prijatno je iznenadila, jer je ona - preko obi~aja - bila sa puno temperamenta, poleta i po`rtvovanja. Time je Jugoslavija dokazala da ume biti po`rtvovana. Ceo joj je tim homogen i nema nijedne slabe ta~ke, koja bi ometala njenu takti~ku, tehni~ku i rutiniranu igru. Odbrana je radila odli~no i vrlo korisno, iako zbog klizavog terena šutevi nisu bili uvek izvedeni ~isto i precizno.

Nemeš u golu nije imao mnogo posla. Primljeni gol je slu~aj, jer je lopta ušla u gol kada je zbog klizavog terena izgubio ravnote` u, te mu je ona ispala iz ruku. Najbolji bek u dr` avi Ivkovi}, odli~an a isto tako i Petrovi} koji je bio mnogo bolji i br` i nego na prošlim utakmicama. Half linija je razumela navalu pa joj je u svakom momentu omogu}ila stvaranje kombinacija. Dodavanja su izvedena odli~no. Na~evi} hitar i po` rtvovan sasvim je onemogu}io odli~nu levu stranu BSK-a. Mahek posle svoje bolesti još nije u formi, ali nam je dao korisnu i po` rtvovanu igru. Markovi} je sa svojim oduzimanjem lopte, sna` nom i muškom igrom nadoknadio pogreške u pokrivanju. Velika tehni~ka i takti~ka sprema navale potpuno je dokazana brzom i odlu~nom igrom. Vol a navale Luburi} nešto se "kolebao" na klizavom terenu, ali su mu misli izvedene od ostalih bile na zadovoljstvo prisutnih. Njegovi su trikovi vrlo efektni i izvedeni na lep i lak na~in. Petkovi}, sna` an i brz, igra glavom odli~no. Jovanovi} za kombinaciju malo neraspolo` en, ali pouzdan u svoje pucanje izgleda nenadmašan. ^ etvri gol koji je dat sa nekih 20-24 metra, upravo je remek delo futbalske umetnosti. Šutevi su mu sna` ni i precizni iz svake pozicije i daljine. \ uri} na desnom krilu, brz i oštar, centrira vrlo ta~no. Sekuli} na levom krilu, vrlo vredan, dribluje odli~no i uvek na vreme centrira. Upuštao se u solo akcije, ali su mu šutevi dr` ani od Lakija"- ovako je doslovno video igru pobedni~kog tima izvešta~ Sporta, koji u nastavku opisuje i izdanje visoko pora` enog BSK-a:

" Po` rtvovanost, spojena sa nešto surovosti, pa ni odli~na igra nekolicine igra~a BSK-a, nije bila dovoljna po klizavom terenu, da onemogu}i sigurnu i lepu pobedu

Jugoslavije. Pojedina~no tehni~ki spreman, ali takti~ki prili~no nespreman, BSK je bio primoran da da sve od sebe, kako bi uspeo usprotiviti se Jugoslaviji. Odli~na je strana tima, da su se do poslednjeg minuta borili po`rtvovano i nisu su ograni~ili samo na odbranu.

Laki je branio sve što je bilo za branjenje. Vrlo stabilan i hladnokrvan, on je dokazao da je najbolji golman u Beogradu. Dva indirekta, njegova su krivica, jer kada su ga napadali sa svim pravilno - igra~i Jugoslavije, trebalo je loptu odmah odbaciti. Popovi} vrlo brz i siguran, no šutevi su dosta nesigurni. Igra jako oštro, ali nije više, po obi~aju - grub. Markovi} dosta nestalan i više igra telom nego nogom. Ima duga~ke šuteve, ali na momente ni najlakšu loptu ne dr`i sigurno. U oduzimanju lopte je dosta slab. Half linija je radila odli~no. Ona je ~esto svršavala poslove bekova i navale. Marinkovi} je bio duša celog tima. Kao centar-half on je radio neumorno. Igra brzo, pametno i oštro, ali je ipak vrlo fer i hladnokrvan. Oba krilna halfa, agilni i smišljeni igra~i, ali još nedovoljno izdr`ljivi i rutinirani. Ova half linija s vremenom, ako ne klone, bi}e najbolja u Beogradu. U navali je Vecer jedan od najboljih igra~a u Beogradu, u~inio jednu veliku grešku. Nije se smeo toliko ograni~iti na solo akcije i driblovanje, jer mada ostali igra~i tehni~ki i takti~ki dosta zaostaju iza njega, oni bi vol eni jednom takti~kom i kombinatornom igrom mogli dati mnogo više i korisnije no što su nam dali. Pored Vecera, Simi} sa odli~nim postavljanjem bio je odli~an, ali nije mogao izdr`ati celo vreme. Jovanovi}, novajlija u timu, dobar i sposoban igra~, ali neistreniran: ova mu je utakmica bila suviše teška. @vkovi} na levom krilu bio je odli~no dr`an od Na~evi}a,

pa tek na momente uspeo je u prodiranju. Vasiljevi} lepo dribluje i nosi loptu no isuviše je zadr` ava kod sebe. Dobro puca ali su mu šutevi slabi”.

Ovako je video novi debakl plavih novinar beogradskog Sporta koji na kraju izveštaja naglašava nesportsko ponašanje dela publike i ~ak u izvesnoj meri opravadava loše sul enje jer je” publika protestima i paklenom larmom najviše ometala sudiju i na taj na~in “naterala” sudiju da bude loš. Posle svega da bi još više potencirala svoje bezglavlje, publika je i fizi~ki napala sudiju Joksi}a”.

Dragan Jovanovi} @ena
(1903-1936)

Prvi kralj strelaca. Tri puta za redom bio je golgeter nacionalnog šampionata. Igrao je desnu polutku i bio jedan od najboljih igra~a i strelaca u jugoslovenskom fudbalu izme| u dva svetska rata.

Kao ~lan SK Jugoslavija osvojio dve titule nacionalnog prvaka (1924. i 1925), i u prva tri prvenstva bio najbolji ligaški strelac. Nacionalni dres nosio je osam puta i postigao je ~etiti gola.

Dosta mlad napustio je fudbal, a zatim bio sekretar kluba i vo| a fudbalske sekcije. Njegova sestra Emilija bila je reprezentativka u hazeni, a on je pomogao hazenašicama na trenizima (otud nadimak "@ena").

Izgubio je `ivot u 33. godini u saobra}ajnoj nesre}i na povratku posle proslave 25 godina ve~itog rivala BSK-a. Automobil je naleteo na drvo u Nemanjinoj ulici u Beogradu i od osmorice putnika - on je jedini poginuo.

IGRA PROSE^ NA – POBEDA LAKA!

JUGOSLAVIJA – BSK 3:0 (2:0)

7. januar 1925.

Stadion: - verovatno BSK, jer je Jugoslavijin bio srušen, a novi nije izgra| en. Gledalaca: - Sudija: Kiki} (Beograd). Strelci: Jovanovi}, Luburi} i Sekuli}.

JUGOSLAVIJA: *Stojanovi}, Ivkovi} Todorovi}, Na~e-vi}, Popovi}, Mili}evi}, Luburi}, Petkovi} (\ or| evi}), Jovanovi}, \ uri}, Sekuli}.*

BSK: *Laki, S. Marinkovi}, Pejakovi}, Vecer, Hajdukovi}, Petrovi}, B. Marjanovi}, Rusimovi} ...*

Bo`i} nam je doneo slabo sportsko u`ivanje. Gornja utakmica improvizovana na brzu ruku bila je na niskom nivou. R| av teren, a još više slabo i neznala~ko su| enje g. Kiki}a znatno su doprineli ovakvoj igri.

Jugoslavija je sa dosta i neskrivanog potcenjivanja nastupila na teren. Uverena u svoju pobedu nije se ni trudila da izvede jednu od svojih boljih igara. I prose~nom

igrom je sigurno i bez velike muke pobedila. Odbrana je tek na momente bila zaposlena i to ju~e zamena Nemeša, mladi Stojanovi} jednom se prilikom samo istakao, ina~e nije imao ve}eg posla. Oba beka izvrsna. Ivkovi} je lako uzeo stvar u svoje ruke te se upuštao i u neke avanture. Razume se sa uspehom. Todorovi} se takol e dopao. Od halfova, Na~evi} je dao sjajnu igru, pa centarhalf Popovi} je odskako svojom tehnikom. Interesantno je da se veoma provredio. Mladenovi} bez zamerke. Dobar i pokretan kao i uvek. Navala je imala nekoliko divnih kombinatornih poteza... Luburi} je bio pravi maestro. Njegovo flegmati~no driblovanje prosto paralizira protivnika. Jovanovi} je tri puta silovito pogodio stativu, dok Laki najzad nije bio primoran na kapitulaciju. Petkovi}a je u drugom poluvremenu, bolje zamenio \ orl evi}. Sekuli} kao i uvek izvanredan, \ uri} s desna okleva pri centriranju. Ako se nau~i da na vreme centrira predstavlja}e odli~nog igra~a na tom mestu.

BSK je u po~etku predstavljao ravnopravnog protivnika. Ali što se igra više razvijala to je B.S.K. više popuštao. Tako da se pred sami kraj igralo samo na jedan gol. Veoma se svidelo nenamerno po` rtvovanje i velika volja kod igra~a B.S.K.-a do duše, navala je imala nekoliko lepih stvari, osobito leva strana Marjanovi}-Rusimovi}. Vecer je bio indisponiran, Hajdukovi} i Petrovi} nisu još dorasli za tim B. S. K.-a. Odbrana je ceo svoj posao shvatila definitivno i kao takvog ga otaljavala. Lopta se samo odbijala i terala daleko u polje. Pojmljivo da je ovakav sistem ostao besplodan. Iz ovog ansambla vredno je izdvojiti S. Marinkovi}a i Pejakovi}a. Ni Laki nije bio mnogo zaposlen. Tri puta su mu pomogle stative. Dva puta je loš sudija g. Kiki} spre~io

dva gola, dok ni on sam nije bio u stanju da spre~i golove Jovanovi}a, Luburi}a i Sekuli}a.

Utakmica se igrala za prelazni dar – pehar pok. Duška Uroševi}a. Ovog puta pripao je zaslu`eno Jugoslaviji.

Sudija g. Kiki} ispod svake kritike.

Politika 9. januar 1925. Potpis D. Petkovi}, fudbaler Jugoslavije, koji je igrao prvo poluvreme.

Milutin Ivkovi} - beli dres

Radenko Mitrovi}
(1900-1978)

Vrlo dobar poznavalac fudbalske igre sa izvanrednim instruktorskim darom i potrebnom pedanterijom. Zavoleo je fudbal gledaju}i igru Velike Srbije 1914. godine. Iste godine po~eo je da igra u beogradskom klubu Kosovo, a 1915. prešao je Albaniju i kao |ak izbeglica našao se u Lionu, gde je igrao u klubu prve kategorije (Club sportif des Terreau). Po odluci školskih vlasti preselio se u Sent Entjen i pored školovanja nastavio da igra fudbal u Club sportif Stephanoa. Bio je amater, ali priznaje da je ispod tanjira na banketu posle svake utakmice nalazio odre| enu sumu novca dovoljnu za sedmodnevni d`eparac. Sredinom leta godine 1919. vratio se u domovinu i u Jugoslaviji zauzeo mesto desne polutke, a zatim desnog halfa prvog tima. Bio je sna`an, ~vrst igra~, nije skoro nikada podbacivao a odlikovao se i u navali i u odbrani sna`nim startom i jakim šutom. Istakao se kod prikupljanja i uve`bavanja pionira sa beogradskih poljana. Uspeh je bio izvanredan

i Jugoslavija je ubrzo imala nove i mlade odli~ne igra~e u podmlatku i prvom timu. U jesen 1922. godine prešao je u BSK i tamo igrao u prvoj ekipi do 1928. godine. I u ovom klubu nastavio je pripremanjem najmla| ih igra~a sa istim uspehom. I posle Drugog svetskog rata nastavio je trenerski rad sa mladima.

»Tenk. Onaj pravi, silovit, masivan – tenk koji ruši sve prepreke i prodire neodoljivo... Svakako jedan od najzaslu`nijih pionira našeg futbalskog sporta« – pisao je Lj. Vukadinovi}.

Radenko Mitrovi}

RVANJE UMESTO IGRE
JUGOSLAVIJA – BSK 4:2 (3:1)
8. februar 1925.

Stadion: -. Gledalaca: - Sudija: N. Marjanovi}. Strelci: Jovanovi} dva, \ or| evi} i Luburi} za Jugoslaviju, a Vecer i Nemeš autogol za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Nemeš, Ivkovi}, Todori}, Na~evi}, Mahek, Popovi}, \ uri}, \ or| evi}, Luburi}, Jovanovi}, Sekuli}.*

BSK: *Laki, M. @ivkovi}, Mitrovi}, \ or| evi}, S. Marinkovi}, B. Marinkovi}, Vasiljevi}, Simi}, Vecer, Jovanovi}, Marjanovi}.*

“Utakmici je prisustvovao lep broj gledalaca jer se o~ekivala dobra igra. Njihova se o~ekivanja nisu ispunila, jer je igra, vrlo ` ustra i sa mnogo po` rtvovanja sa obe strane, prelazila granicu dopuštenoga i pretvarala se u kolektivno rvanje. Uzroci su dvojaki. Sa jedne strane igra~i BSK su

hteli da doka`u svojim gledaocima i sebi da se dr`avni prvak ne mo`e igrati s njima kao ma~ka s mišem. I u tome su uspeli. Na radost svih istinskih ljubitelja lopta~kog sporta u Beogradu. S druge strane vrlo slabo vol enje utakmice razobli~ilo je igra~e, puštalo da ~ine šta god ho}e, te su ogrešenja o pravila igre izobilovala. I sva su ostala neka`njena. G. Marjanovi} nije svirao ni jedan faul ni jedan hands. Jedino je sudio afsajde i to uvek kada nisu bili.

Od tako slabe igre izdvaja se, uveliko prvi half-tajm. U njemu se videlo nekoliko lepih kombinacija crvenih koji su u njemu bili nadmo}niji. U drugome, posle drugog gola, plavi kojima se otvaraju izgledi da izjedna~e, a mo`da i pobede, igraju paklenim tempom. Izvesno vreme, izmel u 10. i 20. minuta, oni opsedaju gol Jugoslavije ~ija odbrana ima mnogo posla. Tek posle 20 minuta, crveni uspevaju da suzbiju poplavu. Oni po~inju da napadaju bolje organizovani i igra se završava posle dramskih prizora pred vratima B.S.K.-a.

Tim B.S.K.-a daje najlepše nade za prole}nu sezonu. U njemu je sada forvard najbolji deo. Najslabija ta~ka krilni halfovi. B. Marinkovi} i \ orl evi} energi~ni u odbrani, slabi su u pomaganju forvarda. Forvard od njih dobija visoke i jake lopte o koje ima da se bori s protivni~kom odbranom.

Kod Jugoslavije je hramala desna strana forvarda. \ uri} stalno u ofsajdu, ne uspeva u centrima. Centri mu padaju pred sami gol, te ih Laki lako hvata. Brzi \ orl evi} mora da se navikne da doda loptu na vreme i njegova bi igra bila mnogo korisnija.

Kako su pali golovi?

Skor otvara A. \ orl evi} na pas Jovanovi}ev, vrlo lepim šutom. \ uri} iz ofsajda centrira, Jovanovi} hvala loptu i šalje neodbranjivo u gol. Jugoslavija vodi sa 2:0. U 18. min. vrlo lep centar \ uri}ev, Laki boksuje, Luburi} pritr~i i šalje u mre`u. Tre}i gol za crvene. U 35. min. B. S. K. daje svoj prvi gol iz korne Nemeš doti~e loptu, ali ona ide u gol.

U drugom half-tajmu plavi daju drugi gol. Pas Simi}ev, Vecer u o~iglednom ofsajdu prima i daje gol. Poslednji gol za Jugoslaviju daje Jovanovi} posle juna~ke borbe sa tri protivnika. Do kraja ništa više. Igra se završava pred vratima B.S.K.a."

Politika 9. februara 1925. godine potpis V. Rosi}

Milorad Arsenijevi}
(1906 – 1987).

“^ovek od gume. Ili ^ovek bez kostiju! Tako bi reklamirali da je ~lan nekog velikog cirkusa i na šarenim plakatima krupnim slovima štampali bi njegovo ime.

On je mel utim, na mnogo plemenitiji na~in davao oduška svojim sklonostima za telesne ve`be. Oduševljao je godinama sportsku publiku celoga sveta akrobatskim skokovima svojih elasti~nih miši}a.

Ukoliko je protivnik bio duhovitiji, utoliko je on više ispoljavao svoj talenat. Lopta je skakutala oko njega, kao da je sa bezbroj kon~i}a vezana, a on je vukao samo onaj koji mu je bio potreban i samo toliko da joj ne da da miruje.

Malen rastom, atletski gral en, sav istesan od miši}a, `ilav i otporan, elasti~an – kršio je sve zakone ravnote`e i baratao loptom takvom umešnoš}u da je zadivljavao ~ak i najistaknutije futbalske stru~njake. Dostigao je vrhunac u sportu i povukao se tiho, u punom sjaju, ostavljaju}i za sobom trag koji }e svetleti još dugo, kao zlatan nit istorije

našeg sporta. (Ljubomir Vukadinovi})

Posle rata bio je istaknuti fudbalski poslenik i savezni selektor.

Milorad Arsenijevi}

MOŠA - ZVEZDA JE RO\ ENA
BSK – JUGOSLAVIJA 5:2 (3:1)
5. april 1925.

Stadion: - Gledalaca: - Sudija: Veljkovi}. Strelci: Marjanovi} tri, Rusimovi} i Vecer za BSK, a Petkovi} i \ uri} za Jugoslaviju.

BSK: *Laki, @ivkovi}, Mitrovi}, Damnjanovi}, S. Marinkovi}, D. Marinkovi}, Vasiljevi}, Vecer, Marjanovi}, Rusimovi}, @ivkovi}.*

JUGOSLAVIJA: *An| elkovi}, Ivkovi}, Todorovi}, Popovi}, Mahek, Na~evi}, \ uri}, Jovanovi}, Luburi} (\ or| evi}), Petkovi}, Sekuli}.*

"Igra je bila dobra. Kombinovalo se dobro sa obe strane. Kod B.S.K.-a po obi~aju svi igraju sa velikom sr~anoš}u i odli~nim startom. Kod Jugoslavije nekoliko ljudi u slaboj formi i opet po obi~aju, vrlo mali broj ima start. To su velika gospoda. Oni ~ekaju da im lopta sama dol e. B. S. K.

je potpuno zaslu`io pobedu iako bi manji skor bio ta~nija slika igre.

Po~inje se umerenim tempom i igra se više pred vratima B.S. K.-a prvu opasnu situaciju stvara Jugoslavija. Jedna lepo izvedena kombinacija završuje se sna`nim Petkovi}evim šutom u pre~ku u 10. min. oba golmana imaju priliku da odbrane po jednu loptu, a zatim u 22. min. Marjanovi} daje gol za BSK sa jedno 30 m. Anl elkovi} pušta u gol. Posle nekoliko poseta sa obe strane Na~evi} glavom šalje loptu napred. Petkovi} izbija. Laki istr~ava. Dockan. Izjedna~enje, 35. minuta kako se igra. U istom minutu B.S.K. pove}ava skor. Vasiljevi} prelazi i centrira, Anl elkovi} hvata i ispušta loptu koju Marjanovi} bez po muke, šalje u gol. Poslednji gol za B. S. K. daje Rusimovi} posle jedne gu`ve pred vratima Jugoslavije. Kraj prvog dela.

Posle odmora Jugoslavija izlazi sa \ orl evi}em mesto bolesnog Luburi}a. Igra je mnogo `ivlja. Crveni pokušavaju da oprave skore. Jedan kriti~an momenat za B. S. K. Petkovi} prelazi odbranu, Laki istr~ava i pada, Cvetkovi} ga pogal a loptom. Nema gola. Drugi i poslednji gol crveni daju posle sr~ane borbe pred golom B.S.K.-a. Gu`va. Laki odbija, \ uri} pritr~i i daje gol. Tada pada najlepši gol za B.S.K. Na pas Marjanovi}a, Vecer daje divnim šutom neodbranjiv gol. Poslednji gol za B. S. K. daje Marjanovi} iz daleka. Anl elkovi} i ne pokušava da brani. Jugoslavija igra kao potu~en tim poslednjih deset minuta i po starom obi~aju igra~i menjaju mesta. Jovanovi} ide u bekove, Ivkovi} u forvard. Nijedan se nije proslavio na novome mestu. I kraj bi odsviran sa strahovitim skorom za tim šampiona od 5:2.

Pobednici su pokazali nekoliko izvrsnih igra~a. Krajnja odbrana Laki, @ivkovi} i Popovi} igrala je vrlo odlu~no. @ivkovi} je imao nekoliko promašaja koji bi mogli skupo stati da je sa druge strane igrao B. S. K. Pored primadona iz Jugoslavije to nije opasno.

Halfovi su još uvek najslabiji deo tima B.S.K.-a. Njihova igra je više defanzivna. S. Marinkovi} je bolji iako sada nije u svojoj najbolji formi. Naro~ito im je slaba igra glavom. Oni svaku loptu hvataju temenom i šalju neodre| enim pravcem unapred. Interesantno je da se baš glavom najradije slu` e.

Najbolji deo forvarda je trio. Rusimovi} je zadovoljio, Vecer dobar kao i uvek. Najbolji je Marjanovi}. U njemu je B. S. K. našao dobrog vo| u forvarda, tehni~ki spremnog, brzog, prodornog i dobrog strelca. Krila su najslabiji deo forvarda. Ipak je Vasiljevi} brzinom i prodornoš}u bio koristan i dao je prilike da se postignu dva gola. @ivkovi} je slabo igrao. U prvom half-tajmu igralo se, istina, malo sa njime. U drugom je igrao bez srca i sa malo vere u sebe, zato je lopte koje je dobijao odmah slao u centar. Pred kraj, po slomu Jugoslavije, i on je bio bolji.

Od tima koji je pretrpeo brodolom ipak je isplivalo nekoliko ljudi. \ uri}, Sekuli}, Petkovi}, Mahek i Na~evi} su ~inili koliko su mogli da nagnu terazije sre}e na svoju stranu. Oni su igrali sa puno po` rtvovanja i pokazali lepe kombinatorne pokrete i bili do kraja opasni protivnici.

Na Luburi}u, dok je igrao, videlo se da igra sa mukom, neodlu~no, dr` i mnogo loptu i dribluje dok mu je ne uzmu. Jovanovi} nije trebalo da izlazi. Pored svoje poznate nemarne igre, igrao je vrlo sebi~no. Hteo je po svaku cenu da puca. \ uri}a na krilu je dobro slu` io, ali ga nikada nije

pomogao te se \ uri} imao da nosi sa po dva-tri protivnika i nije imao kome da doda loptu.

U halfovima Popovi} je bio slab. Nikada nije markirao svoje krilo i kako je spor, krilo ga je lako prelazilo.

Todori} je u beku igrao što je najbolje mogao. Ivkovi} je igrao nemirno i lakomisleno, kao i što je red kada je ~ovek internacionalac i veliki talenat.

Naslabiji ~ovek u timu bio je golman Anl elkovi}. Ako bi se i moglo dopustiti pa nije mogao odbraniti prvi gol, drugi i peti bi odbranio svaki golman koji manje pozira a ozbiljnije shvata delikatnu du` nost koja mu je poverena.

G. Veljkovi} je izvrsno sudio ovu utakmicu.

Politika 6. aprila 1925. godine potpis V. Rosi}

Predrag \ aji}
(1922 – 1979)

»Kad bi fudbal bio baletska igra, njemu bi sigurno pripala glavna uloga.

Jer njegova igra kao da je protkana iz zvukova neke ne~ujne sportske melodije. Korak mu je lak, gibak, lelujav, pokreti su mu lepršavi, ritmi~ki lepi...

Baletski igra~i u futbalskim cipelama, u sportskome dresu, na grubom sportskom terenu bez reflektora i scenskih efekata.

Na~in na koji zaustavlja loptu, kako je vrhom od cipela umiri u trenutku, njegovi skokovi, visoki elasti~ni, efektni, na~in na koji tr~i, obilazi protivnike, vara ih i prelazi, sve ga to izdvaja od ostalih, izaziva pa`nju, privla~i simpatije.

Stvara od njega opšteg ljubimca... (Ljubomir Vukadinovi})

Po~eo je u Slaviji iz rodnog Sarajeva, nastavio u Jugoslaviji, potpuno afirmaciju ostvario u Crvenoj zvezdi sa kojom je osvojio dva nacionalna prvenstva i tri Kupa. Za reprezentaciju je odigrao 17 utakmica.

BEK MILUTINAC POLUTKA
JUGOSLAVIJA – BSK 7:0 (3:0)
17. maj 1925. - Olimpijski dan

Najve}a privla~nost dana bila je utakmica izmel u B.S.K.-a i Jugoslavije. Jugoslavija je pobedila svog starog rivala pošteno. Iako je poraz te` ak, on je ipak realan. B.S.K. bez Vasiljevi}a i sa dva mlada halfa dobro je po~eo, ali ni jednu akciju nije mogao da završi šutom. On je dao i lepih kombinatornih poteza, i dobru igru u polju, ali pred golom i pred odbranom Jugoslavijinom sve je ostalo neplodno. Igralo se u vrlo ` ivom tempu do kraja.

Iznenal enje koje smo u prošlom broju nagovestili bio je Ivkovi}, bek na desnoj polutci. Forvard Jugoslavijin zbog indispozicije Petkovi}eve igrao je u ovoj formaciji: \ uri}, Ivkovi}, Luburi}, Sekuli}, Viri}. Odbrana uobi~ajena sa Todori}em mesto Ivkovi}a.

Šta da ka`emo o ovom pokušaju? On je svakojako interesantan i neminovan, jer je za upravu Jugoslavije vrlo

teško rešenje koga }e ~oveka da stavi na desnu polutku.

Kao što se predvil alo, borbenost, prodornost, brzina, izdr` ljivost i start Ivkovi}eva bili su vrlo jaki i korisni aduti. On je njih umeo da upotrebi i iz tih svojih osobina izvukao je najmanje tri gola. Za po~etak to je više no dovoljno. Razume se da mu kao beku nedostaje izvesnih potrebnih osobina da postane onakva polutka kao što je bio bek. Ne mo` e se re}i da mu nedostaje pregled i šut. I tog ima. Najslabiji je sada u pasu koji mu nije dovoljno precizan i u driblingu. Dribling mu je du` i no što mesto polutke dopušta. Naro~ito, što je u po~etku neminovno, ne razume pokrete vol e navale. Ako ga uprava ostavi du` e na ovome mestu, nesumnjivo je da }e i to savladati. Pored Ivkovi}a ju~e je debitovao na levom krilu i mladi Viri}. I njegov debi u prvom timu je bio povoljan. Neodlu~an u prvom delu i nervozan, on je bio sve bolji što se igra više razvijala... On ima dosta smisla za kombinovanje sa svojim polutkama, ume u pogodnom trenutku da se~e ka golu i puca. Jedan gol, najlepši cele igre, on je i dao. Ipak, mislimo da je prerano da ul e u prvi tim, jer je mlad. I pitanje je kako bi se dr` ao pred boljom odbranom od one koju je B.S.K. ju~e pokazao.

Uprava S.K.J. ima}e dosta prilika da pokuša sve kombinacije do utakmice za prvenstvo i mo}i }e da nal e najbolji sastav tima iz elemenata koje ima pri ruci. Ozbiljne utakmice sa Bazelom 28. maja i Vršovicom 31. bi}e za Viri}a i Ivkovi}a polaganje ispita.

Kod B.S.K.-a Ili} na golu odbranio je veliki broj teških lopti u lepom maniru, pa ~ak i jedan penaltik. Oba beka i centar-half dali su odli~nu igru. U forvardu Marjanovi} bele` i još jednu dobru utakmicu u svoju aktivu.

Politika 18. maj 1925. godine potpis V. Rosi}.

Predrag \ aji}

Aleksandar Petrovi} - Aca Pikavac
(1914-1987)

»On u fudbalu daje uvek sve od sebe, do iznemoglosti, do poslednjeg atoma snage. Ali i uzima sve. Poput p~ele kada se privine uz krunicu šarenog cveta i isiše svu njenu slast. Kao kakvo razma`eno dete.

Akrobata. Spreman da razbije sve kosti samo da izvede ono što drugi ne mogu. Salto na le| a, salto sa strane, salto napred – samo da bude efektno, da izazove brujanje mase, da izmami uzvik divljenja.

Da se ka`e da je to on izveo.

Dribler. Neizle~iv. Ostavio bi sport onog trenutka kad ne bi moga da dribluje, da se valja sa loptom po celom terenu, da preska~e tu| e noge i zaobilazi zbunjene protivnike. Jer, onda futbal za njega ne bi imao ~ari, ne bi ga oduševljavao i zanosio.

Ina~e ne bi bio ono što jeste.« (Vukadinovi})

Igrao je za Palilulac, ^ ukari~ki, Jugoslaviju (Beograd), Vojvodinu (Novi Sad) i @eljezni~ar (Sarajevo).

Va`io je za jednog od najboljih strelaca izme\u dva svetska rata, sa 51 golom drugi na listi ligaških strelaca do 1941. godine.

Za reprezentaciju je odigrao devet me~eva i postigao 5 golova.

Kao trener radio je u Zrenjaninu, Sarajevu, Novom Sadu, Nišu i Subotici.

Aca Petrovi}

JOŠ I DOBRO PROŠLI
JUGOSLAVIJA - BSK 2:3 (1:1)
5. oktobar 1925. - Prijateljska

Igralište Srpskog ma~a. Gledalaca: rekordan broj piše u izveštaju. Sudija: Joksi}. Strelci: Staki} i Sekuli} za Jugoslaviju, a N. Marjanovi} dva za BSK, dok strelca tre}eg gola, opširni izvešta~ Politike, ne pominje.

JUGOSLAVIJA: *Nikoli}, Todorovi}, Petrovi}, Mladenovi}, Mahek, Popovi}, Sekuli}, Staki}, Ranojevi}, Jovanovi}, ^ uli}.*

BSK: *Gligorijevi}, Mitrovi}, @vkovi} (Rodin), Arsenijevi}, Marinkovi}, \ or| evi}, Vasiljevi}, Bek, Marjanovi}, Hajdukovi} (Percl), Rusimovi}.*

Trebalo je da se odigra prvenstvena, ali zbog toga što su Petkovi} i Luburi} igrali u Zagrebu za probni dr`avni tim protiv Šturma, odigrana je prijateljska utakmica.

"BSK je zaslu`io pobedu. ^ak i ve}a razlika golova

dala bi bolju sliku ju~erašnje utakmice. Ceo tim je bio solidno dobro povezana celina. Naro~ito je izvrsna veza izmel u halfova koji su od igre do igre sve bolje nadgral uju i forvarda. Prva linija predstavlja lepu celinu koju dobro vodi odli~ni, ali nešto samo`ivi, futbaler N. Marjanovi}. Bar po svojoj ju~erašnjoj igri. On je, na primer, mnoge kombinacije prosekao pucaju}i sa 30 pa i više metara. Naravno, preko vrata. Rusimovi}, Hajdukovi} i Bek, svi dobri tehni~ari koji razumeju dobro njegove pokrete, brzi su i prodorni. Krajnji šut im još nedostaje.Vasiljevi} je dao nekoliko vrlo lepih centrova. Percl koga su probali posle odmora, ostavio je utisak prose~nog igra~a, kakvih BSK ima poviše u svojoj rezervi. Rodin koji je pored izvrsnog Mitrovi}a, je nesumnjivo velika dobit po tim plavih. Posle malog kolebanja, ušao je u igru i ispoljio sva poznata svoja dobra svojstva: sr~anost, odlu~nost, start i dobru tehni~ku spremu. Gligorijevi} u vratima se plasirao, sigurno hvatao i bio sre}an. Nekoliko munjevitih lopti Jovanovi}evih je u~inio bezopasnim.

Jugoslavija je igrala vrlo slabo, ispred nesigurne i nepokretne halfovske linije u kojoj je ipak nešto valjao (Mladenovi}), igrala je bez veze i sistema, ili ta~nije igraju}i sve sisteme, povezana i obezglavljena prva linija. Ni Jovanovi}, veoma raspolo`en za igru, koji je pokušavao i na centru nije moga da sredi i povede svoju prvu liniju. I ako je on bio pri šutu, nije imao sre}e. Njegove oštre lopte išle su pravo na golmana. Krajnja odbrana, Petrovi} i Todorovi} su najbolji deo slabog tima. Ona se, uglavnom, dobro dr`ala. U~inila je malo grešaka, ali krupnih, naro~ito Petrovi}. Nikoli}, u vratima se pokazao mlad vratar solidnih

sposobnosti. On ima dobar pregled igre, ~vrsto dr`i loptu, okretan je i hrabar. Ako se bude ozbiljno ve`bao i mislio da manje zna, bi}e od njega dobar vratar.

Igra je po~ela umerenim tempom. Igra se pred obojim vratima. Posle desetak minuta igranja, ^uli} prelazi odbranu i puca. Gligorijevi} se baca, ali ne mo`e da dohvati loptu, nego je samo odbije. Staki} je na mestu i bez muke gurne loptu u mre`u. BSK uzima maha. U dvadeset drugoj minuti Marjanovi} hvata glavom lep centar Vasiljevi}ev i sigurno je plasira van domašaja Nikoli}eva. Srel ena i povezana igra plavih do odmora je vrlo opasna po Jugoslaviju. Ništa ne prolazi. Nekoliko slobodnih udaraca protiv Jugoslavije Marjanovi} šalje preko vrata. Posle jednog penaltika za Jugoslaviju koji Sekuli} promašuje, odmor.

Posle odmora igra je uravnote`enija. Jugoslavija odsustvo sistema, nadoknal uje energi~nijom igrom svojih igra~a. Iako je u tom poluvremenu BSK dao lepši futbal, po situacijama pred golom, protivnici su bili podjednaki. Crveni su ~ak i ~eš}e pucali. Napada BSK prodorima Beka ili Rusimovi}a koje je Nikoli} juna~ki skidao s nogu. U 14. minutu Jugoslavija opet vodi. For Skaki}ev, Sekuli} prima i tu~e Gligorijevi}a. BSK izjedna~uje iz slobodnog udarca sa bekovske linije koji je gospodin Joksi} pogrešno dosudio plavima zbog jednog potpuno propisnog oduzimanja lopte od strane Petrovi}a. Najzad, Marjanovi} postavlja definitivan rezultat na 3:2 za BSK posle jednog prodora. Nikoli} pada, ali ne mo`e da uhvati loptu, i Marjanovi} je šalje u mre`u.

U predigri ovog susreta prvenstveni susret su odigrali omladinci. BSK je bio bolji i zaslu`eno pobedio rezultatom 3:1 (1:1).

Treba re}i da je u prijateljskom me~u probni tim dr`avne reprezentacije savladao Šturm rezultatom 5:1. Strelci su bili napada~ Hajduka Ben~i} tri i fudbaler Jugoslavije Petkovi} dva gola.

Utakmica je igrana u komšiluku na stadionu Srpskog ma~a, jer je na prostoru gde se nalazilo staro igralište Jugoslavije na Trkalištu zapo~eta izgradnja tehni~kog fakulteta.

Pod naslovom "Dr`avni šampion bez igrališta", o tome piše i Politika u broju od 12. avgusta 1925. godine.

"Od prekju~e se igralište Jugoslavije ruši. Na tome se mestu podi`e tehni~ki fakultet. Šteta je što Sud Opštine ni posle ~etiri meseca nije stigao da donese rešenje o ustupanju zemljišta na kome bi Jugoslavija podigla novo igralište. I tako zahvaljuju}i nebri`ljivosti Opštine dr`avni šampion se nalazi na ulici."

Kao što je poznato Jugoslavija }e dobiti zemljište na Top~ideru gde }e sagraditi novo igralište i na kojem }e igrati od 1927. godine do II svetskog rata. Stadion crvenih }e posle II svetskog rata naslediti crveno-beli (Crvena zvezda), i na tom mestu je kasnije staro igralište srušeno i sagral ena crveno bela školjka najtrofejnijeg jugoslovenskog kluba od milja nazvana Marakana.

I BSK }e nešto kasnije biti proteran sa Trkališta. Plavi su novo igralište dobili u blizini stadiona Jugoslavije. Stadion BSK-a na prostoru gde se sada nalazi stadion Partizana, a u funkciji je bio od 1929. godine.

"Veliki prostor izmel u Bulevara Narodne revolucije i Ulice 27. marta, na kome su sada zgrade Pravnog fakulteta, Univerzitetske biblioteke, Arhiva Srbije, hotela Metropol

i Tehni~kog fakulteta, prema Bulevaru sa druge strane prema Ulici 27. marta, zgrade Hemijskog i Mašinskog fakulteta, zvao se “Trkalište”. Na tome tada potpuno slobodnom prostoru, šezdesetih godina 19. veka odr`avane su prve organizovane konjske trke. Kasnije, na ovom delu “Trkališta” prema Tašmajdanu, bila je velika sto~na pijaca. Kada je osnovan (1911.) Beogradski sportski klub, opština je za njegovo igralište ustupila deo od današnje zgrade Pravnog fakulteta do zgrade Tehni~kog fakulteta. Du`a strana igrališta bila je prema Bulevaru, sve dok nisu neposredno posle prvog svetskog rata po~ele da se podi`u zgrade Univerzitetske biblioteke i Arhiva. Igralište je ostalo na istom mestu, samo je rekonstruisano tako da mu se kra}a strana pru`ala pored Bulevara, a du`a sa pokrivenim tribinama bila je prema Tašmajdanskom parku.

Pored ovog igrališta BSK-a, sav ostali prostor na “Trkalištu””ostao je posle 1911. potpuno slobodan. Kako je još 1906. godine u današnjem parku ispred Studentskog doma iza Vukovog spomenika, koji se do podizanja studentskog doma zvao park “]irila i Metodija”, bilo igralište “Srpskog ma~a”, novi klub, Velika Srbija, je zatra`io i dobio od opštine odborenje da na “Trkalištu” na suprotnom uglu od igrališta BSK-a odnosno ta~no na onom mestu gde je danas Tehni~ki fakultet, a prema igralištu “Srpskog ma~a”, koje je bilo preko ulice, uredi fudbalsko igralište, ~ija je du`a strana išla paralelno sa Bulevarom”.

Stevan Luburi}

Stevan Luburi}
(1904-1970)

Bio je prvi vo| a navale svog doba "skroman po prirodi nije `udio za ovacijama kao da se stideo pohvala. Bio je i ostao u senci saigra~a.

"Dribler bez mane, toliko siguran u prenošenju lopte da ga je bilo vrlo teško zaustaviti. U`ivao je da pripremi šansu saigra~u".

Golgeter sa naglašenim talentom za nadigravanje. Tehni~ki virtouz, ali dobar strelac, spadao je me| u najbolje fudbalere do Drugog svetskog rata. Bio je jedan od najpostojanijih korifeja dvostrukog trijumfa Jugoslavije u osvajanju dve šampionske titule. Na 294 zvani~ne utakmice postigao je 146 golova. Nacionalni dres nosio je šest puta i dao jedan gol. Po završetku karijere u crvenom dresu 1934. godine do rata je igrao za Borac. Bio je fudbalski sudija, a posle Drugog svetskog rata je sve do 1959. godine radio kao trener kada se povukao iz fudbala.

NAJLEPŠI ME^ SEZONE
JUGOSLAVIJA – BSK 2:2 (0:0)
31. januar 1926.

Stadion: - Gledalaca: 3.000. Sudija: Joksi} (Beograd). Strelci: Jovanovi} i ^ uli} za Jugoslaviju, a B. Marjanovi} i Marinkovi} za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Nemeš, Ivkovi}, Todori}, Mladenovi}, Petrovi}, Popovi}, ^ uli}, Jovanovi}, Luburi}, Petkovi}, Sekuli}.*

BSK: *Gligorijevi}, Rodin, Mitrovi}, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ or| evi}, Bek, B. Marjanovi}, Percl, N. Marjanovi}, Rusimovi}.*

Poslednja igra jesenje sezone je odigrana. Svojom uzbudljivoš}u, interesantnoš}u i dramati}noš}u kraja, ona }e ostaviti dubok utisak na sve prisutne. Više od 3.000 gledalaca je bilo svedok ovome najlepšem ma~u cele sezone.

Vetar je prili~no prosušio teren. Jedino u centru i pred zapadnim vratima blatnjavo. Igralo se oštrim tempom od po~etka do kraja. Igra je bila potpuno otvorena. Jugoslavija je ipak bila nešto nadmo}nija. To se ogledalo u ve}em broju teških situacija pred vratima plavih. Gligorijevi}, u izvrsnom danu, i bekovi, naro~ito Rodin, uspevali su da parališu opasne napade prve linije Jugoslavije.

Iako se mora priznati da su plavi dali svoju najbolju igru i da je Jugoslavija bila daleko od toga da mo`e raditi šta ho}e, relativno nepovoljan uspeh dr`avnog prvaka je rezultat slabe igre srednjeg reda. Jedini je Petrovi} izišao iz ove igre. Krilni halfovi su bili slabi. Mladenovi} je ipak dao dobroga posla. Popovi} nije postojao. Njega je Bek prelazio kad je hteo i kako je hteo. U ofanzivnom delu igre Popovi} je bio isto tako slab. Njegova slabost je donekle štetila i igru Sekuli}evu, koji je samo od Petkovi}a dobijao po koju dobru loptu i prelazio u napad. Veza izmel u krilnih halfova i forvarda nije postojala. Iza razbijenog srednjeg reda, bekovi su dali dobru igru. Nemeš se pokazao nesiguran. Prvi gol ide na njegov ra~un. Prvi red plavih ispred potu~enih halfova i energi~ne protivni~ke odbrane nije se ni sam pokazao u najboljem danu. Jovanovi} je igrao s manje volje i odlu~nosti no u poslednjim utakmicama. Dok je Sekuli} pokazao jedno malo poboljšanje forme, zadovoljili su odlu~noš}u i brzinom jedino Luburi}, Petkovi} i ^uli}.

Tim plavih bio je homogeniji. Ni jedan njihov igra~ nije se pokazao nedovoljan. On je po obi~aju imao mnogo bolji start, više volje i odlu~nosti. Po svojoj borbenosti i lepome moralu, on je ju~e zaslu`io ~ak i da pobedi... ceo tim B.S.K.-a zaslu`uje najve}u pohvalu. On sa Jugoslavijom

dostojno reprezentuje prestoni~ki fudbalski sport.

Ovim me~om Jugoslavija je zauzela prvo mesto na tabeli za prvenstvo sa 9 poena, B.S.K. je drugi sa 7...

… Posle odmora B.S.K. igra bolje i biva opasniji. Jedan prelaz Petkovi}ev zaustavlja Rodin i šut Marjanovi}ev slabo dr` i Nemeš. Pada prvi gol… U 42. minutu Jovanovi} izjedna~uje oštrim šutem pored samog direka. U 44. minutu Jovanovi} dodaje loptu ^uli}u koji divnim šutom daje drugi gol. Jugoslavija je preokrenula rezulatat… U istom minutu prekršaj, Petrovi} faulira. Slobodan udarac sa jedno trideset metara Marinkovi} pretvara u drugi gol krivicom odbrane koja je pokrila golmana. Kraj…

G. Joksi} je vodio sa autoritetom ma~. Nije u~inio ni jednu grešku koja bi uticala na ishod partije, ali je u nekoliko presuda u faulima nije bio sre}ne ruke.

Politika 1. februar 1926. godine potpis: V. Rosi}

Kosta Tomaševi}
(1923-1976)

Zvali su ga mali Moša. Kompliment koji govori sve.

Bio je "nasrtljiv, neustrašiv, spreman da u~estvuje u svakoj gu`vi, uvek oran za kavgu. Simpati~an je zbog malog rasta. Podse}a na petli}a koji se sav noroguši kad ugleda protivnika, spreman da se bori do iscrpenosti... Golgeter, plavog tima potukao je sve rekorde u davanju golova i iskoriš}avanju situacija koje mu izvanredne polutke Bo`ovi} i Miti} pripremaju "pisao je još za vreme okupacije (Drugi svetski rat) o mladom Tomaševi}u, Ljubiša Vukadinovi}, mali Mo{a sve je to opravdao kasnije u dresu Crvene zvezde i Spartaka iz Subotice.

Drugi je najbolji strelac u analima Crvene zvezde iza legendarnog Bore Kosti}a. U~estvovao je na Olimpijadi u Londonu i Svetskom prvenstvu u Brazilu. Bio je ~lan ekipe koja je dva puta bila prvak Jugoslavije i tri puta osvaja~ Kupa.

On je strelac prvog prvenstvenog gola za Crvenu zvezdu, ali i strelac prvog gola za reprezentaciju Jugoslavije posle Drugog svetskog rata.

BSK iz 1930. godine

CRVENI I DOBRO PROŠLI
BSK – JUGOSLAVIJA 2:1 (1:0)
1. maj 1927.

Igralište: verovatno BSK-a... Gledalaca: rekordan broj tvrdi izvešta~ Politike. Sudija: Joksi} (Beograd), Strelci: Percl u 36. i B. Marjanovi} u 32. min. nastavka za B. S. Klub, a Mili}evi} u 37. min. nastavka za Jugoslaviju.

B.S.K: *Gligorijevi}, Mitrovi}, Rodin, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ or| evi}, Najdanovi}, Dragi~evi}, Sotirovi}, Percl, B. Marjanovi}.*

JUGOSLAVIJA: *Nikoli}, Ivkovi}, Spasojevi}, Mladenovi}, Petrovi}, Popovi}, Ranojevi}, Jovanovi}, Luburi}, Staki}, Mili~evi}.*

"Iako za crvene nije bilo izgleda da, ~ak i pri eventualnoj pobedi, stanu na prvo mesto, utakmica je privukla rekordan broj gledalaca. Igra je bila lepa, puna uzbudljivih momenata.

Plavi su zaslu`eno pobedili. Njihov tim koji je dobro vezana celina, naro~ito mnogo efikasniji prvi red, rešio je sigurno bitku u svoju korist. Svi napadi pobednika bili su veoma opasni. Samo zahvaljuj}i izvrsnoj igri krajnje odbrane Jugoslavije, skor je po nju dosta povoljan.

Kao što sam rekao, crveni su izašli sa timom u kome je bilo mnogo slabih ta~aka. Jedino velika vrednost pojedinih ljudi dopuštala je da oni budu u polju ravnopravni protivnici, pa ~ak i nadmo}niji u prvom delu igre. Prvi red se pokazao kao veoma slab realizator, jedini ~ovek koji je u potpunosti dorastao ju~erašnjem zadatku bio je Luburi}. Ali šta mo`e jedan ~ovek protivu ~itave izvrsne odbrane protivni~ke. Mo`e se re}i da je Jugoslavijin prvi red imao bar onoliko isto prilika koliko i protivni~ki da završi lepo dovedene akcije, ali nije bilo onog ~oveka koji }e da "okine", kako se veli u fudbalskom `argonu. To nije bio Luburi}, jer on to nikada nije bio. Ni Staki}, jer je nedovoljno okretan i brz niti ima precizan šut. Dve sna`ne lopte, on je poslao pravo u ruke Gligorijevi}u. Ni Jovanovi} bez poleta ni šuta. Ni Ranojevi}, borben koliko se samo mo`e po`eleti, ali vatren, nepribran. Jedini koji je mogao dati gol, bio je Mili}evi} i on ga je zaista i dao.. I taj jedan gol plod je sre}nog slu~aja i lakomislenosti Gligorijevi}eve. no lepo dovedene, iskorištene prilike. I tako bilo je što je trebalo da bude, pravilna i normalna pobeda boljeg tima.

Pobednici su igrali lepu sna`nu, široku igru. U napadima su iskoriš}avana dobro i krila. Oba gola su došla posle krilnih prepada. Mali Sotirovi} je dao lepu, brzu igru i bio pohvalno borben. Obe su polutke zadovoljile. Od krila dao je izvrsnu igru u svakom pogledu Najdanovi}. On je lepo i

neumorno prelazio, centrirao i plasirao. Uopšte se pokazao najbolji ~ovek na tome mestu u Beogradu. B. Marjanovi} je slabo igrao i jedina mu je lepa stvar vrlo efikasan drugi gol.

Srednji red nije dao što se od njega o~ekivalo. Oslonac tima S. Marinkovi} je dao nepreciznu igru. R| avo je dodavao, a tako isto nije se odlikovao ni u uzimanju. Bio je pohvalno borben. Arsenijevi} je bio najbolji ~ovek u tom redu, a sa Najdanovi}em najbolji u timu. \ or| evi} je s vremena na vreme bio dobar. Šteta što je igrao oštro. Rodin i Mitrovi} su poptuno zadovoljili. Njihov je rad olakšavao zbunjena i nedolu~na protivni~ka igra. Gligorijevi} je bio dobar, osim gore re~ene zamerke.

Jugoslavija je, preko o~ekivanja, bila vrlo borbena. Izuzetak je bio Jovanovi}. Rekli smo da je prva linija bila slaba. Slabost njena je i uzrok poraza. Petrovi} je igrao izvrsno i nemo}nom prvom redu je poslao mnoge ta~no dodane lopte. Popovi} je bio na istome nivou, dok je Mladenovi} zaostajo iza njih. Ivkovi} i Spasojevi} su igrali izvrsno. Naro~ito prvi. On se ovoga puta pokazao i u novoj boji. U drugom poluvremenu uz ostale dobre osobine, pokazao je hladnokrvnost i veliku prisebnost. Nikoli} nije imao mnogo posla. Ni jednu primljenu loptu nije mogao braniti.

...Najzad plavi uspevaju da zatresu protivni~ku mre`u. U 36. minutu, kada Percl posti`e gol na centaršut B. Marjanovi}a...

U 32. min. nastavka Marjanovi} posti`e drugi gol za B. S. Klub, nakon što je Najdanovi} pogodio pre~ku... Sleduju dve opasne navale crvenih. Mili}evi} uspe-

va da u 37. minutu nastavka, sre}nim udarcem, tu~e Gligo-rijevi}a i posti`e po~asni gol za crvene.

Sudija g. Joksi} je vrlo energi~no i nepristrasno sudio.

Politika 2. maj 1927. godine

Sr| an Mrkuši}
(1915. – `ivi u Beogradu)

»Glišin ljubimac. Ve}e mu je u`ivanje da se igra nervima navija~a svoga kluba nego loptom. Zaljubljen u sistem po kome vratar igra tre}eg beka i neumoran je u istr~avanju. Preteruje u tome. Nenadmašan je u hvatanju visokih lopti. U gu`vama uvek odnosi pobedu zahvaljuju}i izvanrednoj snazi, visokom, razvijenom stasu i jakim mišicama.

Ima sve uslove da bude odli~an vratar i bio bi najbolji od svih da se malo više slu`i rukama i kada bi više ostajao u golu, a istr~avao samo onda kada je to zaista potrebno.

Ima najdu`i šut od svih vratara koje poznajem (Vukadinovi}).

Branio je u ASK-u i Hajduku (Split), BSK-u, Milicionaru i Crvenoj zvezdi (Beograd).

Igrao za reprezentaciju Kraljevine Jugoslavije i SFRJ, ukupno 11 me~eva.

@ivi u Beogradu.

“PLAVI” VRA] AJU PRIMAT
BSK - JUGOSLAVIJA 2:0 (1:0)
11. novembar 1928. - Prvenstvena utakmica

Stadion: Jugoslavije. Gledalaca: oko 6.000. Sudija: Mika Popovi}. Strelci: ^ upi} i Sotirovi}.

BSK: *Gligorijevi}, Sv. Popovi}, Toši}, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ orl evi}, Blagoje Moša Marjanovi}, ^ upi}, Sotirovi}, Dragi}evi}, Najdanovi}.*

JUGOSLAVIJA: *Nikoli}, Petrovi}, Spasojevi}, B. Popovi}, Dimitrijevi}, Mladenovi}, Dobrijevi}, Jovanovi}, Ivkovi}, Luburi}, S. Popovi}.*

Na trenutak izgubljeni primat u odmeravanju snaga sa ve~itim rivalom, BSK vra}a u periodu od 1927. do 1929. godine. Bilo je to vreme dolaska na scenu legendarnog Blagoje Moše Marjanovi}a, prvog velikog asa doma}eg fudbala, jednog od najboljih. koji se pojavio na ovim prostorima, zasigurno najmarkatnijeg fudbalera izmel u

dva rata. Bio je to po~etak stvaranja generacije, koja }e biti suveren vladar ne samo beogradskog, ve} i jugoslovenskog fudbala.

Kastastrofalni 1:9 iz 1923. godine, BSK donekle ubla`ava pobedom od 7:1 1929. godine. Bila je to najve}a razlika koju su momci u plavim dresovima ostvarili u susretu sa komšijama.

Sportsko rivalstvo, bez obzira na sve, donosilo je i mnogo nesporazuma, pa i otvorenih sukoba. Posle nezavršenog me~a iz 1920, 2:0 za BSK i 40. minuta, kada su plavi nezadovoljnim sul enjem napustili igralište, dogodilo se nekoliko nesporazuma. Zabele`ena je i jedna par-forfe pobeda za Jugoslaviju. Kada je BSK na terenu dobio crveno-bele rezultatom 5:1, a onda je ta utakmica poništena zbog nepravilne registracije Markovi}a. ^elnici BSK-a su odlu~ili da ne igraju novi susret, ve} su svom rivalu me~ predali bez borbe. Ipak, tada je odigran prijateljski me~ završen nerešenim rezultatom 3:3, ali je u istoriji dvoboja dva najbolja srpska kluba, do Drugog svetskog rata, ostalo zapisano da je jedan me~ okon~an slu`benim rezulatom 3:0 za Jugoslaviju. BSK je istina hteo da se `ali na ovu odluku, ali kada je na Skupštini JNS odlu~eno da se sedište saveza iz Zagreba preseli u Beograd, plavi su odustali od `albe.

U ovom periodu odigrano je 19 utakmica, tri su završene nerešeno, ~etiri su dobili fudbaleri Jugoslavije, a 12 su sa uzdignutim rukama napustili igra~i BSK-a. Ubedljiv odnos snaga koji, na svu sre}u nije umanjivao dra` tradicionalnih utakmica, koje su bez obzira na sve brojke, ranije susrete ili trenutnu jakost jednog od protivnika, uvek i bez izuzetka, izazivali ogromno interesovanje. Publika je u velikom broju

hrlila na stadione, novine su opširno izveštavale sa ovih me~eva.

Prvenstveni me~, završen pobedom BSK-a od 2:0, bio je, prema tvrdnjama izvešta~a, jedan od najuzbudljivijih u tri decenije dugoj istoriji rivalstva crvenih i plavih.

“Igra je bila vrlo dramati~na, `iva i interesantna i sve do pred kraj kada je minut pre poslednjeg sudijskog zvi`duka BSK dao i drugi gol, nije se znalo kome }e pripasti bodovi. Uzbudljivih situacija pred jednim i drugim golom bilo je toliko da su navija~i stalno gromoglasno navijali za svoje ljubimce i nebo se ~itav sat i po promalo od burnih povika mnogobrojnih gledalaca.

Utakmica je bila veoma va`na, odlu~na za prvenstvo i zato je izazvala veliko interesovanje publike. Neizvesnost je bila velika u pogledu rezultata, jer su izgledi protivnika za titulu pre utakmice bili podjednaki.

Igru je odlu~ila izvanredna half linija BSK-a, koja je dala izvrsnu igru i ceo teret odbrane primila na svoja ple}a. U odbrani se istako i mladi bek Toši}, koji je vrlo uspešno zamenio Mitrovi}a. U taboru rivala najbolji je bio, veteran u timu Jugoslavije, desni bek Branko Petrovi} od koga su se razbijale mnoge opasne navale BSK-a”.

Ve} u 5. minutu BSK je došao u vol stvo. Bio je to plod jedne izvanredno izvedene kontre plavih i nespretne intervencije napada~a plavih ^upi}a.

“Luburi} je opasno prodirao, ali je Toši} sna`nim startom uspeo da mu oduzme loptu. Dugim šutom dao je for Moši koji prelazi Mladenovi}a, nosi još malo loptu, skre}e prema golu i puca veoma sna`no. Gligorijevi} boksuje. ^upi}

ska~e u vis s namerom da loptu udari glavom, ali promašuje. Lopta mu pada na lel a i otska~e tako da ule}e u suprotni ugao od onoga na kome se nalazio vratar.”.

U 30. minutu BSK posti`e još jedan gol, koji sudija Popovi} ne priznaje. Ostalo je nejasno zbog ~ega gol nije priznat, jer je lopta koju je šutirao Ljubiša \ orl evi}, na koju su istovremeno sko~ili Moša Marjanovi} i golman Nikoli}, a niko je nije ni dirnuo, završila u golu Jugoslavije.

Posle toga te` ište igre prenosi se pred gol plavih. Pogodak visi u vazduhu, ali mre` a za lel ima Gligorijevi}a miruje. BSK pribegava najnepopularnijem na~inu - u stalnim atacima crvenih, igra~i u plavim dresovima veoma ~esto loptu izbacuju nasumce ili ~ak namerno u aut. Navija~i Jugoslavije otvoreno negoduju, ali vreme neumitno te~e i radi za BSK. Odbrana tima, koji ima prednost od jednog gola, je na mukama, posebno golman Gligorijevi}, koji u 39. minutu nastavka gipkoš}u ma~ke, jedan prelep volej udarac Dragana Jovanovi}a @ene preusmerava u korner.

U jeku pritisaka na gol BSK-a, plavi organizuju dobru kontru i postavljaju kona~nih 2:0.

“Arsenijevi} daje loptu Moši, ovaj šutira odmah Sotirovi}u koji prodire brzim sprintom i sa bekovske linije puca vrlo precizno. Nikoli} se bacio, ali je bio rl avo postavljen tako da nije dospeo do lopte.

Umesto izjedna~enja, koje je visilo tokom celog nastavka, BSK overava trijumf. Ovom pobedom BSK nije dobio samo tradicionalni derbi, ve} i osvojio prvenstvo Beogradskog lopta~kog podsaveza.

Bele` imo i jednu zanimljivost, koju su objavili gotovo svi prestoni~ki mediji.

Pre utakmice, u to vreme poznati bokserski menad`er, Toma Stanisavljevi} zvani Toma prorok je rekao da }e BSK sigurno pobediti i da }e sigurno biti dva ili tri gola razlike za BSK. Drugi rezultat je isklju~en, rekao je Toma. Kasnije se ispostavilo da je bio u pravu, ~ak i potpuno ta~an kada se uzme u obzir ~injenica da je BSK postigao i tre}i, potpuno regularan gol, koji nije priznat.

Pera Radovanovi}

Blagoje Moša Marjanovi}
(1907-1984)

Legenda jugoslovenskog fudbala, jedan od najboljih igra~a i strelaca svih vremena.

Bio je napada~ osrednjeg rasta, ali vrlo ~vrst, `ilav, brz i prodoran, odli~an tehni~ar i vrlo uporan. Tresao je protivni~ke mre`e s obe noge, a izvanredno je šutirao i glavom. Bio je i lukav, neustrašiv u duelima, s uro|enim "njuhom" za gol.

Kratko je igrao i za ljutog rivala SK Jugoslavija.

Tokom uspešne trenerske karijere vodio je Proleter iz Osijeka, suboti~ki Spartak, Pobedu iz Prilepa, Dinamo iz Pan~eva, pa OFK Beograd sa kojim je 1953. osvojio Kup. Bio je trener reprezentacije Jugoslavije, zatim trener u Italiji.

Zbog izuzetnih zasluga za fudbal bila mu je dodeljena nacionalna penzija.

KIŠA GOLOVA POD KIŠOM SA NEBA
BSK - JUGOSLAVIJA 7:1 (3:1)
7. april 1929. - Prvenstvo BLS

Igralište Jugoslavije. Gledalaca: oko 3.000. Sudija: Mika Popovi}. Strelci: ^ upi} i Moša po 3, i Najdanovi} za BSK, a Luburi} za Jugoslaviju.

BSK: *Stojanovi}, Toši}, Tomaševi}, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ or| evi}, Tirnani}, Moša Marjanovi}, ^ upi}, Vujadinovi}, Najdanovi}.*

JUGOSLAVIJA: *Šer, Ivkovi}, Kumanudi, B. Popovi}, Dimitrijevi}, Petrovi}, \ uri}, Dobrijevi}, Luburi}, Hrnji~ek, Viri}.*

- PRVI RADIO PRENOS

Od ho}u (Jugoslavija) do ne}u (BSK) - rekordna pobeda plavih. BSK - Jugoslavija 7:1 (3:1). Nisu hteli da igraju zbog kiše i lošeg terena, a na kraju se radovali zaslu` enom

i dosta neo~ekivanom trijumfu.

Kiša je tog 7. aprila 1929. godine celi dan padala. Do stadiona Jugoslavije, na Top~iderskom brdu, gde se sada nalazi Zvezdina Marakana moglo se sti}i samo kroz “` itko blato do ~lanaka”. Neizvesnost je lebdela pod nebom od kiše sve do po~etka utakmice. Plavi su bili za odlaganje utakmice, jer su mislili da tehni~ki doteraniji sastav doma}ina u takvim uslovima ima više realnih šansi za pobedu. Na drugoj strani sa istim rezonom crveno-beli su insistirali da se me~, uprkos svemu, odigra. Odluka je pala u poslednji ~as.

“Sudija Mika Popovi} zavrnuo je nogavice od pantalona i hrabro zakora~io po blatnjavom i vodom pokrivenom igralištu. Dok se šetao po centru i obilazio bekovski prostor jednog i drugog gola, navija~i su pratili napregnuto svaki njegov pokret i dovikivali mu da osposobi teren za igru. ^etiri utakmice su odlo`ene, mel u njima i one koje su trebalo da se odr`e upravo na ovom igralištu”.

Sudija je dao zeleno svetlo. Me~ je mogao po~eti. Ali, avaj, BSK je bio nekompletan. Pojedinci, uvereni da se ne}e igrati nisu ni došli. Poslan je auto za Mikicu Arsenijevi}a, koji je kod ku}e spremao ispit. Stigao je u poslednji ~as i bio jedan od najboljih. Izvan svih o~ekivanja dogodilo se fudbalsko ~udo. BSK je nadmašio doma}ina i ostvario svoju rekordnu pobedu u ve~itim derbijima.

Osim što je ovaj me~ odlu~ivao o prvaku Beograda, bio je to jubilarni 50. sudar komšija. Skor je bio na strani uspeha plavih, koji su dobili 24, sedam utakmica je završeno remijem, a crveno-beli su bili uspešniji na 18 me~eva. Gol razlika je bila na strani Jugoslavije, koja je dala 101, a BSK 96 golova.

Po~etak utakmice, uz kišne kapi, obele`ile su i krupne sne`ne pahulje, ali pravo iznenal enje sti`e u 5. minutu igre, kada centarfor plavih ^upi}, ina~e rezervni igra~, posti`e vode}i gol. Tri minuta kasnije sudija opravdano svira penal za BSK, koji Tirnani} ne koristi. Luburi} uspostavlja rezultatsku ravnote`u u 14. minutu prelepim volej udarcem, ali sedam minuta posle Najdanovi} ponovo BSK dovodi u vol stvo. Do kraja prvog dela još jedan pogodak plavih. Arsenijevi} izvodi slobodan udarac, a loptu na putu do gola, glavom sprovodi u mre`u Moša Marjanovi}. Senzacija je na pomolu, ali još uvek, prognoza je uprkos vol stvu plavih, na strani favorizovanog doma}ina.

Serija golova se nastavlja. BSK dobija krila. ^upi}, koji je neo~ekivano zaigrao zbog nedolaska nekoliko standradnih prvotimaca (Gligorijevi}, Dragi}evi}, Nikola Marjanovi}), odli~no upošljava nenadmašnog Mošu Marjanovi}a, koji u stilu brazilskih majstora, špicom sprovodi loptu u mre`u. Bio je to drugi gol, za redom, legendarnog velemajstora plavih i našeg fudbala.

BSK vodi 5:1 i sti~e broj~anu prednost jer sudija zbog tu~e isklju~uje kapitena crveno-belih Ljubišu \orl evi}a.

U nastavku Moša pogal a stativu, a na odbijenu loptu natr~ava ^upi} - 6:1. Isti scenario i na kraju me~a. ^upi} postavlja kona~nih 7:1 na pas Moše Marjanovi}a. Plavi su preko ^upi}a postigli još jedan potpuno regularan gol, ali ga je sudija iz neobjašnjivih razloga poništio.

"7:1 je velika cifra, ali je rezultat realan" - pisao je o ovom me~u novinar Politike Ljubiša Vukadinovi}. - BSK je u svakom pogledu bio bolji, naro~ito u tehni~kom, ~ime je poništena jedna zabluda da plavi u tehni~kom pogledu

nisu dorasli svom protivniku.

Ovako visoka pobeda BSK-a, posledica je modernog sistema igre plavoga tima. Svoje akcije BSK je sprovodio naj~eš}e preko brzih i prodornih krila, ~ije su lopte poslate u centar, bile veoma upotrebljive i dolazile su u pravi ~as. Izvanredni realizatori ^upi} i Moša umeli su da iskoriste svaku povoljnu situaciju i da zatresu mre`u. BSK nije imao slabog igra~a. Mikica Arsenijevi}, koji je stigao na vreme i popunio tim BSK-a, bio je najbolji igra~ u odbrani, u navali su se istakli Moša Marjanovi} i ^upi}.

Crveno-beli su precenili svoje sposobnosti i izašli su na teren suviše uvereni u svoju laku pobedu. To im se ljutilo osvetilo, jer ih je po`rtvovani protivnik pregazio svojom poletnom i borbenom igrom".

- Pred po~etak utakmice bilo je predloga iz redova rivala da utakmicu predamo bez borbe. To nas je posebno motivisalo. Rekao sam, kome je samo BSK dao nešto mufte. Igra}emo pa izvolite, i pobedite ako ste bolji - tvrdio je kasnije u svojim se}anjima Moša Marjanovi}.

Iznenal enje se, po ko zna koji put, dogodilo. Favorit je potu~en do nogu, veoma ubedljivo, i rezultatski i igrom. Mel utim, tada se nije ni mislilo da je to po~etak stvaranja generacije, koja }e, uz primat u Beogradu, uskoro biti neprikosnoveni prvi tim cele dr`ave. Dolazilo je vreme plavih iz Beograda.

Ova po mnogo ~emu, zanimljiva utakmica ve~itih rivala osta}e }e zapam}ena kao prvi me~ u istoriji sa kojeg je u Beogradu vršen radio prenos sa jedne fudbalske utakmice. Prvi radio prenos obavio je Rade Stoilovi} (1895-1978), beogradski advokat, kasnije fudbalski funkcioner. Ovaj

zadatak je po brojnim ocenama obavio dobro, ali se nikada više ne~im sli~nim nije bavio.

Milovan Jak{i}

Svetislav Glišovi}
(1913- 1998)

Za prvi tim BSK-a zaigrao je kao 15-godišnjak i bio je standarni ~lan naslavnijeg napada BSK-a nazvan "plava mašina". U prvenstvu 1939-40. bio je najbolji ligaški strelac, na 10 utakmica - 10 golova. Osvojio je ~etiri titule nacionalnog prvaka (1933, 1935, 1936. i 1939. godine. Odigrao je 21 utakmicu (1932-1940) za reprezentaciju Jugoslavije, postigavši devet golova. Smatran je za najbolje krilo svoga vremena.

Na prvom prvenstvu FNRJ 1945. godine bio je tehni~ki rukovodilac pobedni~ke reprezentacije Srbije, a dve sezone bio je i tehniko beogradske Crvene zvezde (1946-48). Radio je u Gr~koj u Panetanaikosu i Arisu i Švajcarskoj u Grashopers klubu Zurich.

Bio je novinar, prvo Pravde, a zatim Politike. Napisao 12 knjiga.

Kad je okon~ao trenersku karijeru preselio se u SAD, a zatim u Francusku gde je i umro.

TRI GOLA MARKOVI] A
B. S. KLUB – JUGOSLAVIJA 5:1 (2:0)
16. jun 1929.

Stadion: B.S. Klub. Gledalaca: 6.000. Sudija: Fabri (Zagreb). Strelci: Markovi} 3, Vujadinovi} 2 za B.S. Klub, a Viri} iz jedanaesterca za Jugoslaviju.

B. S. Klub: *Stojanovi}, Toši}, Tomaševi}, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ orl evi}, Tirnani}, B. Marjanovi}, Markovi}, Vujadinovi}, Najdanovi}.*

JUGOSLAVIJA: *M. Nikoli}, Ivkovi}, Petrovi}, B. Popovi}, Dimitrijevi}, St. Popovi}, Dobrijevi}, Hrnji~ek, Luburi}, Miloševi}, Viri}.*

Nervoza, sa kojom je o~ekivana ju~erašnja utakmica izmel u dva najbolja beogradska kluba, dostigla je vrhunac kod beogradske publike. Neizvesnost ishoda dovela je na igralište BSK-a oko šest hiljada naelektrizovanih posmatra~a, koji su još rano posle podne po~eli da sti` u na polje. U pola šest kada je trebalo da se nametne borba, tribine su bile

na~i~kane svetom, da je bilo teško na}i koje prazno mesto. Još više je imalo sveta na drugoj strani u okviru za stajanje, gde su najbolja mesta zauzeli oni najvatreniji navija~i, koji su došli odmah po ru~ku.

I sav taj svet bio je podeljen u dva tabora. Jedni za crvene, drugi za plave. Koliko je god je bilo teško onima u polju, toliko isto i ovima gore. Jer ovi na tribinama pored toga što su se trzali pri svakom neuspehu ljubimaca na zelenom polju, imali su da izdr` e još te` u borbu svojih nemilosrdnih sportskih protivnika.

Pre nego što je po~ela utakmica zalepršale su se na sve strane plave i crvene zastavice. To je bio po~etak kavge. Plave su cepali crveni, crvene plavi. Nisu izostajala i vrlo ` u~na objašnjavanja. Ali sre}om do te` ih posledica nije došlo, jer je sudija izišao u polje i dao znak da po~inje igra.

Naizmeni~no su navijali i za crvene i za plave. Lupa u klupe, aplauzi i urnebesna dreka mogla se na daleko ~uti sve do kraja utakmice, kad su oni najsre}niji uleteli u polje i izneli na rukama svoje plave pobednike.

Borba za dr` avno prvenstvo izmel u B. S. Kluba i Jugoslavije završila se potpuno zaslu` enom pobedom B. S. Kluba. Prvak Beograda potvrdio je još jedanput da svoju titulu zaslu` eno nosi i da je zaista najbolji beogradski klub i jedan od najozbiljnijih kandidata za naziv dr` avnog prvaka.

Sama igra, koja je sprovedena za 90 minuta, nije bila na prose~noj visini igre oba protivnika, naro~ito u prvom poluvremenu kada je bila prili~no monotona. Tek u drugom delu, protivnici su ` ivnuli i dali oštru i pravu prvenstvenu

igru, bez lepih kombinacija, ali uzbudljivu i bar sa strane B. S. Kluba u punoj meri efikasnu. Do odmora, nisu se oba tima mogla poznati: rl avalo se dodavalo i kombinovalo, rl avo pucalo i uopšte igralo nervozno...

Posle odmora igra je `ivlja, jer se ulazilo postepeno u završnu odlu~nu fazu. Oba tima ula` u sve sile da postignu golove. B. S. Klub to i uspeva. Sada se ve} igra vodi naizmeni~no i prenosi ~as na jednu ~as na drugu stranu...

B. S. Klub je i ovog puta dao najefikasniju igru preko krila i u du`inu prodorima brao i lako prenosio lopte, te stalno imao pred sobom najmanji broj protivnika. koje je lako bilo obi}i. Jugoslavija je imala suprotnu taktiku, ako se njena igra uopšte mo`e nazvati takti~kom, forsirala je sporu igru preko unutrašnjeg tria, pa i onda kada je htela igrati preko krila, nije joj mnogo pomoglo, jer se krila nisu znala koristiti brzinom ili trio nije pratio loptu, koja bi u retkim prilikama sa krila bila blagovremeno ba~ena na centar...

Mora se priznati da su Jugosloveni imali mnogo povoljnih momenata, pred golom B. S. Kluba, za postizanje golova, ali ni jedan nisu iskoristili. Sve je ili propušteno krivicom samih Jugoslovena, ili je golman B. S. Kluba branio sa veštinom ili sa izvanrednom sre}om. Slabo i neprecizno pucanje Jugoslovena mo`e se krstiti neznanjem, pa je i pored svih tih njihovih lepih situacija za popravljanje rezultata, rezultat 5:1 realan.

Kako su pali golovi?

"U 12. min. Markovi} se probija izmel u Ivkovi}a i Petrovi}a i puca neobranjivo u gol – 1:0.

U 20. min. Ivkovi} faulira Vujadinovi}a na 20 metara pred golom. Kazneni udarac puca Markovi} direktno u gol – 2:0.

Posle 20 minuta za koje je vreme samo Jugoslavija napadala, B. S. Klub igra `ivlje i ve} u 22. minutu, Marjanovi} se probija pored Ivkovi}a i dodaje Vujadinovi}u koji daje tre}i gol – 3:0.

U 24. min. (nastavka), Markovi} se probija i daje ~etvrti gol – 4:0.

U 33. min. Vujadinovi} sprovodi neodbranjivo u gol jednu primljenu loptu od Tirnani}a - 5:0.

U 40. min. Luburi}a fauliraju u kaznenom prostoru. Sudija dosul uje penaltik. Viri} sna`nim šutem pretvara dosul eni jedanaesterac u jedini gol za Jugoslaviju – 5:1.

Kod B.S. Kluba istakli su se Marjanovi}, Vujadinovi} i Tirnani}, Markovi} je zaslu`io svoje postavljanje u tim. U igri koliko god je puta pucao, sem jednom, on je dao neodbranjive golove. To mu je uostalom bio jedini posao, ali vrlo zahvalan.

Half linija je vrlo solidna i stub tima, dok je u`a odbrana bila protiv sporih Jugoslovena na vrhuncu. Stojanovi} je sjajno branio.

Kod Jugoslavije bi se jedino mogao pohvaliti Petrovi} i donekle K. Dobrijevi} i Stojan Popovi}. Ivkovi} je imao teških kikseva, Dimitrijevi} i B. Popovi} nisu gotovo postojali. Navala pod vol stvom Luburi}a rl ava.

Sudija iz Zagreba u`elji da u korenu spre~i i predupredi grubu igru, pravio je mnogo grešaka i neopravdano seckao igru. Opšte uzev bio je ipak dobar.

Politika 17. jun 1929. godine

Dr Mihajlo Andrejevi}
(1898 – 1989)

»Be~ki |ak. Doneo je prefinjenu tehniku be~ke škole i sklonost za izgra|ivanje raskošnh individualnih akcija. Majstor za iskoriš}avanje povoljnih situacija u protivni~kom kaznenom prostoru.

Slavniji sportski funkciner nego igra~. Sportski diplomata, pronicljiv, vešt i iskusan. Zato je bio veoma cenjen i izvan granica naše domovine. Svakako jedan od najzaslu`nijih i najmarkantnijih sportskih li~nosti kod nas. (Vukadinovi}).

Fudbal je igrao u »Srpskom ma~u«, bio jedan od osniva~a BSK-a. Kratko je trajao kao igra~, veoma dugo kao izuzetan sportski funkcioner, lekar, jedan od najcenjenijih funkcionera FSJ i FIFA. U svetskoj fudbalskoj organizaciji bio je aktivan od 1932. godine do kraja `ivota.

Univerzitetski profesor, nau~ni radnik, dobrovoljac iz Prvog svetskog rata, publicista, ostavio je jedan od najdubljih tragova u istoriji našeg fudbala.

Na Kongresu FIFA 1982. godine dobio je najve}e priznanje – postao je do`ivotni po~asni ~lan FIFA.

Dr Mihajlo Andrejevi}

REZULTAT BOLJI OD IGRE
BSK – JUGOSLAVIJA 4:0 (2:0)
11. maj 1930. -

Stadion: BSK-a. Gledalaca: 7.000. Sudija: Fort (Sarajevo). Strelci: Najdanovi}...

BSK: Stojanovi}, Toši}, Mihailovi}, Arsenijevi}, Marinkovi}, Lj. \ or| evi}, Tirnani}, B. Marjanovi}, N. Marjanovi}, Vujadinovi}, Najdanovi}.

JUGOSLAVIJA: Spasi}, Dimitrijevi}, Spasojevi}, Mladenovi}, Lon~arevi}, \ oki}, B. Nikoli}, Dobrijevi}, Luburi}, @ivkovi}, Viri}.

Igralište B. S. Kluba bilo je ju~e puno kao i na poslednjim internacionalnim utakmicama. Preko 7.000 gledalaca prisustvovalo je neo~kivanom porazu Jugoslavije. Rezultat 4:0 za B. S. Klub iznenadio je i one najve}e navija~e B. S. Kluba, jer se o~ekivalo da }e Jugosloveni prikazati bar pribli`no onu igru koju su u poslednjim igrama protiv

Kišpešta i Hajduka pokazali. Mel utim, Jugosloveni su podbacili malo, B. S. Klub je još uz to imao i nešto sre}e, te je postignut rezultat koji po igri ne odgovara. Jugoslavija je zaslu`ila bolju sudbinu. Bolje bi odgovarao rezultat sa samo jednim golom razlike za B. S. Klub.

Sport je bio vrlo dobar naro~ito u prvom poluvremenu, kada su oba tima dala neobi~no `ivu i uzbudljivu igru, protkanu stalno lepim i brzim kombinacijama, naizmeni~nim napadima. Mora se priznati da su oba tima izvela pravu prvenstvenu, ali vrlo fer igru.

Ju~erašnjom pobedom B. S. Klub je definitivno zauzeo prvo mesto na prvenstenoj tabeli Beograda, dok je Jugoslavija zadr`ala drugo. Rezultat, dakle, nije doneo nikakve promene u dosadašnjem redu klubova, Jugoslavija je izgubila samo još jednu priliku da osvoji prvenstvo Beograda i to onda kada je bila u dobroj formi i vrlo blizu uspehu.

Tabela

B.S. K.	10	10	0	0	48:8	20
Jugoslavija	10	9	0	1	37:13	18
Soko	10	5	2	3	34:18	12
Obili}	10	3	2	5	20:30	8
Jedinstvo	10	3	2	5	18:32	8
B.U.S.K.	10	1	2	7	10:34	4
Grafi~ar	10	1	0	9	12:44	2

Ovoliki poraz Jugoslavija nije zaslu`ila. U celom prvom poluvremenu ona je igrala veoma lepo i po toj igri niko nije mogao da ra~una na njen poraz. Njen tim je nešto

malo izba~en iz takta posle dva iznenadna gola, koja su pala u vremenu od tri minuta, ali su Jugosloveni do kraja poluvremena, ipak odr`ali otvorenu igru. I u drugom delu po~eli su dobro, te su imali mnogo prilika da poprave rezultat. To nisu do~ekali, ve} je B. S. Klub dao još dva gola. Ve}i deo ovog poluvremena B. S. Klub je igrao, za razliku od prvog poluvremena, bolje od Jugoslavije, imao je više inicijative, dok su se Jugosloveni branili i to vrlo nespretno.

Slab start navale Jugoslavije i obrnuto odli~an sport fizi~ki ja~e navale B. S. Kluba prvi je uzrok pobedi B. S. Kluba i porazu Jugoslavije. Naravno da se tome moraju dodati i takti~ke greške Jugoslavijinog tima, kao što je na primer, slaba veza izmel u half linije i navale i rl ava uzajamna potpora izmel u ove dve linije, tako da su tu uvek nalazila velika pukotina kroz koju se protivnik mo`e slobodno kretati. Ovde dolaze još i greške Dimitrijevi}a, koji je napravio prili~nu grešku kada je zbog driblovanja omogu}io Najdanovi}u da da gol i Spasi}a, koji se teško i sporo na golu snalazio. Sli~nih grešaka bilo je i u navali koja za 90 min. igre, nije izuzev dva puta, pogodila u gol.

Utakmicu je sudio g. Foht objektivno, ali dosta rl avo i u faulovima i u ofsajtima.

Jedan gol za pobedni~ki sastav postigao je Najdanovi}, tri preostala, nepotpisani izvešta~ Politike, na `alost, nije naveo.

Politika 12. maj 1930. godine

BSK sa po~etka tridesetih 20. veka

Ljubomir Lovri}
(1920 – 1994)

»Kao glumac pred zatvorenom zavesom, poput peva~a na otvorenoj sceni, opija se pljeskanjem publike. On je artista od glave do pete. Niko mu ne mo`e osporiti darovitost. Od malena je negovao svoj talenat i izgra|ivao ga temeljnim i strpljivim radom. Zato on zna mnogo, ali se koristi samom onim što mu godi... On je esteta. U lepoti pokreta, u harmoniji stila, u uzbu|enjima koja stvara igra pred njegovim vratima, on crpe svu dra`, nalazi samog sebe. U`iva u tome da mu se dive.« (Vukadinovi}).

Bio je istaknuti reprezentativac, selektor, novinar, glavni urednik Sporta. Karijeru je po~eo u Jugoslaviji, a nastavio posle rata u Crvenoj zvezdi.

Branio je ~etiri puta i gol reprezentacije, kao i Mrkuši}, pre i posle Drugog svetskog rata.

Briljirao 6. maja 1939. godine na svom debiju za reprezentaciju u Beogradu protiv Engleske 2:1.

LEPOTA NEIZVESNOSTI
JUGOSLAVIJA - BSK 2:1 (0:0)
7. septembar 1930. – Prvenstvo Jugoslavije

Igralište Jugoslavije. Gledalaca: 10.000. Sudija: Foht (Sarajevo). Strelci: Stojan Popovi} i Miloševi} za Jugoslaviju, a Vujadinovi} za BSK.

JUGOSLAVIJA: Spasi}, Dimitrijevi}, Spasojevi}, Mladenovi}, Lon~arevi}, \ oki}, Nikoli}, Detlinger, St. Popovi}, Miloševi}, Viri}.

BSK: Stojanovi}, Toši}, Mihailovi}, Arsenijevi}, Marinkovi}, \ or| evi}, Tirnani}, Moša Marjanovi}, N. Marjanovi}, Vujadinovi}, Najdanovi}.

Moša i Tirke, zlatno doba plavih! Pet titula dr` avnog prvaka, 1930-31, 1932-33, 1934-35, 1935-36. i 1939. godine, tre }e mesto reprezentacije tako| e s plavim pe~atom BSK-a, na Svetskom prvenstvu u Montevideu 1930, jer su plavi dres najbolje selekcije nosila ~ak petorica BSK-ovaca

(Dragan Mihajlovi}, Milorad Arsenijevi}, Aleksandar Tirnani}, Moša Marjanovi} i \ orl e Vujadinovi}), koji su odigrali sva tri me~a. Mel u njima je bio i Ivica Bek, tada fudbaler Sete iz Francuske, ali igra~ koji je ponikao u BSK-u. Još zna~ajniji je podatak da su svih sedam pogodaka za Jugoslaviju postigli BSK-ovci - Bek 3, Vujadinovi} 2, Moša Marjanovi} i Tirnani} po jedan. Iz redova ve~itog rivala u Montevideu su igrali: Branislav Sekuli} i Mom~ilo \ oki}, dok je dr Milutin Ivkovi} Milutinac, kasnije prvotimac crvenih, u to vreme bio igra~ Sokola.

Bio je to vrhunac generacije BSK-a, koja }e obele`iti najuspešniji period u istoriji, ne samo srpskog i ve} jugoslovenskog fudbala od prvih dana do Drugog svetskog rata. U isto vreme, Jugoslavija nije na nivou šampionske generacije, koja je dva puta za redom 1924. i 1925. godine bila prvak dr`ave, ali utakmice ve~itih rivala su i dalje nabijene posebnim magnetizmom i neizvesnoš}u koja prelazi u antologiju.

U šest godina od 1930. do 1936. odigrano je ukupno 40 utakmica izmel u BSK-a i Jugoslavije. S obzirom na dominaciju uopšte, jasno je da su plavi bili mnogo uspešniji. Pobedili su ~ak 23 puta. Nerešeno je bilo samo u ~etiri navrata, a Jugoslavija je dobila 13 utakmica. Gol razlika 97: 60 u korist plavih.

Me~ u okviru prvog kola odigran 7. septembra 1930. godine, zna~i u jeku dominacije plavih, kao po nepisanom pravilu ve~itih derbija, izvan svih o~ekivanja, dobili su fudbaleri Jugoslavije - 2:1 (0:0).

"Ni za jednu utakmicu pre ove izmel u BSK-a i Jugoslavije nije vladalo tako veliko interesovanje kao za ovaj

susret... Nije to bila odlu~na utakmica. Prvenstvo je tek po~injalo i mada su prvi bodovi bili va`ni, nisu bili odlu~ni. ^ak ni sama dra` što se sastaju stari rivali nije napunilo igralište kao nikada ranije. Nešto drugo je izazvalo tako veliko interesovanje.

To je bila prva utakmica, prvi derbi posle povratka naše reprezentacije iz Ju`ne Amerike. Kao što je poznato naši futbaleri su na Svetskom prvenstvu u Montevideu postigli sjajne uspehe, pa su pobedili i ~uvene brazilijanske futbalske asove i napravili najve}u senzaciju na prvom Svetkom prvenstvu.

"Urugvajci" su dakle, pretstavljali neodoljivi magnet, koji je privukao na igralište preko deset hiljada gledalaca. To je bio rekord. Toliko sveta nije prisustvovalo ni na jednoj od prošlih utakmica tradicionalnih rivala.

Na teren je prvo izišao tim BSK-a burno pozdravljen. Plavi su su porel ali ispred tribine i pozdravili gledaoce di`u}i ruku u vis. Zatim su otr~ali na stajanje i u~inili to isto. Ovu novinu doneli su preko mora, iz Urugvaja" - pisao je novinar Politike Ljubomir Vukadinovi}.

BSK je va`io za favorita, tim pre što je u Jugoslaviji došlo do smene generacije. Izostao je zbog privatnih obaveza i iskusni Luburi}, a njegovo mesto mimo svih o~ekivanja zauzeo je fudbalski šeret Stojan Popovi}, koji je bio strelac vode}eg gola za crvene.

Igra~ derbija bio je Mom~ilo \ oki}, istakli su se golman Jovan Spasi}, desni bek Brana Dimitrijevi}, Borica Nikoli} i Miloševi}.

Na strani pora`enog, koji nije ostavio loš utisak, naprotiv, bolji od ostalih bili su golman Stojanovi}, Vujadinovi} i Tirnani}.

U prvom delu nije bilo golova. Jugoslavija je imala laganu inicijativu, BSK je odli~no parirao i veoma ~esto opasno pretio, ali je prvi gol u 11. minutu nastavka postigao Stole Popovi}. Posle toga, povoljne prilike ne pretvaraju u gol Borica Nikoli}, koji nešto kasnije u solo naletu posti`e drugi gol za crvene, i Moša Marjanovi}, \ oki} pogal a stativu Spasi}evog gola...

Najzad i BSK smanjuje. Najdanovi} je centrirao, a loptu je u blizini bele ta~ke majstorski primio \ orl e Vujadinovi} i sigurnim šutom prosledio u mre`u Jugoslavije.

Finiš utakmice proti~e u znaku plavih, ali rezultat se ne menja.

"Kada je sudija Foht iz Sarajeva svirao kraj sa sviju strana poleteli su navija~i, presko~ili ogradu i jurnuli na igralište. Teren je uskoro bio preplavljen velikom masom sveta.

Moma \ oki} junak ove uzbudljive igre našao se za ~as na ramenima navija~a, Spasi}a su isto tako nosili na rukama, Stojana Popovi}a takol e, a i ostale. Burno pozdravljeni od gledalaca, koji su ostali na tribinama igra~i su izneseni na rukama i nošeni su sve do svla~ionica, gde su im ponovo priredili burne ovacije. Posle dugog niza godina crveno-beli su opet do`iveli veliko slavlje.

Jedna velika grupa navija~a, od nekoliko stotina najoduševljenijih pristalica crveno-belih, krenula je u varoš nose}i veliku zastavu sa klupskim bojama i kli~u}i svome ljubimcu. Gomila se uputila pored Topovskih šupa Slaviji, a zatim je krenula Terazijama i zaustavila se pred redakcijom Vremena, gde su objavljeni rezultati ostalih utakmica za dr`avno prvenstvo. Pred redakcijom ovog lista su dugo klicali svojim ljubimcima.

Uve~e kod "Dva jelena" prirel en je banket, kome je prisustvovalo nekoliko stotina lica. Banket su priredili navija~i igra~ima i ~lanovima uprave. Pobeda se slavila do duboko u no}" - sli~ica je iz izveštaja Ljubomira Vukadinovi}a koja verno odslikava atmosferu velikog derbija.

Dušan Petkovi}
(1903-1979)

Visok, sna`an, tamnoput (otud nadimak Senegalac), bio je odli~an graditelj igre i strelac.

Celu karijeru proveo je u dresu Jugoslavije - Beograd. U~estvovao je u osvajanja oba prvenstva Jugoslavije (1924. i 1925), a 1926. godine bio je najbolji ligaški strelac sa osam golova na šest utakmica. Tokom 1927. godine igrao je u Francuskoj (zajedno sa Banetom Sekuli}em), za Monpelje.

Boje nacionalnog tima Jugoslavije branio je na osam susreta (1923-1926) i postigao dva gola.

Bio je urednik sportske rubrike u beogradskom dnevniku "Vreme". Pred rat 1941. godine otišao je u Sofiju i više se nije vra}ao u zemlju. @iveo je i u SAD, gde je i umro.

MAJSTORIJE MOŠE MARJANOVI] A
BSK - JUGOSLAVIJA 3:2 (0:1)
10. mart 1935. - Prijateljska

Igralište Jugoslavije. Gledalaca: oko 6.000. Sudija: Milutin Ivkovi}. Strelci: Moša Marjanovi} dva i Bo`ovi} za BSK, a Sekuli} i Nikola Perli} za Jugoslaviju.

BSK: Glazer, Radovanovi}, Mitrovi}, Arsenijevi}, Stevovi}, \ or| evi}, Tirnani}, Šurdonja, Moša Marjanovi}, Vujadinovi} (Bo`ovi}), Glišovi}.

JUGOSLAVIJA: Plac, Staji}, Stoki}, Paunovi}, Lojan~i}, An| elkovi}, Neši} (Nikoli}), Matija Perli}, Sekuli}, Markovi}, Nikola Perli}.

"Jedan vol a - Moša, jedna osovina - Moša, jedan strelac - Moša! - pisalo je Vreme, Ljubomir Vukadinovi} je dodao:

Duša tima Moša!

Bilo je to jedno od brojnih briljatnih izdanja najboljeg

fudbalera Jugoslavije izmel u dva rata, sasvim sigurno jednog od najboljih u celokupnoj istoriji doma}eg fudbala koji je u svoje vreme bio prvi as bez konkurencije. Odli~an igra~, rasan strelac. Uostalom uz umetni~ki utisak o tome govore i suve brojke. Dok je igrao bio je rekorder po broju nastupa za reprezentaciju i njen najbolji strelac. Uz to prvo ime plave mašine bez konkurencije, prvi profesionalac Jugoslavije, prvi zaslu` ni sportista, koji je dobio nacionalnu penziju, prvi, pravi, naj u svakom pogledu. Na kraju on je i najazna~ajnije ime ve~itih rivala izmel u dva rata, jer je odigrao najviše derbija ~ak 77 i postigao najviše golova - 45.

BSK je pobedio, ali je Jugoslavija došla do prvog gola u 44. minutu prelepim pogotkom Branislava Sekuli}a, koji je hitro reagovao na loptu sa krila i prosledio je u plavu mre` u. Izjedna~io je Vojin Bo` ovi}, koji je u nastavku ušao umesto Vujadinovi}a. On je jednu odbijenu loptu od golmana Placa spretno vratio u nebranjeni deo mre` e. Golom Moše Marjanovi}a, koji je li~io na usporeni film, jer je lopta jedva prešla gol crtu, BSK je preokrenuo rezultat, ali drama tek po~inje. Jedan ne toliko jak udarac, iskusni Frano Glazer ~inilo da }e lako da ukroti, ali klizava i blatom ote` ana lopta ipak završava u golu. Bilo je to novo izjedna~enje.

U samom finišu susreta, dok plavi bombarduju gol Spasi}a, promena rezulatata visi u vazduhu. Za kona~ni trijumf i šlag na tortu pobrinuo se fudbalski velemajstor Moša Marjanovi} samo pet minuta pre kraja.

"^ etrdeseti minut drugog poluvremena. Rezultat 2:2. Pred golom gu` va. Igra~i su izmešani, a lopta skaku}e oko njih. Neko je podi` e uvis i odbacuje je malo dalje, na "~ist"

prostor, tamo gde ima najmanje igra~a. Moša vidi loptu kako pada iz vazduha i munjevito donosi odluku. Nalazi se u najnezgodnijem polo`aju. Okrenut je lel ima golu, a okru`en je grupom fudbalera, koja je tr~ala za loptom. Ne zna kome da doda loptu, jer su svi igra~i dobro pokriveni. Driblovati po blatu opkoljen sa toliko igra~a, bilo je skoro nemogu}no, a ni~em ne bi ni koristilo. Sve je to futbalski as shvatio u magnovenju i rešio se na najte`i potez.

Moša se odjednom sav povio unatrag, oslonio se na levu nogu i padaju}i na lel a udario je tako loptu desnom nogom da je preko njega poletela sna`no u pravcu gola.

Plac uopšte nije shvatio šta se dogal a ispred njega. Iz gomile futbalera odjednom je izbila lopta, fijuknula je oštro i uletela ispod same stative!

Igra~i su stajali kao skamenjeni i tupo buljili u Mošu, koji se lagano dizao sa zemlje, brišu}i rukom blato sa ga}ica. Sa sviju strana treštao je spontan pljesak.

Bilo je to pravo remek delo futbalske veštine.

Pravi umetni~ki gol. Jedan od onih retkih, blistavih podviga koji su proslavili Blagoja Marjanovi}a.

Taj gol je odlu~io pobedu BSK-a na ovoj prijateljskoj utakmici" - ovako je svoje oduševljenje na papir preneo as sportskog novinarstva, urednik Politike Ljubomir Vukadinovi}.

Moša je bio strelac dva gola, onaj drugi }e u}i u antologiju, ali je bio re`iser i tre}eg koji je postigao Bo`ovi}, nakon što je Moša odli~no šutirao, a golman Spasi} odbio loptu na noge Bo`ovi}u.

Prema izveštajima sa ovog me~a Jugoslavija se spasila te`eg poraza samo zahvaljuj}i izvrsnom golmanu Placu koji je “imao svoj dan i branio je kao retko kad”.

Mel utim, za minimalan poraz Jugoslavije u dobroj meri bili su zaslu`ni \ orl e Lojan~i}, koga je jedan od navija~a crveno-belih tom prilikom nazvao “gospodarom blata” i bek Stoki}.

Zahvaljuju}i po`utelim stranicama ondašnjih pisanih medija osta}e nezaboravljeno da je ovaj derbi obele`ilo još nekoliko zanimljivosti.

Utakmicu je sudio doktor Milutin Ivkovi} Milutinac, bivši igra~ Sokola i Jugoslavije i jugoslovenski reprezentativac, a pomagali su mu uz aut liniju Nikola Marjanovi}, stariji brat Moše Marjanovi}a, bivši igra~ BSK-a, i Stevan Luburi} koji je nosio dres Jugoslavije.

Zbog ~ega su izostale kvalifikovane sudije? Ljudi u crnom su bili u štrajku, zbog toga što im je na Skupštini Lopta~kog saveza ukinuta autonomija. Ipak, opšta ocena je bila da je dr Milutin Ivkovi} odli~no vodio me~.

Još jedna zanimljivost krasi}e istorijsku ~itanku ve~itog derbija.

S obzirom da se igralo po teškom i blatnjavom terenu, ~elnici doma}eg tima Jugoslavije su odlu~ili da se za utakmica napumpa i pripremi svih šest fudbalskih lopti. To je izazvalo ~ul enje kod neupu}enih. Mel utim, tokom susreta misterija je razjašnjena. Posle samo desetak minuta, vol a futbalske sekcije doma}eg sastava je naredio da se lopta koja je ve} bila dobro natopljena vodom i prekrivena debelim slojem blata zameni drugom, suvom i ~istom. I to se ponavljalo sve do kraja me~a u kojem je, ponajviše

zahvalju}i veoma raspolo`enom Moši Marjanovi}u, pobedio tim iz komšiluka.

\or|e Vujadinovi}
(1909-1990)

Spada me| u naše najbolje fudbalere do drugog svetskog rata 1941. godine, posle Moše Marjanovi}a (95 golova) drugi na rang listi najboljih ligaških strelaca 1923-1940. Sa 86 pogodaka i jedini jugoslovenski fudbaler koji je do 1941. pet puta osvajao nacionalno prvenstvo. Igrao je polutku, bio je vrhunski tehni~ar, odli~an organizator igre, još bolji strelac. Bio je neumorni graditelj igre, mršav, krtica, deo istorije BSK-a, kako je napisao Ljubomir Vukadinovi}.

U prvoj sezoni za BSK (1929-1930) sa 10 golova na 12 utakmica bio je najbolji ligaški strelac.

Za reprezentaciju je odigrao 44 utakmice i postigao 18 golova.

Na Svetskom prvenstvu 1930. u Montevideu igrao je na sve tri utakmice (Brazil 2:1, Bolivija 4:0 i u polufinalu Urugvaj 1:6), i postigao dva gola.

Kad je prestao sa aktivnim igranjem, bio je funkcioner u Fudbalskom savezu Jugoslavije i kao trener prete`no je

radio sa mla\ im kategorijama, a jedno vreme je proveo u Turskoj.

Ljubomir Lovri} sa italijanskim reprezentativcem Meacom i na karikaturi

JUGOSLAVIJA UZVRA] A
JUGOSLAVIJA - BSK 3:2 (3:1)
21. april 935. – Prvenstvo Jugoslavije

Igralište Jugoslavije. Gledalaca: oko 12.000. Sudija: Podupski (Zagreb). Strelci: Sekuli}, Ze~evi} i Mitrovi} (autogol) za Jugoslaviju, a Šurdonja dva za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Plac, Stoki}, Luki}, Petrovi}, Lojan~i}, An\elkovi}, Nikoli}, Milanovi}, Sekuli}, Miloševi}, Ze~evi}.*

BSK: *Glazer, Radovanovi}, Mitrovi}, Arsenijevi}, Stevovi}, Bo`i}, Tirnani}, Šurdonja, Moša Marjanovi}, Vujadinovi}, Glišovi}.*

Aktuelni prvak dr`ave (prvenstvo 1934. godine zbog nesporazuma u vezi sa sistemom takmi~enja nije igrano), nije uspeo u sudaru sa ve~itim rivalom. To je derbi. Nema prednosti. Bez obzira na sve okolnosti nema unapred sigurne pobede.

“Plavi su bili veliki favoriti. Svi su verovali da }e va`ni bodovi sa ove prvenstvene utakmice pripasti Mošinoj ~eti. I to ne bez razloga. Utakmice od prošle nedelje pove}ale su izglede BSK-a na 99 odsto, a smanjile šanse protivniku na 1 odsto” ovako je pisao o prvenstvemom sudaru ve~itih rivala Ljubomir Vukadinovi}.

Procene su gral ene na ~injenici da je u to vreme BSK bio suveren doma}e fudblaske scene, aktuleni šampion, u odli~noj formi. Naime, nedelju dana pre derbija, kompletan tim BSK-a kao reprezentacija Beograda je gostovao u Zagrebu i doma}u selekciju “slistio” sa 6:0. Istovremeno Jugoslavija je gostovala u Sarajevu i u prvenstvenoj utakmici, mimo svih, o~ekivanja ali i realnih prognoza, pora`ena je 0:1.

Dakle, svi izgledi na vagi realnih o~ekivanja bili su na plavoj strani. Mel utim, derbi ne bi bio toliko primamljiv kada bi se scenario mogao tako lako predvideti. Neo~ekivano, ali zaslu`eno pobedio je autsajder, ako to mo`e da se ka`e za bilo kojeg ve~itog rivala u ovim tradicionalnim odmeravanjima snaga i mogu}nosti.

Bio je to pravi derbi. Utakmica veoma uzbudljiva, kvalitetna, do kraja neizvesna.

Odluka je pala u tre}em minutu (tako je u svom izveštaju tvrdio novinar Politike Ljubomir Vukadinovi}), kada je bek BSK-a Mi}a Mitrovi}, iako jedan od najboljih aktera ve~itog derbija, zatresao vlastitu mre`u.

“Ze~evi} je majstorski izveo korner. Udario je loptu po svom starom obi~aju tako “nezgodno” da je doletela pred gol vrte}i se stalno u vazduhu, zahva}ena jakim”efeom”. Zeka izgleda drugoja~ije i ne ume da šutira. “^ ista” lopta je kod njega prava retkost.

Slavko Miloševi} sko~io je u vis s namerom da glavom skrene loptu u gornji ugao, ali lopta je preletela preko njega i pala je ispred levog beka BSK-a. Mi}a je zahvatio "volej", s namerom da jakim udarcem odbije loptu što dalje od gola. On, mel utim, nije vodio ra~una o "efeu" i umesto da odleti u polje lopta je sa njegove noge uletela u mre`u pored zgranutog Glazera. Siromah Mi}a ~upao je kose od o~ajanja, dok su se protivni~ki igra~i radovali kao deca".

Neo~ekivano vol stvo crveno-belih, je ~ini se, u dobroj meri odredilo dalji tok dogal aja. Prvi deo utakmice završen je rezultatom 3:1 za Jugoslaviju. Dr`avni prvak se nalazio pred porazom koji nije planirao.

Ve} u 18. minutu akcija Nikoli} - Sekuli} završila se odli~nim udarcem ovog drugog, koji primorava golmana Glazera da, po drugi, put kre}e po loptu u vlastitu mre`u.

Nedugo zatim, erupcija oduševljenja na delu stadiona koji se opredelio da svoju naklonost pokloni Jugoslaviji. Crveno-beli su posle samo dvadeset minuta vodili sa 3:0.

"Ze~evi} je na centru oduzeo loptu Radovanovi}u koji je nepotrebno oklevao sa šutiranjem, dao je sebi for i kao pravi zeka stuštio se du` aut linije. Radovanovi} je dahtao za njim i zaostajao sve više. Mikica Arsenijevi} pokušao je o~ajni~kim skokom da zaustavi opasan prodor protivni~kog krila, ali Zeka je ve} jurio dalje, brzo kao vihor.

Glazer nije oklevao da istr~i, nadaju}i se da }e zbuniti Zeku oštrim startom. Ali pre što ga je napao, Ze~evi} šutira topovski. Glazer nije dospeo, ~ak ni pogledom, da isprati loptu do gola.

Zeka je oduvek bio ljubimac pristalica crveno-belih, zbog svojih silovitih begova, zbog svog "}oškastog" šuta,

zbog svog pitomog izgleda, ali posle ovog gola njegova popularnost se u najmanju ruku udvostru~ila".

Golom Šurdonje u 25. minutu BSK je vratio nadu u preokret, a akcije plavih su naglo porasle 15 minuta pre kraja susreta, kada je posle jedne nespretne intervencije golmana Jugoslavije Placa, koji je ispustio loptu, \ orl e Vujadinovi} smanjio na 2:3. Plavi kre}u na sve ili ništa. U stvari jedini izlaz je igra na sve, jer ništa ve} imaju. Imali su inicijativu. Jugoslavija je bila primorana da ~uva ste~enu prednost i u vreme kada se ~ekao poslednji sudijski zvi`duk, Plac koga su navija~i neretko zvali i Placer, je ponovo pogrešio. Pošto je loše ocenio let jedne lopte, nje se dokopao Vujadinovi} i oštro šutirao. Svi su ve} videli loptu u mre`i Jugoslavije. Navija~i BSK-a su povikali gol, ali se kao iz zemlje na gol liniji pojavio Bane Sekuli}, ina~e napada~, i glavom izbacio nazad u igralište.

Ovaj me~ je zanimljiv i po tome što je Moša Marjanovi} ovom prilikom bio potpuno indisponiran i gotovo neprimetan. Najopasniji plavac u napadu BSK-a, koji je nedelju dana pre toga gotovo sam pobedio ina~e kvalitetni sastav reprezentacije Zagreba, nije bio u svom elementu. Glavni krivac za lošu rolu velikog Moše Marjanovi}a, bio je, tog dana fudbaler policajac, centarhalf Jugoslavije \ orl e Lojan~i} koji je velikog asa stavio u mali d`ep. I to je derbi i dra` koja traje do današnjih dana, kada se sastaju dva najbolja beogradska kluba, nekada BSK i Jugoslavija, danas Crvena zvezda - Partizan.

Crveno-beli, iako pre utakmice procenjeni na 1 odsto, vodili su sa 3:0, a na kraju su jedva spasili minimalac, plavi,

izraziti favoriti su morali potpisati kapitulaciju. Veli~ina derbija ve~itih rivala i onda, kao i danas.

SK Jugoslavija 1922. godine

Aleksandar Tirnani}
(1910 -1992)

Šest decenija veran fudbalu. Prvo kao odli~no desno krilo i reprezentativac, a kasnije kao dugogodišnji funkcioner i selektor reprezentacije.

Kao fudbaler je bio pravi virtouz, vrlo brz sa loptom, prodoran, dobar dribler, elegantan sa briljantnim centaršutevima i odli~nim udarcima na gol.

Kasnije, kao stru~njak, od 10. maja 1946. do 8. oktobra 1961. u~estvovao je u sastavljanju ~ak 115 reprezentacija Jugoslavije - 62 puta kao ~lan selektorske komisije i 43 puta kao samostalni selektor.

Igrao je za BSK i za Jugoslaviju, ali blistave trenutke ostvario je u plavom dresu BSK-a, u kojem je debitovao kao 17-godišnjak i osvojio ~etiri titule dr`avnog prvaka - 1931, 1933, 1935. i 1936. godine.

Odigrao je 50 utakmica i postigao 12 golova za reprezentaciju Jugoslavije.

Zajedno sa Mikicom Arsenijevi}em formirao je 1952. godine onaj nezaboravni olimpijski tim koji mnogi smatraju da je bila najbolja repezentacija koju je jugoslovenski fudbal imao.

Aleksandar Tirnani}

PRE^ KA SPRE^ ILA KATASTROFU
JUGOSLAVIJA - BSK 2:1 (0:1)
27. septembar 1936. - Prvenstvo Jugoslavije

Igralište BSK-a. Gledalaca: 8.000. Sudija: Vasa Stefanovi}. Strelci: Lojan~i} i \ oki} za Jugoslaviju, a Glišovi} za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Spasi}, Stoki}, Luki}, Paunovi}, Radovanovi}, Lojan~i}, Perli}, Valok, \ oki}, Ze~evi}*

BSK: *Popovi}, Mitrovi}, J. Nikoli}, Lehner, Stevovi}, Moša Marjanovi}, Arsenijevi}, Bo`ovi}, Vujadinovi}, Glišovi}.*

SASTAVI NEPOTPUNI, NEDOSTAJE PO JEDAN IGRA^ U TIMU, JER POLITIKA NIJE OBJAVILA SASTAVE, PA SMO MI POKUŠALI IZ IZVEŠTAJA DA ODGONETNEMO KO JE IGRAO.

Prva pobeda Jugoslovena. Posle dva poraza na startu prvenstvene trke u Ljubljani od istoimenog tima i Sarajevu

od Slavije, crveni su u nadmo}noj igri, naro~ito u drugom delu susreta, došli do minimalne ali sasvim zaslu`ene pobede.

"Igralište B.S. Kluba bilo je ve} prili~no popunjeno za vreme predigre izmel u BASK-a i Konkordije. Pred po~etak glavne igre, izmel u Jugoslavije i BSK-a, bilo je na terenu preko 8.000 duša nestrpljivih da ve} jednom po~ne duel starih rivala, crvenih i plavih.

... U prvom poluvremenu situacije je bila podjednako opasna i za jedan i za drugi tim. B.S. Klub je bio nešto nadmo}niji, imao je više situacija pred golom, ali je i Jugoslavija bila vrlo opasna, stvarala ~este gu`ve pred plavim rezervnim golmanom, koje navala nije umela da realizuje.

U po~etku poluvremena i sve do tridesetog minuta izgledalo je da }e B.S. Klub svojim odli~nim startom i brzinom uspeti da odr`i rezultat 1:0 u svoju korist, koji je postavio još u 12. minutu Glišovi}, uz veliku pomo} Jugoslavijinog halfa Paunovi}a, od ~ije se noge lopta odbila u gol. Mel utim, od tridesetog minuta nastaje preokret u igri crvenih. Kao da su se prenuli iz sna, po~eli su da igraju mnogo `ivlje i po`rtvovanije. Odjednom situacija se preokrenula u korist Jugoslavije, a igra je prenesena u polje B.S. Kluba. Do odmora ve}, Jugosloveni su zbog neodlu~nosti i sporosti pred golom, propustili dosta šansi da preokrenu rezultat.

Posle odmora, gledaoci gotovo nisu mogli da poznaju onaj tim, koji je u prvom poluvremenu dao jednu prili~no mlitavu i le`ernu igru (bar do tridesetak minuta), Jugoslavija je celo drugo poluvreme bila znatno nadmo}nija od B.S.

Kluba. Tako su plavi, tek s vremena na vreme, uspevali da razbiju obru~ koji su svili crveni oko njihovog gola i da se pribli`e Spasi}evoj mre`i. Preokret je nastao poglavito zbog toga što sad Jugosloveni nisu ~ekali mnogo na loptu, nego su je sami tra`ili i borili se za nju.

Rezultat od 2:1 ne daje vernu sliku toka igre. Crveni su i po velikoj nadmo}nosti i po situacijama zaslu`ili pobedu s ve}om gol diferencijom. Tu pobedu bi oni i izvojevali da im se pred golom B.S. Kluba nisu dogodili kiksevi, zbog kojih su propuštali situacije, koje su sa 99 procenata bile zrele za gol. Mnogobrojne gu`ve i kornere pred golom plavih, crveni nisu uspeli da iskoriste, nekoliko puta su pogodili direk ili pre~ku gola, a Lojan~i} je tri puta sam pred golmanom Popovi}em, pucao mu sasvim slabo u ruke. Iako su u celom poluvremenu, igraju}i s velikim elanom pritisli i prinudili B.S. Klub na odbranu, sve akcije crvenih topile su se u bekovskom prostoru i neposredno pred golom plavih, bilo usled nesre}e i ~estih kikseva, koji su pratili Jugoslavene u odlu~nim momentima, bilo zbog neodlu~nosti u pucanju na gol."

Ekipa Jugoslavije u svemu nadmo}nija došla je do izjedna~enja u petom minutu nastavka. Akciju je zapo~eo \orle Lojan~i}, koji }e je nešto kasnije i završiti s loptom u mre`i Popovi}a. On je naime dobro uposlio Ze~evi}a, koji be`i uz aut liniju, a onda šalje veoma upotrebljiv centaršut pred gol rivala. Centarfor Perli} odli~no puca, ali odbijenu loptu uporni Lojan~i} sprovodi u mre`u - 1:1.

Plavi su protestovali zbog navodnog ofsajda, koji prema izvešta~u Politike Bori Jovanovi}u nije postojao, jer je na samoj gol liniji le`ao odbrambeni igra~ BSK-a Lehner.

" U 33. minutu, dok su se tribine tresle od usklika gledalaca, koji bodre crvene na pobedu, Lojan~i} iz bekovskog prostora vra}a loptu \ oki}u, koji ne okleva i sa dvadesetak metara šalje oštar udarac. Lopta završava u desnom uglu Popovi}evog gola". Golman BSK-a se bacio za loptom, ali je šut bio savršeno precizan ispod samog sastava direka i pre~ke gola. Oduševljenje velikog dela publike dosti`e kulminaciju.

Jugoslavija vodi 2:1. Zaslu`eno, jer i posle vode}eg, kasnije }e se ispostaviti pobedonosnog gola, konce igre u potpunosti vuku igra~i u crvenim dresovima. Propušteno je još nekoliko prilika za pove}anje razlike, pre svih Lojan~i} i Perli}, mel utim, rezultat se ne menja do kraja i poslednjeg zvi`duka beogradskog sudije Vase Stefanovi}a "koji je utakmicu vodio odli~no", jer je od po~etka me~ sudio autoritativno suzbijaju}i svaki pokušaj nedozvoljene igre u ~emu su mu ovog puta pomogli i igra~i oba tima.

"Za poslednje dve-tri godine nije bilo lepše i uzbudljivije utakmice" kazao je u odjavi ovog me~a veliki Moša Marjanovi}.

- Iskreno priznajem, meni se ~ini da za poslednje dve-tri godine nije bilo lepše, uzbudljivije, br`e i zanimljivije igre. Naro~ito smo se trudili u tome da ne igramo grubo i da utakmica protekne fer. Milo mi je što se tako dogodilo. - sportski je priznao kapiten plavih. - Pobeda Jugoslavije potpuno zaslu`ena, ~ak šta više zaslu`nija je nego kad smo izgubili sa 4:0. Ho}u da ka`em da je prema igri nedeljna pobeda ubedljivija, jer na pretprošloj utakmici BSK nije igrao tako podrel enu ulogu kao u nedelju u drugom poluvremenu.

Sportski nema šta od velemajstora fudbala, koji se isto takvim pokazao i izvan terena. On je ~ak i naglasio da je sudija gospodin Vasa Stefanovi} "vodio igru odli~no". Retki primeri veli~ine i viteštva i u nimalo prijatnim situacijama poraza od ve~itog rivala.

Prvotimci BSK-a 1934. godine

Jovan Ru`i}
(1898- 1973)

Jedan od pionira srpskog i beogradskog fudbala. Najve}u slavu i priznanja dostigao kao gimnazijalac izbeglica u Francuskoj, gde je bio miljenik publike i medija i gde je dobio nadimak "Topovsko | ule".

Odli~an fudbaler kasnije je u istom maniru nastavio kao funkcioner, sportski radnik i pregalac, fudbalski sudija.

Bio je jedan od osniva~a | a~kog kluba Slavija, pre toga igrao je za Srpski ma~, a od 1913, prvo u Velikoj Srbiji, a onda u Jugoslaviji igrao sve do 1924. godine. Još kao aktivan fudbaler po~eo je da sudi i bio je jedan od utemeljitelja sudijske organizacije Beograda i Srbije.

Igrao je na svim mestima u timu, nije bio samo golman, ali se najbolje snalazio kao levo krilo, centarfor ili centarhalf. Bio je jedini Srbin na prvom me~u jugoslovenske reprezentacije u Anversu, Olimpijske igre 1920. godine, za koju je odigrao samo dve utakmice i dao jedan gol.

Jovan Ru`i}

SENZACIJ A SA KLUPE
JUGOSLAVIJA - BSK 2:2 (2:0)
21. mart 1937. – Prvenstvo Jugoslavije

Igralište Jugoslavije. Gledalaca: oko 9.000. Sudija: Soneberg (Subotica). Strelci: Lazarevi} i Miloševi} za Jugoslaviju, a Radovanovi} i Stevovi} za BSK.

JUGOSLAVIJA: *Spasi}, Markovi}, Dimitrijevi}, Sretenovi}, Domorocki, Golubovi}, Savi}, Lazarevi}, Miloševi}, @vkovi}, Milosavljevi}.*

BSK: *Popovi}, Radovanovi}, Mitrovi}, Kne`evi}, Stevovi}, Lehner, Tirnani}, Šurdonja, Moša Marjanovi}, Vujadinovi}, Glišovi}.*

Jugosloveni su vodili sa dva gola razlike, plavi se nisu predali, ve} su uspeli da stignu vol stvo. Utakmica je, kao retko kad u istoriji ve~itih rivala, završena bez pobednika. Iznenal enje je veliko, jer je za crveno-bele igrao rezervni sastav iako je na programu bio prvenstveni me~ i odigran

je u sivilu atmosfere, koju je priredio BSK nekorektnim potezom da ne ` eli odgodu me~a za prvenstvo dr` ave pošto se prvi tim Jugoslavije nalazio na turneji u Irskoj. Mo` da i zbog toga plavi su bili ka` njeni dvostrukom brukom. Nisu pokazali razumevanje za obaveze u inostranstvu svog rivala, a i na samom me~u umalo nisu pora` eni od rezervnog sastava.

"Retki su navija~i Jugoslavije, koji su se smeli kladiti u pobedu svog tima. A ako je i bilo takvih opklada, nisu u~injene iz ubel enja ve} se secovalo na eventulano iznenal enje.

Dogodilo se mel utim, ~udo. Rezervni sastav Jugoslavije uspeo je da is~upa jedan va` an bod dr` avnom prvaku, timu koji je sve do skora bio najbolji u dr` avi. Senzaciju predstavlja samo rezultat 2:2. Jugoslavija je vodila sa 1:0 i sa 2:0, i tek dva minuta pre kraja utakmice, BSK je spasao jedan bod. I što je najinteresantnije, svi oni koji su gledali ovu veliku borbu, poneli su utisak da se dr` avni prvak sre}no izvukao i da je zaslu` io da do` ivi potpuni nokaut. I rezultat 2:2 nije slavan za Mošinu ~etu. To je rezultat kakav još nije zabele` en u analima našeg sporta, jedno iznenal enje izvojevano zaslu` eno od igra~a, kojima je slu~ajno pala u deo ~ast da igraju za svoj klub u takmi~enju za dr` avno prvenstvo... Bila je to borba izmel u Davida i Golijata. ^ eta mladih futbalera, od kojih se mnogi tek nalaze u razvoju, imala je za protivnike asove našeg fudbala, prekaljene futbalere, koji godinama ukrštaju noge s najslavnijim ekipama na kontinentu.

- Kako su bledi, kako drhte - sa` alila se jedna navija~ica na igra~e Jugoslavije kada su izlazili na teren. - Nije ni

~udo. Zar ne vidite da su skoro još deca - odgovorio je neko iz publike.

I zaista mladi}ima nije bilo lako.

Ali oni su imali nešto što je nedostajalo futbalskim asovima. Njihova srca su drhtala u grudima i ispunjavala ih neopisivim po`rtvovanjem. Oni su se borili herojski protiv slavnog, ja~eg, iskusnijeg, sna`nijeg i boljeg protivnika. Svaki od njih je prosto leteo po igralištu, našao se u svakom okršaju, borio se do poslednjeg atoma snage. I to je imponovalo i oduševljavalo. To je bio sport, onaj pravi, mladala~ki, pun entuzijazma, pun ideala".

"Bez obzira na incidente pa i na grubost pojedinaca, igra je bila zanimljiva, lepa i uzbudljiva, prava prvenstvena borba. U prvom poluvremenu protivnici ravnopravni, u nastavku BSK je bio nadmo}niji - ovako je video susret Ljubiša Vukadinovi}, ali je ~ini se situacija na terenu, baš po drugim delovima njegovog izveštaja, bila sasvim druga~ija.

Utisak je da je sudija Soneberg iz Subotice grubo oštetio mladi tim Jugoslavije.

"Buru negodavanja podigao je sudija Soneberg svojim odlukama. On je napravio ~etiri greške...

Prilikom jedne navale BSK-a lopta je poslata na krilo Glišovi}u. Sretenovi}a je ona slu~ajno udarila u ruku. Sudija je svirao jedanaesterac. Pravda je pobedila jer nepostoje}i penal Šurdonja nije iskoristio.

Drugu grešku sudija je napravio kada nije isklju~io Stevovi}a zbog faula nad Miloševi}em, (ova odluka je izazvala burnu reakciju u gledalištu i samo "naro~ite mere" su spre~ile ve}i incident). Tom prilikom te`e je povrel en

mladi fudbaler Jugoslavije pa su crveno-beli gotovo celo poluvreme igrali sa igra~em manje.

"Dok se Slavko Miloševi} valjao u prašini, dok je nebo grmelo od zvi`danja i dreke gledalaca, pritr~ao je novinarskoj lo`i jedan navija~. Kosa mu je bila razbarušena, lice crveno od ljutine, o~i izbuljene. Drhato je kao prut. Glas mu rapav.

- Ho}ete da budemo d`entlmeni... Gledajte šta radi ovaj sudija...

Nije samo njegovo lice rumeno kao bulka, nije samo njegova kosa razbarušena, hijade ljudi drhti od opravdanog besa, hiljade ruku di`e se uvis prete}i. Trenutci su kriti~ni i `andarmi oštro motre svaki pokret u publici" .

I ovi redovi poštovanog doajena srpskog sportskog novinarstva nedvosmileno potvrl uju ~injenicu da je mladi tim Jugoslavije bio drasti~no ošte}en.

Tre}a pogreška bila je drugi jedanaestrac za BSK. Moša je uleteo u praznu mre`u, a sudija je svirao nepostoje}i penal za BSK, kojim je Radovanovi} izjedna~io rezulatat na 1:1.

I najzad ~etvrta, najkrupnija greška, sudija je isklju~io Mošu Marjanovi}a, a zatim je iz neobjašnjivih razloga Mošu ostavio na terenu i on je nastavio da igra.

"Od ~etiri greške, tri su imale jak uticaj na krajnji ishod, a jedna je direktno i promenila rezulatat. BSK je od 0:1 stigao do izjedna~enja" tvrdi Ljubomir Vukadinovi}

O~igledno je da je sudija Soneberg namerno ili ne, spasio BSK sigurnog poraza.

"Junaci utakmice bili su mladi fudbaleri Jugoslavije: Lazarevi}, Dimitrijevi}, Domorocki, Golubovi} i Milosa-

vljevi}, iako i ostali zaslu`uju samo pohvale, mel utim, Domorcki je ipak odsko~io od svih ostalih. Isticao se svojom po`rtvovanom igrom, pravovremnim startom i dobrom igrom glavom.

SK Jugoslavija 1930. godine

\ orl e Lojan~i}
(1914-1983)

Karijeru jednog od najboljih predratnih fudbalera u Jugoslaviji, po~eo je kao omladinac Jugoslavije u ~ijem dresu je postigao i najve}e domete. Igrao je dve utakmice za reprezentaciju Jugoslavije, ali }e ostati upam}en kao veoma svestran, kvalitetan i pouzdan igra~, koji je gotovo uvek bio na visini zadatka koje je dobijao, bez obzira igrao na mestu polutke, centarfora ili centahalfa. Visok preko 190 centimetara, sna`ne fizi~ke konstitucije pripadao je najvišoj fudbalskoj klasi. Bio je sjajan dribler, odli~an graditelj igre, gotovo besprekoran u odbrani. Nije se odlikovao preteranoj disciplini i zato najverovatnije nije postigao više u karijeri.

Najbolje partije u dresu Jugoslavije ostvario je na poziciji centarhalfa.

Zbog preloma noge imao je dugu pauzu od 2,5 godine, ali se posle toga vratio u mati~nu Jugoslaviju. Na kraju karijere igrao je i za Borovo i Obili} iz Beograda.

PLAVA MAŠINA BSK-A
BSK - JUGOSLAVIJA 4:1 (2:0)
16. januar 1938. –

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 6.000.Sudija: Vasa Stefanovi}. Strelci: Valjarevi} dva, Podhracki i Moša Marjanovi} za BSK, a Savi} za Jugoslaviju.

BSK: *Mrkuši}, Stojiljkovi}, Dubac, Lehner, Kne`evi}, Glišovi}, Moša Marjanovi}, Bo`ovi}, Valjarevi}, Podhracki.*

JUGOSLAVIJA: *Spasi}, An| elkovi}, Luki}, Domorocki, Bro~i}, \ oki}, Savi}, Perli}, Petrovi}, Valok, Ze~evi}.*

Prvi susret 1938. godine odigran je ve} 16. januara. Plavi su bili ubedljiviji u svakom pogledu. Pobeda je izvojevana s manje napora, a sa više iskustva - slo`ili su se u oceni derbija prestoni~ki izvešta~i.

Plavi su lako stvorili rezultatski višak. U veoma kratkom periodu, sredinom prvog dela utakmice BSK je postigao dva gola, Podhracki u 22. i Valjarevi} u 23. minutu. Kada je i tre}a lopta završila u mre`i golmana Spasi}a, bilo je jasno da ne}e biti rezultatske nezvesnosti. ^udilo je samo to što su crveno-beli igrali veoma dobro izmel u dva kaznena prostora, ali su bili nesigurni i traljavi u trenucima kada su trebali i realizovati prividnu premo}.

Tra~ak nade zaiskrio je kada je Savi} u 65. minutu igre smanjio na 1:3. Mel utim, to je ovog puta bila samo “labudova pesma”, jer crveno-beli tog prohladnog januarskog popodneva nisu imali pravo rešenje za kona~an preokret.

^etvrti gol kojem je zape~a}ena sudbina rivala ujedno je bio i najlepši trenutak derbija. Ovoj lepotici od slobodnog udarca kojim je iskusni majstor fudbala Moša Marjanovi} stavio ta~ku na “I”, predhodio je prekršaj Mom~ila \oki}a i verbalni duel starog asa sa oštrim igra~em Jugoslavije.

Bilo je o~igledno da se Marjanovi} zainatio da golom uzvrati na grubosti.

“”Moša je sam namestio loptu i lagano se udaljio. Dok je svet o~ekivao šut, Moša je merio okom razdaljinu, a zatim je o~istio cipele od blata...

- Gle, Moša baš ho}e da zatrese mre`u - ~uo se prigušen šapat.

Dobio se zaista utisak da stari as ho}e da se osveti, cela njegova pojava, kako stoji, kako tr~i, sve ispoljava njegovu ~vrstu odluku da postigne gol!

^uje se potmuli udarac. Lopta fiju~e kroz vazduh. Izmel u stativa stoji Spasi} i kada se lopta vinula u vazduh pošao je

korak napred, zastao i pogledao u gornji ugao. Lopta se ve} koprcala u mre`i!

Svet je zapanjen. Niko ne pljeska. A dole na terenu Moma \ oki} prilazi Moši i srda~no mu ~estita. Moši je, zacelo, ovo priznanje najmilije."

Iz inata, valjda da bi pokazao superiornost ume}a nad sirovom snagom, ili da bi podsetio na svoje najbolje dane.

" Pristalice crveno-belih imali su zbog ~ega da se ljute. Njihov tim nije igrao podrel enu ulogu. Šta više, Jugoslavija je terenski bila nadmo}nija u oba poluvremena, pa je imala ~ak i prili~an broj sasvim zrelih situacija. Aca Petrovi} je sa svojim drugovima ulo`io mnogo više napora, poleta i snage od svojih protivnika, ali sve to nije pomoglo, jer je crveno-belima nedostajalo ono ~ime su plavi bogati: iskustvo.

Svaki prodor Valjarevi}a i Moše predstavljao je opasnost za Spasi}a. I jedan i drugi znali su šta su hteli i ništa ih nije moglo zbuniti. Oni su trošili svoju snagu samo onda kada je to bilo potrebno i zbog toga su uvek bili dovoljno sve`i kada je trebalo krunisati napore ~itavog tima. Njihovi završni potezi bili su siloviti i sna`ni, dok su oni iz drugog tabora baš pred golom malaksavali i nemo}no gledali iako im protivnik oduzima loptu u najpovoljnijim situacijama... Dok je Aca Petrovi} i ostali njegovi saigra~i driblovao i sebe i protivnike, dok je svakom od njih trebalo mnogo vremena da se nameste za pucanje, dok su zapetljavali ve} ionako zapetljanu situaciju na teškom terenu, plavi su na drugoj strani terena gurali pravo cilju, ulo`ivši svoje znanje baš u završnim potezima. Ako je Valjarevi} imao loptu, njegov dribling je bio prodoran, siguran, njega nije moglo da zbuni ni guranje bekova, ni klizav teren. On je, isto kao i Moša,

hladnokrvno vladao loptom u najkriti~nijim momentima. A crveno-beli su baš u takvim trenucima gubili glavu.

Valjarevi} je na primer, prediblovao ~etiri igra~a kada je postigao tre}i gol.

On je poneo loptu otprilike kod jedanaesterca i stalno je išao napred, iako su ga gurali sa svih strana, a lopta mu be` ala ispred nogu. I kad se našao pred Spasi}em hladnokrvno i sigurno je skrenuo loptu pored direka. Ze~evi} i Petrovi}, a isto tako i Savi}, imali su prilike da izvedu to isto, ali nisu umeli" - ovako analizira igru rivala na ovom derbiju Ljubomir Vukadinovi}.

U redovima pobednika sve linije su funkcionisale dobro. Ako na trenutak ostavimo po strani velemajstorski gol Moše Marjanovi}a, mo` e se re}i da se nijedan igra~ nije izdigao i iznad ostalih u plavim dresovima, ali je u negativnom smislu štr~ao neozbiljni Vojin Bo` ovi}, koji je iako slabo fizi~ki pripremljen, suviše solirao i gotovo celu utakmicu nepotrebno carinio loptu.

Kod Jugoslavije half linija nije bila na visini zadatka. \ oki}, Bro~i}, Domorcki su u vlastitoj nemo}i veoma ~esto posezali za nedozvoljenim sredstvima što je umanjilo ukupnu ocenu o susretu, ali i devalviralo solidnu igru napada~kog reda crveno-belih.

Sudija Vasa Stefanovi} je bio gotovo neprimetan, što u sudijskom smislu zna~i odli~an.

Zanimljivo je ista}i da je u periodu od 1937.do 1941. godine, zna~i u vreme kada je BSK još uvek predstvaljao jedan od najboljih jugoslovenskih klubova (1939. godine prvak, a 1938. i 1940. godine vice šampion), plavi nisu kao nekada bili superiorni u odnosu na gradskog rivala,

s kojim su zajedno gradili mit o ve~itom derbiju. U tom periodu odigrano je ukupno 27 utakmica, BSK je dobio 11, Jugoslavija sedam, a ~ak devet susreta je završeno bez pobednika. Gol razlika je naravno bila na strani BSK-a 44:31. Treba imati u vidu i ~injenicu da je u komšijskom taboru došlo do smene generacije, dok su plavi odr`avali mesto u vrhu jugoslovenskog fudbala sa starim asovima: Tirnani}, Moša Marjanovi}, Vujadinovi}, Glišovi}, Mitrovi}...

\ orl e Lojan~i}

Branislav Sekuli}
(1906 -1968.)

Bio je bio jedan od najboljih jugoslovenskih fudbalera izme| u dva svetska rata.

Igrao je vo| u navale, levu polutku i naj~eš}e levo krilo, a bio je odli~an tehni~ar i dobar strelac. Kao junior igrao je za nekoliko beogradskih klubova, a punu afirmaciju stekao je u crvenom dresu SK Jugoslavije Beograd, s kojom je osvojio dva nacionalna prvenstva. U Francuskoj je igrao za Monpelje i Club Francais, u Švajcarskoj za Grashopers, Cirih i Urania @eneva. Kad se vratio ponovo je igrao za Jugoslaviju, a igra~ku karijeru je završio u Jedinstvu iz Beograda.

Odigrao je 17 utakmica za reprezentaciju Jugoslavije i postigao osam golova.

Kao trener vodio je Crvenu zvezdu, Vojvodinu, Spartak, Proleter iz Zrenjanina i Jedinstvo iz Stare Pazove, a radio je u Švajcarskoj, Evropi, Belgiji i Austriji.

FUDBALERI BUDU] I TRENERI
BSK – JUGOSLAVIJA 1:1 (1:0)
26. oktobar 1938. -

Stadion: Jugoslavije. Gledalaca: oko 8.000. Sudija: Vasa Stefanovi} (Beograd). Strelci: Ze~evi} u 10. za BSK, a Petrovi} u 18. minutu drugog dela za Jugoslaviju.

BSK: Puhar, Stojiljkovi}, Dubac, Lehner, Dragi}evi}, Kne`evi}, Glišovi}, Vujadinovi}, B. Marjanovi}, Bo`ovi}, Ze~evi}.

JUGOSLAVIJA: Lovri}, An| elkovi}, Luki}, Atanackovi}, Bro~i}, \ oki}, Rakar,] iri}, Petrovi}, M. Perli}, Savi}.

Stari rivali, “plavi i crveni”, pru`ili su ju~e Beogra| anima jedno retko zadovoljstvo. Kao nekada timovi BSK-a i Jugoslavije izveli su dobrim delom utakmice jednu egzibiciju `ivog, zanimljivog i uzbudljivog fudbala. Gledaoci su se, bar za jedno osamdeset minuta, igre mogli da vrate na staro navijanje i u`ivanje u lepoj igri. Osam hiljada

gledalaca nije pogrešilo što je uprkos hladnog jesenjeg dana i kiše došlo na igralište Jugoslavije...

Kao vetrom poneseni igra~i su opto~eli napade na golove. Kako plavi tako i crveni. Sa elanom koji odavno nije vil en, izmenjivale su se situacije pred jednim i drugim golom.

Plavi su poveli golom Ze~evi}a u 10. minutu, došli do vol stva, nakon što je Perli} pogodio pre~ku...

Napadi B.S. Kluba su opasniji, iako rel i od igra~a u crvenim dresovima, ali se na izjedna~enje ~ekalo tek do 18. minuta u drugom delu susreta kada je Petrovi}, bilo je to u periodu dok su plavi igrali sa igra~em manje, jer je Ze~evi} zbog povrede bio izišao i na teren se vratio tek pošto su Jugosloveni izjedna~ili...

Najbolji ljudi Jugoslavije bili su Petrovi} i Rakar u navali, Atanackovi} i Bro}i} u half liniji. Luki}, Lovri},] iri} i Savi} pripadaju drugoj grupi. Oni su igrali dobro. Ostali su zadovoljili. Nešto slabiji od svih bio je half \ oki}, koji nije ~uvao dovoljno Glišovi}a, odakle je dolazila stalno velika opasnost.

Najbolji u BSK-u bili su u navali Bo`ovi} i Glišovi}. Bo`ovi} je najvredniji igra~ BSK-a, a Glišovi} je bio najprodorniji i inicijator gotovo svih opasnih ofanziva i gu`vi pred golom Jugoslavije. U odbrani najbolji je bio Puhar. Upravo on je najzaslu`niji za ovakav nerešen rezultat. Ostali su dali dobru igru, ali su podbacili Dubac i Dragi}evi}.

Utakmicu je sudio gotovo bez ijedne greške g. Vasa Stefanovi}. Iako je igra bila oštra i svih devedeset minuta situacija neizvesna, g. Stefanovi} je umeo da dr`i igru potpuno u svojim rukama. Samo tome se ima zahvaliti što je

ovaj zanimljiv i uzbudljiv susret beogradskih rivala prošao gotovo bez ijednog incidenta, bez ijednog nesportskog gesta.

Politika 27. oktobar 1938. godine potpis
Bora Jovanovi}

Zanimljivo je da ja na ovom me~u igrala plejada asova, koji }e kasnije biti mel u najistaknutijim trenerima Jugoslavije. To su bili: Svetislav Glišovi} trener Crvene zvezde, \ okica Vujadinovi} istaknuti u~itelj mladih posle II svetskog rata, Moša Marjanovi} trener BSK-a (OFK Beograda) Vojin Bo`ovi} (OFK Beograd), Ljuba Lovri} selektor reprezenatcije, Aleksa Atanackovi}, trener Partizana, Ljubiša Bro~i} i Milovan] iri} treneri Zvezde i reprezentacije…

Dobrivoje Ze~evi}
(1912 – 1996)

»Jedan od asova.

Bio je to još u podmlatku.

Još uvek je iako je davno prevalio tridesetu.

^ uven je po svome šutu. Ma kako je udario lopta dole}e sa »efeom« i zbunjuje odbranu. A golmani strepe. Iz iskustva. Mnogo puta im je dovoljno. Zar su jedanput ~upali kose od besa gledaju}i kako se lopta kotrlja u mre`u, iako je po svim zakonima futbala trebalo da odleti pored stative.

Bio je kao zeka i zato ga tako zovu.

Jedan iz stare garde, ali mla\ i duhom i sve`iji u igri od mnogih, koji su po~eli da igraju kada je on ve} bio slavan.

Zar je onda ~udno što je opšti ljubimac.« (Vukadinovi})

Po~eo je i afirmaciju stekao u Jugoslaviji, iako je jedinu titulu nacionalnog prvaka 1939. godine osvojio u dresu ljutog rivala BSK-a. Kasnije je nastupao za Obili} i @elezni~ar (Beograd).

Za reprezentaciju odigrao 18 utakmica i dao ~etiri gola.

BELA LOPTA PLAVIMA SRE] NIJA
BSK – JUGOSLAVIJA 3:1 (0:1)
12. avgust 1939. – Prijateljska utakmica

Stadion: Igralište BSK-a pod elektri~nim osvetljenjem. Gledalaca: oko 6.000. Sudija: Vasa Stefanovi} (Beograd). Strelci: Valjarevi} dva i Glišovi} za BSK, a Perli} za Jugoslaviju.

BSK: *Mrkuši}, Stoiljkovi}, Dubac, Lehner, Dragi}evi}, Kne`evi}, Glišovi}, Valjarevi}, Bo`ovi}, Vujadinovi}, Podhradski (Pašanski).*

JUGOSLAVIJA: *Spasi} (Bogdanovi}), Stoki}, Luki}, Atanackovi} (Domorcki), Ajbl, \ oki}, Savi}, Rakar, Moša, Petrovi}, Perli}.*

Po~etak pripada Jugoslaviji. Ona dr` i igru u polju i pred golom plavih. Mel utim, prvi opasni šutevi pucani su na gol crvenih. Spasi} je intervenisao i u dva maha odbranio. U šestom minutu Bo` ovi} je doveo loptu skoro do gola, ali je

lopta otišla u aut. Osvetljenje nije najbolje. Gledaoci i dalje teško prate loptu i ne raspoznaju sasvim pojedine igra~e. Najzad publika je u horu po~ela da vi~e:

- Belu loptu, belu loptu!

Prirel iva~i su se tek onda setili da je no}nu utakmicu bolje igrati belom loptom. Brzo je nal ena nova lopta i sada se bar njen šut mogao lepo da prati.

U 26 min. Moša odli~no dodaje Perli}u koji munjevito prelazi halfove i bekove i puca u gol, 1:0 za Jugoslaviju. Kombinacija je bila lepa.

Izjedna~enje dolazi u 23. minutu nastavka. \ oki} je pustio Glišovi}a slobodno, ovaj dodaje loptu na centar, Valjarevi} je prima na šest metara od gola i plasira neodbranjivo u gol – 1:1. Navija~i BSK-a su pozdravili ovaj uspeh plavih i po~eli sa još ve}om `estinom da bodre svoje ljude na pobedu.

Dva minuta docnije u trenutku kada se na golu Jugoslavije vršila smena golmana i mesto Spasi}a stao na gol mladi Bogdanovi}, Valjarevi} je dodao Glišovi}u, koji munjevito loptu nosi nekoliko koraka napred i sa 14 metara daljine puca na gol. Bogdanovi} nije mogao ~estito ni da se okrene na svom novom mestu, pao je na loptu, ali suviše dockan. Od njegovih ruku lopta se odbila i prošla do mre` e – 2:1 za BSK.

U 42. minutu nastavka posle tri kornera gu` va na samoj liniji Jugoslavijinog gola. Iz te gu` ve Valjarevi} prebacuje loptu preko linije i postavlja kona~nih 3:1 za BSK.

Kod BSK-a su se istakli Mrkuši} na golu, Lehner, Dragi}evi}, a naro~ito u navali Glišovi} i Valjarevi}.

Kod Jugoslavije potpuno je zadovoljio Spasi} na golu,

zatim bek Luki}. U navali nije bilo sve u redu, igra~i se nisu mel u sobom slagali i tek s vremena na vreme poneka dobra kombinacija mogla je da oduševi gledaoce. Donekle su u navali zadovoljili Savi} na desnom krilu, ma da nije ~uvao svoje mesto, i Perli} na levom krilu. Navalni trio je podbacio.

Utakmicu je sudio dobro g. Vasa Stefanovi}, ma da mu je jedan autsudija vrlo ~esto smetao i davao mu povoda da donosi pogrešne odluke.

Politika 13. avgust 1939. potpis Bora Jovanovi}

Dobrivoje Ze~evi}

Aleksa Atanackovi}
(1920-2005)

Po~eo je kao igra~ BSK-a na levom krilu, kasnije se "vratio" na halfa. Bio je hitar, brz, imao odli~an šut, vredan i odgovoran.

Posle Drugog svetskog rata postao je jedan od zaštitnih znakova novoosnovanog Partizana. Sa crno-belima za koje je odigrao 328 zvani~nih me~eva i postigao 99 golova, osvojio je dva nacionalna prvenstva i dva Kupa. Karijeru kao fudbaler završio je u Budu}nosti iz Podgorice. Za reprezentaciju Jugoslavije odigrao 15 utakmica i postigao jedan gol.

U karijeri koja je trajala 22 godine bio je fudbalska klasa, igra~ od poverenja, fudbaler za svako mesto u ekipi. Uz sve odlike, bio je prefinjen tehni~ar. Lopta ga je slušala. Zato je i s pravom još kao mlad igra~ dobio nadimak Šaroši, po ugledu na u to vreme najboljeg igra~a Ma\arske. Kao trener radio je u Partizanu, Sarajevu, Budu}nosti iz Podgorice i Radni~kom iz Niša.

MRAK SVIRAO KRAJ
BSK – JUGOSLAVIJA 6:1 (3:1)
6. septembar 1939. – Prijateljska utakmica

Stadion: Igralište BSK-a. Gledalaca: 3.000. Sudija: Vasa Stefanovi} (Beograd). Strelci: Bo`ovi} u 10. i 25. nastavka, Valjarevi} 23. i 35. minutu nastavka, Glišovi} 38, Lehner u 8. minutu nastavka za BSK, a Rakar u 40. minutu za Jugoslaviju.

BSK: *Mrkuši}, Beleslin, Dubac, Manola, Dragi}evi}, Lehner, Glišovi}, Valjarevi}, Bo`ovi}, Vujadinovi} (Kne-`evi}), Pašanski*

JUGOSLAVIJA: *@mara, An| elkovi}, Stoki},] iri}, Ajbl, \ oki}, Rakar, Ler, Moša Marjanovi}, A. Petrovi}, Perli}.*

Prijateljski susret plavih i crvenih završio se velikim porazom crvenih. Pobeda plavih je zaslu` ena, jer je njegov tim bio terenski i tehni~ki nadmo}niji, a imao je i mnogo povoljnih prilika pred golom Jugoslavije, koje samo slu-~ajem nisu pretvorene u gol.

Tim BSK-a je pokazao prvorazrednu igru, dok su Jugosloveni igrali sasvim slabo, kao jedan sasvim loš drugorazredni beogradski tim. Plavi su predstavljali jednu dobro uigranu celinu. Svaki red, svaki igra~ bili su na mestu i znali su šta ho}e i kako da loptu upotrebe. BSK-ovci su uspeli da gospodare terenom i celom igrom, jer su imali više inicijative, bili pokretljiviji i br`i, ambiciozniji.

Tim Jugoslavije predstavljao je ju~e konglomerat stilova i sistema. Crveni su pokušali da vode nekakav dubl W sistem, ali su ga izvodili polutanski, neznala~ki. Centarhalf Ajbl je driblovao i bio suviše ofanzivan, Petrovi} je isto tako driblovao sve dok mu ne bi, iznemoglom, na sasvim jednostavan na~in oduzeli loptu. U` a odbrana se nije mogla do kraja utakmice sporazumeti. @mara je gotovo svaku loptu ispuštao iz ruku.

Osnovni nedostatak Jugoslavijinog tima nalazi se u ~injenici da su oni i opet imali slab start. Uvek su zadocnjivali da pol u na loptu i tr~ali bi samo onda kada moraju, kad ve} protivnik ima loptu. Zbog takvog zadocnjavanja oni su po pravilu dodavali loptu pravo na noge protivnicima, a po izuzetku, svojim igra~ima. U 10. minutu Valjarevi} dodaje loptu Bo`ovi}u, koji je potpuno nepokriven i slobodan, puca sna`no u gol, @mara pada u suprotnu stranu, ali ipak brani nogom. Odbijenu loptu Bo`ovi} šalje u mre`u. Stoki} koji posmatra šta }e @mara u~initi dockan je stigao – 1:0. Ovo je bio prvi šut na gol i prvi uspeh.

U 23. minutu sli~na situacija. Bo`ovi} je pucao, @mara je odbacio loptu, Valjarevi} je pritr~ao i ubacio loptu u gol – 2:0.

U 38. minutu Bo` ovi} je opet sam pred golom, ali dodaje Glišovi}u, koji je bolje postavljen prema golu, ovaj puca u pre~ku – 3:0.

Najzad u 40. min. pogreškom Dubca, Rakar je došao do lopte dodao Leru, koji je opet vra}a malo unapred, u zaletu Rakar prelazi halfa i beka i Mrkuši}a i unosi u gol – 3:1.

Ve} u tre}em minutu (misli se na nastavak), postavljen je rezultat od 4:1. Pašanski je vratio loptu Lehneru. Ovaj dribluje dvojicu, puca, Ajbl nogom odbija, ali pravo na noge Lehneru, koji ponovo šalje loptu pored direka u gol.

U 20. min. prilikom sudara Vujadinovi} je povrel en. Izneli su ga sa igrališta. Zamenio ga je Kne` evi}.

U 25. minutu posle ve}e gu` ve pred golom crvenih, @mara u padu brani i odbija loptu ka Bo` ovi}u, koji tu~e neodbranjivo – 5:1.

Kona~an rezultat postavljen je u 35. minutu. Lopta se zbog mraka jedva videla. Gledaoci su ve} komentarisali da se to ne igra fudbal ve} ` murke. Valjarevi} je kroz odbranu pucao i lopta je ušla u gol – 6:1

Utakmicu je sudio g. Vasa Stefanovi} vrlo dobro. Ipak, ostavio je neka` njene Bo` ovi}a i Anl elkovi}a, koji su se jednako koškali i faulirali.

Utakmica je, ina~e zbog mraka, prekinuta pet minuta pre nego što je trebalo.

Politika 7. septembar 1939. godine potpis B. Jovanovi}

Zanimljivo je da izvešta~ Politike ni jednom re~ju nije spomenuo Mošu Marjanovi}a, legendardnog igra~a, koji je zbog nesporazuma napustio plave i prešao u protivni~ki tabor i ovo je bio njegov prvi me~ (u dresu crvenih), protiv

kluba u kojem je stekao slavu i postao zaštitni znak, ne samo plavih, ve} jugoslovenskog (srpskog) fudbala izmel u dva svetska rata.

Dragan Jovanovi} - @ena

Svetislav Valjarevi} - Valjar
(1911-1996)

Igrao je na mestu polutke, bio je izvanredan graditelj igre, vrhunski tehni~ar i majstor u dodavanju na svim razdaljinama. U`ivao je velik ugled i poštovanje i saigra~a i navija~a.

Zapam}en je i kao veliki d`entlmen na terenu, a neki njegovi klupski drugovi su tvrdili da se nikad nije potrudio da loptu udari glavom i da nikad nije izvodio jedanaesterce.

Završivši Vojnu akademiju i igraju}i u podmlatku beogradskog BSK-a, iako mlad potporu~nik bio je poslan na slu`bu u Zagreb, gde je igrao za HŠK Konkordiju sa kojom je 1932. osvojio prvenstvo, postigavši 10 golova na šest utakmica i bio prvi strelac nacionalnog prvenstva.

Kao kapetan premešten je u Beograd i branio je boje BSK-a (1937-1941) i 1939. osvojio je još jedan trofej dr`a-vnog prvaka.

Odigrao je 12 utakmica za reprezentaciju Jugoslavije za koju je postigao i ~etiri gola.

LOVRI] ODLI^ AN – MRKUŠI] NEUBEDLJIV!
BSK – JUGOSLAVIJA 2:0 (1:0)
1. decembar 1939. -

Stadion: Jugoslavije. Gledalaca: oko 4.000. Sudija: M. Stefanovi}. Strelci: Valjarevi} i Nikoli}

BSK: *Mrkuši}, Beleslin, Dubac, Manola, Dragi}evi}, Lehner, Glišovi}, Vujadinovi}, Bo`ovi}, Valjarevi}, Nikoli}.*

JUGOSLAVIJA: *Lovri}, An| elkovi}, Stoki}, Atanackovi}, Bro~i} (\ or| evi}),] iri}, Savi}, Rakar (Bednar), Petrovi}, Drenovac, Perli}.*

U prvom poluvremenu utakmica je bila vrlo `iva i interesantna. Lopta se brzo prenosila s jednog gola na drugi. Kombinacije su bile silovite i jednostavne. Oba vratara imala su dosta posla.

U prvom delu BSK je bio nadmo}niji. Plavi su igrali zrelije i kombinatornije i osvajali su teren uspelim kombinacijama po zemlji. Crveni su se borili sa mnogo

po` rtvovanja, ali im mnoge stvari nisu uspevale. Jugoslavija nije uspevala da pove` e svoje redove i zato su sav teret igre izvla~ili pojedina~ni igra~i.

Kod BSK-a najbolji su bili Valjarevi} i Nikoli}. Prvi je gradio igru, stvarao situacije svojim drugovima, bio vrlo opasan pred golom i vrlo koristan. Mali Nikoli} borio se sa mnogo po` rtvovanja, vukao je napred, pucao i odli~no centrirao. U half liniji sva trojica su igrala odli~no. Dubac je bio daleko bolji od Beleslina. Mrkuši} je i ju~e pokazao da nije za tim BSK-a. On je toliko nespretan, toliko greši i toliko je nepouzdan da gledaoci sa strahom o~ekuju njegovu intervenciju. I ju~e zamalo nije doneo timu jedan gol.

Najslabiji posle Mrkuši}a bili su Vujadinovi} i Glišovi}. Vujadinovi} se opet nalazi izvan forme, a Glišovi} je postao vrlo neupotrebljiv kao futbaler.

Jugoslavija uopšte nije zadovoljila svojom ju~erašnjom igrom. ^ ak i onda kada je bila nadmo}na, a to se dogodilo dobar deo drugog poluvremena, ona nije oduševila svoje pristalice. Timu Jugoslavije nedostaje sistem i nekoliko pojedina~nih odli~nih igra~a.

Lovri} je branio kao i uvek, izvanredno dobro i spasao je svoj tim od ve}eg poraza. Aca Petrovi} je igrao za trojicu, ali je isto tako podbacio u najodlu~nijim momentima. On je imao tako lošu okolinu da nije mogao ništa da u~ini.

Mnogo je ju~e razo~arao i Nikola Perli}. I ostali su bili vrlo slabi, naro~ito Ajbl, koji je igrao kratko vreme, zatim] iri}, u navali Rakar, Bednar, koji je igrao u drugom poluvremenu, bio je veoma borben ali nesrel en i neefikasan pred golom.

Kako su pali golovi?

Kombinacija koja je donela plavima prvi gol potekla je od vratara Mrkuši}a. On je dega`irao loptu daleko preko centra. Vujadinovi} se sklonio i lopta je pored njega otsko~ila od zemlje. Vujadinovi} je prisko~io i dodao loptu Bo`ovi}u, koji je štopuje i daje napred Valjarevi}u. Polutka BSK-a nalazi se u tom momentu na bekovskoj liniji. U susret Valjarevi}u tr~ao je Anl elkovi}, ali ga je Valjarevi} izvanrednim driblingom prešao i ušao je duboko u bekovski prostor. Kada se oslobodio Anl elkovi}a, Valjarevi} je poneo loptu još dva koraka, a onda je pucao desnom nogom strahovitim šutem u sam levi ugao. Vratar Lovri} nije mogao da odbrani ovaj vrlo lep i precizan šut. Tako je BSK poveo sa 1:0.

Neo~ekivano pao je i drugi gol za BSK. Ovaj gol delo je mladog Nikoli}a, koji je izvanredno umeo da iskoristi povoljnu situaciju. Lopta je poslana nasumce sa aut linije pred gol. Anl elkovi} se ustezao da startuje na loptu, a mali Nikoli} je sprintovao strelovito, zaustavio loptu u letu i vrlo prisebno, oštrim šutem sa nekoliko metara, jer je u mel uvremenu izbio ispred Lovri}a, postigao vrlo lep gol. To se dogodilo u 35. minutu nastavka.

Politika 2. decembar 1939. godine

Rajko Miti}
(1922. – `ivi u Beogradu)

Odigrao je ukupno 572 utakmice za Zvezdu, postigao 262 gola.

Za reprezentaciju je odigrao 59 me~eva i dao 32 gola. Po opštem mišljenju bio je prva "osmica" Svetskog prvenstva u Brazilu 1950. godine.

U~estvovao je u osvajanju šest {ampionata i ~etiri Kupa. Igrao je 13 sezona u Prvoj ligi.

Bio je selektor reprezentacije Jugoslavije, kasnije novinar.

Ocenjuju}i još pred po~etak Drugog svetskog rata, Rajka Miti}a kao najve}u nadu "plavih", mislio je na BSK, o njemu je Ljubomir Vukadinovi} pisao:

"Naslednik Vujadinovi}a.

Dostojan!

Gledaju}i ga kao da vidim Vujadina (\ or| e Vujadinovi}) na po~etku karijere, onda kad je tek po~eo da se razvija i kada je ve} bilo jasno da }e biti veliki igra~. Rajko Miti}

ima sve uslove da uspe u fudbalskom sportu. Retko kada priroda je toliko dare`ljiva kao što je bila prema njemu. Ulila mu je izvanrednu snagu i izdr`ljivost, dala mu je jak i precizan udarac, obdarila ga tehni~kim znanjem i smislom za skupnu igru, u~inila ga oštroumnim, poklonila mu potrebnu brzinu: izgradila je u njemu potpunog fudbalera, kome još jedino nedostaje iskustvo da postane as.

Skroman je, povu~en i igra fer. Pitom je na terenu, ne slu`i se nedozvoljenim sredstvima, nije grub i ponaša se uvek kao pravi sportista. To ga ~ini simpati~nim.

On i Nikoli} svakako su najdragoceniji dragulji u plavoj riznici.

Njihov sjaj blista}e još dugo, krasi}e plavi tim kao najlepši ukras.

Jer, oni su sportisti od glave do pete, idealni u svakom pogledu, obdareni svim vrlinama, pravi mezimci sre}e.

Rajko Miti} 1940. godine

MA\ AR SUDIO BEOGRADSKI DERBI
JUGOSLAVIJA – BSK 1:0 (1:0)
26. maj 1940. -

Stadion: Igralište Jugoslavije. Gledalaca: 6.000. Sudija: Rubint (Ma| arska). Strelac: Stevkov u 39. minutu

JUGOSLAVIJA: *Lovri}, Luki}, Pavle Petrovi}, Krsti}, Bro~i}, Atanackovi}, Pani}, Savi}, Aca Petrovi}, Perli}, Stevkov.*

BSK: *Mrkuši}, Stoiljkovi}, Dubac, Manola, Dragi}evi}, Lehner, Glišovi}, Valjarevi}, Frane Matoši}, Vujadinovi}, Nikoli}.*

Dogodilo se ~udo. Retko ko je ju~e verovao da bi mogla da se dogodi tako velika senzacija da Jugoslavija pobedi BSK. U to su mogli da veruju samo oni najvatreniji navija~i crvenih, koji su uvek optimisti~ki raspolo`eni, koji ne vode ra~una o realnosti, o formi pojedinih igra~a, jednom re~ju ni o ~emu. i koji uvek ~vrsto veruju u pobedu svojih ljubimaca.

Na poslednjim utakmicama Jugoslavija je igralo toliko slabo da je izgledalo prosto neverovatno da bi ona mogla da otme svome rivalu makar i jedan bod. U futbalu je mel utim, sve mogu}no. Dogal aju se vrlo ~esto za vreme jedne futbalske utakmice najneobi~nije stvari, pa se dogal a i to da rezultat ispadne sasvim drugoja~ije, nego što se o~ekivalo.

I ju~e se dogodilo ~udo. Onaj slab tim Jugoslavije u kojeg više niko nije verovao, pobedio je BSK, tim koji se smatra da je najbolji u dr` avi i za koji se verovalo da }e sigurno ove godine osvojiti dr` avno prvenstvo.

Jedan gol doneo je dva boda. Jedan slu~ajan prodor, efikasan i precizan šut levog krila iz vrlo teške pozicije doneo je ju~e Jugoslaviji dva boda i jednu dragocenu pobedu. Taj odlu~an momenat dogodio se u 39. minutu prvog poluvremena, kada su se u borbi za loptom sudarili Aca Petrovi} i Dragi}evi}. Dok su se obojica valjali po zemlji lopta je otsko~ila napred. Levo krilo Stevkov našao se odjedanput nedaleko od lopte, prešao je s njome na desnu polovinu igrališta, stvorio se odjednom pred Mrkuši}em, koji je svojim atletskim telom pokušavao da zakloni svoj gol. Iz vrlo teškog polo` aja Stevkov je desnom nogom udario loptu. Gledaoci su ve} bili na nogama i uzbul eno pratili loptu, koja je udarila u donju ivicu gornje stative, skliznula u mre` u, zatresla je i izbila napolje.

- Gol, dreknuli su oduševljeni navija~i Jugoslavije.

Gol je bio priznat, jer je bio sasvim pravilan, nije bilo nikakvih razloga da bude poništen.

Pre utakmice jedan funkcioner plavih je rekao:

- Nikada ne strepim za pobedu kao kad igramo protiv

Jugoslavije. Ne plašim se toliko protivnika koliko svojih igra~a. Kad igraju protiv Jugoslavije dešava im se da zaborave kako se igra fudbal.

Ovo nije bilo prvi put da je BSK bio veliki favorit, da je bar za klasu bio bolji od Jugoslavije, pre utakmice da je imao tako re}i 90 % izgleda za pobedu, pa ipak bio pobel en. Baš protiv ovog rivala Jugoslavija je umela da zaigra kao ni na jednoj drugoj utakmici i da pobedi, a ako bi ona podbacila, dešavalo se još ~eš}e da bi BSK igrao još slabije i gubio bodove za koje je verovao da ih ve} ima u d`epu.

BSK je tek pre dve nedelje uspeo prvi put posle dve godine da pobedi Jugoslaviju na prvenstvenoj utakmici. Isto tako je poznato da je za ove dve godine BSK imao daleko bolji tim od Jugoslavije, što uostalom pokazuju i rezultati koja su ova dva kluba postigli u ovom periodu.

Jugoslavija je izašla na teren sa sasvim drugim timom, nego što je igrala na poslednjim utakmicama. Novi vol a futbalske sekcije izvršio je izvrsne promene, koje su sude}i po ju~erašnjoj utakmici bili vrlo korisne. Oba krila Savi} i Perli} preba~eni su na polutke, a na krilima su se pojavili igra~i iz podmlatka Pani} i Stevkov. Tim je bio podmlal en još sa halfom Krsti}em i bekom Petrovi}em.

Utakmicu je sudio Mal ar Rubint vrlo slabo. On je napravio puno grešaka u dosul ivanju faulova i ofsajda i vrlo ~esto je svojim odlukama izazivao negodovanje gledalaca. On je grešio podjednako na štetu obe ekipe i pokazao da nije dorastao da vodi ovako jednu tešku lokalnu utakmicu.

U poslednjem minutu igre, Glišovi} je nogom udario Petrovi}a, koji mu je oduzeo loptu. Izmel u ova dva igra~a došlo je zatim do kratkog boksovanja. Ostali igra~i su

pritr~ali i spre~ili da se ovaj incident ne pretvori u tu~u.

Politika 27. maj 1940. godine potpis Lj. Vukadinovi}.

Milovan] iri}

Ljubiša Bro~i}
(1913 – 1995)

Fudbalski se pro~uo kao igra~ predratne Jugoslavije, kasnije bio je trener Crvene zvezde i dr`avne reprezentacije, mnogo klubova najzvu~nijih imena u inostranstvu. Pune ~etiri decenije u~io je mlade ljude fudbalu na ~etiri kontinenta.

Crvenu zvezdu je doveo pred vrata titule, ali je pred sam kraj prvenstva došao u sukob sa tehnikom Kikom Popovi}em, pa je @arko Mihajlovi}, njegov pomo}nik, "potpisao" prvi crveno-beli trofej.

Sportski `ivot zapo~eo je u sokolskoj organizaciji, gde se isticao u pliva~kim disciplinama i postao juniorski prvak u skokovima. Na fudbalski teren dolazi kao omladinac Jugoslavije, kratko vreme je igrao u timu Uskoka, pa ponovo od 1936. godine u Jugoslaviji. Za prvi tim "crvenih" (najviše kao centarhalf), odigrao je oko 200 utakmica, dve utakmice za reprezentaciju Beograda i za "B" reprezentaciju Jugoslavije (1940-1941), protiv odgovaraju}eg tima Ma|arske u Beogradu i u Budimpešti.

BO@I] NO SLAVLJE PLAVIH
BSK – JUGOSLAVIJA 1:0 (0:0)
9. januar 1941. -

Stadion: BSK-a. Gledalaca: 4.000. Sudija: Vasa Stefanovi} (Beograd). Strelac: Bo`ovi} u 5. minutu.

BSK: *Mrkuši}, Stojiljkovi}, Dubac, Manola, Dragi}evi}, Lehner, Glišovi}, Valjarevi}, Bo`ovi}, Vujadinovi}, Nikoli}.*

JUGOSLAVIJA: *Lovri}, An|elkovi} (Luki}), Šplajt, Atanackovi}, Bro~i},] iri}, Dikli} (Pani}), Savi}, Petrovi}, Drenovac, Stevkov.*

Bo`i}ni susret crvenih i plavih primamio je na stadion BSK-a oko ~etiri hiljade gledalaca. Sre}om za prire|iva~e, vreme je bilo suvo, a hladno}a ne mo`e zadr`ati navija~e da ne gledaju ovaj zimski me~ starih rivala.

Veliko iznena|enje prestavljao je za gledaoce ~ist teren. Ponegde samo vla`an i klizav, ali u tako neznatnoj meri da to nije moglo ometati pravilnu igru.

Po `ivosti koju su pokazali, o~igledno je bilo da su se igra~i za`eleli utakmice. Dogal aji su se nizali i smenjivali pred jednim i drugim golom, kao na bioskopskom platnu. Odavno tako lepu i raznovrsnu igru nismo imali prilike da vidimo od naših timova. Zanimljiva je ~injenica da su gotovo svi igra~i izdr`ali do kraja ovaj oštar tempo.

Da odavno nisu igrali utakmicu videlo se samo po tome što su obe strane propustile pred golovima bezbroj dobrih i odli~nih situacija da izmene rezultat. Takvih situacija bilo je i na ~etiri pet metara pred golovima BSK-a i Jugoslavije, ali su promašaji bili neverovatni, s obzirom na to da su te kikseve ~inili prvorazredni igra~i...

BSK je bio znatno bolji od Jugoslavije, i po igri u polju trebalo je da izvojuje nešto bolji rezultat. Ceo tim bio je srel en, svaki igra~ znao je šta ho}e. Mel utim, u navali kada je trebalo pucati na gol, plavima ništa nije polazilo za rukom. Ove lopte po pravilu išle su pored ili preko gola. A ono što je išlo na gol branio je izvanredno spretno Lovri}.

Po situacijama pred golom igra je trebalo da ostane nerešena. I Jugosloveni su imali sjajne šanse pred golom plavih, ali nisu uspeli da ih iskoriste. U tome se naro~ito istakao Aca Petrovi}. On je dve potpuno zrele šanse propustio da pretvori u gol.

Obe odbrane su se istakle u ovom bo`i}nom susretu.

Naro~ito su se istakli golmani Mrkuši} i Lovri}. Obojica su sa~uvala svoju mre`u u mnogim opasnim situacijama, izbacivali loptu ~ak i onda kada je ve} svet mislio da je prešla liniju gola. Vrlo ~esto su i jedan i drugi izvodili prave golmanske parade i boksovali lopte koje su išle pravo u ugao gola.

Lovri} je jednom pobel en. Ne bi rekli da je za to bio kriv. Bo`ovi} je startovao na ovu loptu i izbio je skoro iz ruke. Što je do ovog, gola došlo krivica je ve}a do u`e odbrane koja je dopustila prvo da Nikoli} puca iz blizine gola, a drugo, da Bo`ovi} dol e do golmana u momentu kada je padao na loptu.

Ina~e, najbolji u odbrani BSK-a bili su, pored Mrkuši}a, Stojiljkovi} i Dubac, u navali Bo`ovi} i Nikoli}.

Kod Jugoslavije istakli su se Lovri}, Šplajt i Bro~i}. U navali Savi}, Aca Petrovi} je bio jedan od najslabijih igra~a na terenu, jer je igrao sve drugo samo ne ono što je trebalo. On uopšte ne vodi napad samo tr~kara po terenu, okolo auta i troši snagu, koja mu onda nedostaje u momentu kada treba da da sve od sebe pred protivni~kim golom.

Politika 10. januar 1941. godine potpis B. Jovanovi}

Milovan] iri}
(1918 – 1986)

Bio je igra~ predratne Jugoslavije, half, ponekad i polutka, posle rata Metalca iz kojeg su nastali BSK, pa OFK Beograd, zatim prve generacije Crvene zvezde. Ušao je u istoriju kao njen prvi kapiten. Bio je mnogo uspešniji kao trener, nego što je bio fudbaler.

"Vredan i skroman. Gotovo se i ne prime}uje na terenu, a ipak je svuda, u svakoj gu`vi, uvek tamo gde je neophodan! Neimar, radnik, tvorac uspeha, jedan od retkih bez kojeg veliki tim ne mo`e da uspe. On nije kapiten tima, ali je njegov duhovni vo| a. – tvrdio je Ljubomir Vukadinovi} na po~etku] iri}eve karijere.

Milovan] iri} je kao trener vodio Crvenu zvezdu, Partizan, Hajduk, OFK Beograd, radio je u Italiji, Turskoj, Gr~koj...), bio je stru~njak izuzetnih sposobnosti, prakti~ar koji se najbolje snalazio u toku igre.

VETAR POSTIGAO GOL
BSK – JUGOSLAVIJA 1:1 (0:1)
9. mart 1941. – Prvenstvena utakmica

Stadion: BSK-a. Gledalaca: 10.000. Sudija: Vasa Stefanovi} (Beograd). Strelci: Rali} za BSK, a Aca Petrovi} za Jugoslaviju.

BSK: *Mrkuši}, Stoiljkovi}, Dubac, Manola, Dragi}evi}, Rali}, Glišovi}, Valjarevi}, Bo`ovi}, Vujadinovi}, Nikoli}.*

JUGOSLAViIJA: *Lovri}, An| elkovi}, Šplajt, Atanackovi}, Bro~i},] iri}, Savi}, \ aji}, Petrovi}, Drenovac, Stevkov.*

Ju~erašnji derbi nije bio naro~ito va`an. Bodovi ne igraju nikakvu ulogu. Pobedili jedni ili drugi poredak na tabeli ostaje isti. Još mnogo pre kraja prvenstva, BSK je osigurao prvo mesto. Pet bodova je nedosti`na cifra. Crveni su prema tome pomirili s tim da ostanu na drugom mestu.

Iako utakmica nije bila va`na oko 10.000 gledalaca

popelo se na brdo. Navija~ima su bodovi sporedni. Za njih je jedino rezultat va`an. O pobedi ili porazu oni mogu da pri~aju danima. Zbog toga nije mogao da ih zadr`i ni hladan ni jak vetar, ni obla~no nebo. ^ ak i da je kiša padala, oni ne bi mogli da se liše zadovljstva da sat i po navijaju temperamentno za svoje ljubimce.

Mo`da `eljnije od navija~a, futbaleri o~ekuju derbi. Premije za ovu utakmicu znatno su ve}e nego obi~no. Tako je i ju~e bilo. Plavima je pobeda donosila hiljadarku, a crvenima 500. S obzirom da bodovi nisu zna~ili ništa, premija je predstavljala dovoljan razlog da futbaleri daju sve od sebe. I oni su se ju~e borili po`rtvovano, sna`no do poslednjeg atoma snage.

Lovri} - junak dana! Lovri} je mnogo puta pokvario ra~unicu strelcima BSK-a. Ju~e naro~ito. On je istina malo kriv za jedini gol koji je primio, ali je zato odbranio bar tri sigurna gola. U drugom poluvremenu kad je BSK igrao niz vetar i kada je svaki šut predstavljao pravu opasnost, Lovri} je u nekoliko mahova zaista sjajno intervenisao.

Malo je trebalo da BSK postigne pobedu kao Vojvodina u Novom Sadu. U poslednjem minutu igre Bo`ovi} je sa 16 metara daljine izvanredno šutirao. Ponesena vetrom lopta je poluvisoko letela u sam ugao. Mo`da bi o~ešala stativu pre nego {to bi zatresla mre`u. Navija~i plavih su ve} likovali, Bo`ovi} se uhvatio za glavu, sudija je prineo pištaljku ustima da odsvira gol...

- Lovro, majka si...! Sko~io je radosno jedan de~ak ispred tribina.

Navija~i crvenih su klicali od radosti, Lovri} se opru`io u vazduhu uhvatio loptu, zgr~io se sav u letu i tresnuo o

zemlju. To je bila poslednja šansa. Taj sjajan skok uštedeo je blagajniku BSK-a jedanaest hiljada dinara.

Crveni su poveli u 30. minutu. Jedan nalet Mrkuši}a doneo je katastrofu. Visoki vratar dojurio je do bekovske linije i udario loptu, ali tako nesre}no da se ona odbila do Ace Petrovi}a. Centar-for Jugoslavije nije su zbunio. Vide}i ispred sebe vratara i prazan gol, udario je loptu koja se, dok su se Mrkuši} i Petrovi} valjali po travi, kotrljala u prazan gol. Stoiljkovi} je potr~ao. On je jurio br` e nego ikada u ` ivotu. Njegovo lice trzalo se od napora. On nije ~uo ništa, nije video ništa drugo do loptu, koja je be` ala ispred njega. Odjednom se ukazala i bela linija. Trebalo je u~initi nešto. U o~ajanju Stoiljkovi} je u~inio poslednji napor. Njegovo lice razvuklo se u grimasu. Bacio se unapred i sa ispru` enom nogom pokušao je da zaustavi loptu na samoj gol liniji. Ali, bilo je ve} kasno. Zadocnio je za jedan deli} sekunde. Dok je sve treštalo oko njega, Stoiljkovi} je le` ao na zemlji zadihan i nemo}an. A da je bio br` i samo deli} sekunde, uši bi mu brujale od radosnih poklika navija~a...Gol bi bio spasen.

Izjedna~io je vetar, kako je tvrdio u svom izveštaju legendarni Ljuba Vukadinovi}.

Posle odli~nog udarca Nikoli}a, lopta je pala iznad same pre~ke i izgledalo je da }e zatresti mre` u. Navija~i ne dišu. Mel utim, prsti su zaka~ili loptu i promenili joj pravac. Ona je odsko~ila malo u vis i proletela dalje, da bi odmah zatim po~ela brzo da pada. Tela igra~a se naglo okre}u. Lopta je ve} dodirnula zemlju i odsko~ila. Zahva}ena efeom mo` da bi izletela u polje, ali je vetar nosi u praznu mre` u. Sve se to dogal a na samoj gol liniji. Deli} sekunde odu` io se

navija~ima kao ve~nost. Deo gola, na kome se nalazi lopta, potpuno je prazan. Odjednom priska~e nekoliko plavih košulja. Lopta je još u vazduhu.

G-o -o -o-l!

Da lopta je u mre`i. Zvuk sudijine pištaljke ne ~uje se od vike navija~a. U novinarskoj lo`i novinari pitaju jedan drugog:

- Ko je dao gol?

U odsudnom momentu tri plave košulje gurale su se u golu. Izgleda da je strelac bio vetar. Noge su samo potvrdile zgoditak... Bilo je to u 2. minutu nastavka. Kasnije je po izveštaju Vukadinovi}a kao strelac ipak upisan Rali}.

Politika 10. mart 1941. godine

Branko Stankovi}
(1920-2002)

Branko Stankovi} je po~eo karijeru u rodnom Sarajevu u Slaviji. Sa 19 godina je došao u Beograd i poneo plavi dres BSK-a. Na `alost, rat mu je "ukrao" najlepše fudbalske godine.

Iskazao se kao prete~a savremenog na~ina igranja bekova. Mnogi smatraju da je bio prvi evropski bek, koji je uspešno igrao i u napadu. Imao je izuzetan stil, eleganciju u svakom pogledu, prefinjenu tehniku, hladnokrvnost, a bio je i dobar strelac, s obzirom da je imao sna`an udarac.

Igrao je na dve Olimpijade i na dva svetska prvenstva.

Posle uspešne igra~ke karijere, isto tako je nastavio kao trener. Branko Stankovi} je Crvenu zvezdu uveo u prvo evropsko finale (UEFA kup 1978-1979)

Sa crveno-belima je osvojio dve titule i jedan kup.

Sa Vojvodinom je 1966. osvojio šampionsku titulu.

FUDBAL U RATNOM BEOGRADU
SK 1913 - BSK 4:3 (3:0)
18. maj 1941. –

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 8.000. Sudija: Lali}, Strelci: Stevkov, Petrovi}, Savi} i Difranko za SK 1913, a Valjarevi}, Bo`ovi} i Spasojevi} za BSK.

SK 1913: *Lovri}, An| elkovi}, Šplajt, Difranko, Bro}i},] iri}, Savi}, Atanackovi}, Petrovi}, Drenovac, Stevkov.*

BSK: *Mrkuši}, Stoiljkovi}, Šija~i}, Manola, Dragi}evi}, Jovanovi}, Glišovi}, Valjarevi}, Bo`ovi}, Joška Nikoli} (Spasojevi}), Horvatinovi}, Nikoli}-Popac.*

Jugoslavija je okupirana, fudbal je uglavnom i dalje skakutao.

Iako su mnogi predratni fudbaleri bili zarobljeni i ili vojno anga`ovani, tradicionalni rivali u plavim i crvenim dresovima su i dalje igrali fudbal. BSK je zadr`ao rodno ime, komšije su po tre}i put menjali krštenicu. Umesto

Jugoslavija, koja je podsetimo posle Prvog svetskog rata nasledila tradiciju Velike Srbije, klub se u vreme okupacije zvao Sportski klub 1913.

Pojavljuje se i nekoliko, mladih i talentovanih fudbalera, koji }e kasnije, po završetku Drugog svetskog rata, fudbal igrati u novim i starim klubovima nove dr` ave. Po prvi put na veliku scenu izlaze Milovan] iri}, Srl an Mrkuši}, Ljubomir Lovri}, Branko Srankovi}, Kašanin, Boba Mihajlovi}, Kosta Tomaševi}, Drenovac... I mel u njima legendarni Rajko Miti}, koji }e kasnije postati prva Zvezdina zvezda, njen dugogodišnji kapiten i višestruki reprezentativac.

Bio je jedan od najtalentovanijih mladih igra~a plavih pred sam rat. Za kratko vreme je stekao simpatije i naklonost svih, pa je u smeni generacija i spletom ratnih okolnosti veoma brzo, uz nesumnjiv talenat koji }e potvrditi kasnije, postaje standarni prvotimac.

Pod okupacionim snagama Nema~ke i njenih saveznika, BSK i SK 1913 su u vremenu od 1941. do 1943. godine, odigrali 19 utakmica. Naravno, po obi~aju plavi su uspešniji. Oni su ostvarili 12 pobeda, crveni su pobedili samo dva puta, a pet me~eva je završeno nerešeno. Gol razlika još ubedljivija - 49:24 za BSK. Dominacija starijeg rivala se nastavila i u okupiranom Beogradu.

Prvi ratni derbi odigran je na igralištu BSK-a 18. maja 1941. godine. Opet su realne prognoze promašile cilj. Pobedio je autsajder, mladi tim SK 1913. Iako se o~ekivalo da }e plavi sigurno trijumfovati. U kiši golova minimalac crvenih, koji su vodili sa 3:0, a na kraju su umalo "prosuli" celokupni }ar.

“Da jedna futbalska utakmica nije izgubljena sve do poslednjeg sudijinog znaka, uverili su se mnogo puta razo~arani navija~i kluba, koji je primio više golova. U futbalu je sve mogu}e. Ono što se misli da je neostvarljivo dogodi se za tren oka. Da nije toga futbal ne bi bio toliko zanimljiva igra. Da se ne dogal aju iznenal enja, vrlo je verovatno da futbal ne bi toliko decenija imao toliki broj pristalica u celome svetu. Izišao bi, kako se to obi~no ka` e “iz mode”.

Kada su crveni otišli na odmor sa tri gola prednosti, malo ko je verovao u preokret, koji }e se za kratko vreme dogoditi. Gosti su poveli golom Stevkova u 12. minutu na 2:0 pove}ao je Petrovi} u 20. minutu, a tre}i gol za SK 1913 dao je Savi} u 42. minutu.

Mel utim, u nastavku utakmice za samo ~etiri minuta plavi brišu kompletan minus. Prvo je Valjarevi} u 64. postigao prvi gol za plave, zatim je dva minuta kasnije Bo` ovi} uspeo da se upiše u listu strelaca, da bi posle druga dva minuta Spasojevi} ozjedna~io.

“BSK je bio u punom zamahu. Tri gola su preporodila plave. ^ak i oni koji su posustali crpli su novu snagu iz oduševljenja koje ih je obuzelo. Silnim poletom mogli su da smlave malodušnog protivnika.

Šta se, mel utim, dogal a. BSK je izgubio utakmicu, jer je izgubio igru, koja je takore}i ve} bila dobijena.

Poraz BSK-a posle svih navedenih preimu}stava svakako se mo` e uvrstiti u niz “mogu}ih nemogu}nosti”, jer je isto tako neobi~an kao što je bilo ~udnovato da plavi izjedna~e rezultat, iako je protivnik vodio sa tri gola razlike.

Baš zato što je takav, futbal je toliko popularan - lamentira nad sudbinom o~igledno naklonjen plavoj boji Ljubomir Vukadinovi} i ovako se osvr}e na igru i odnos prema klubu i obavezama ljutog rivala:

“Nema ništa gore od razbijene ~ete - piše Ljubomir Vukadinovi}. - Kada u redovima nastane disharmonija kad su igra~i zbunjeni, kada tr~e kao muva bez glave, onda ekipom zavlada apatija i njena sudbina je zape~a}ena. Stekao se utisak da }e probul eni BSK uspeti da pobedi, ali je fudbal bio i ostao posve nepredvidljiva igra. Crveno-beli su prebrodili krizu, izašli iz stanja šoka i na kraju zaslu` eno stigli do pobede. Devet minuta pre kraja, stranac u redovima crvenih Difranko posti` e pobedonosni pogodak.

“Prvi ratni derbi nije doneo naro~ito dobar fudbal. Nije, mel utim, ni bio bez dra` i. Igralo se borbeno, ` ivo, dosta brzo. Tempo je, istina, opadao što se bli` io kraj, što je i razumljivo s obzirom na prili~no dugu pauzu, ali je na momente dostizao nivo oštrih prvenstvenih utakmica.

Dra` ovog susreta bio je tok igre: dramati~an, uzbudljiv, nesvakidašnji. Gledaoci su zbog toga napustili igralište zadovoljni. Videli su i više nego što su o~ekivali.

Crveno-beli su bili bolji u prvom poluvremenu kao i jedan deo drugog poluvremena. BSK nije u formi. Plavima su tri treninga bila nedovoljna. Pobednik je ispoljio više smisla za kombinatornu igru. Pojedine kombinacije uspevale su mu kao u doba najbolje forme.

Pobeda je potpuno zaslu` ena.

Istakli su se Lovri}, Bro}i}, Difranko, Savi} i Stevkov. U protivnom taboru samo mladi Šija~i} i Valjarevi}. Ostali slabi, naro~ito Mrkuši}, koji je mogao da odbrani tri gola.

U doba svoje dobre forme sigurno ih ne bi primio. Sudija Lali} nije svirao loše”.

Utemeljitelji srpskog sportskog novinarstva

Ljubomir Vukadinovi}

Bora Jovanovi}

Svetozar Kika Popovi}
(1902- 1985)

Jedan je iz prve generacije naših fudbalera, koji su odrastanje, de~aštvo i prve dane mladi}stva proveli u izbeglištvu. Dok su Jovan Ru`i}, Nikola Simi} i ostali stasavali u vreme Prvog svetskog rata u Francuskoj, Kika Popovi} je sazreo u Italiji, u Romi. U BSK-u je igrao do 1925. Posle se preselio u Bukurešt, kao slu`benik Komercijalne banke Italija, igrao za tamošnji Juventus i Venus, a ~ak dva puta i za reprezentaciju Rumunije, istina na prijateljskim me~evima...

Dva puta je bio savezni kapiten jugoslovenske reprezentacije pred Drugi svetski rat, ali je ve} sa 30 godina bio tehni~ki rukovodilac BSK-a, posle rata OFK Beograda i najzad Crvene zvezde u kojoj je ostavio blistave tragove i unekoliko vaspostavio svoje stru~no remek delo Miljana Miljani}a...

- Bio sam oštar, brz, imao dug i dosta precizan šut. Moje glavno oru`je bila je brzina. To su zapazili i atleti~ari.

Bio sam dr`avni prvak na 100 metara - govorio je jednom prilikom o sebi ~ovek, koji je po mnogima mišljenjima postavio temelje moderne Crvene zvezde.

Svetozar Kika Popovi} kao atletski rekorder

KAKO JE RO\ EN MIT O MITI] U
BSK - SK 1913 2:1(0:0)
9. avgust 1942. - Finale kupa za pehar gradona~elnika Beograda

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 16.000. Sudija: Branko Lali}. Strelci: Miti} i Nikoli} za BSK, a Stoiljkovi} autogol za SK 1913.

BSK: *Mrkuši}, Stoiljkovi}, Beleslin, Manola, Dragi}evi}, Jovanovi}, Glišovi}, Jani}, Miti}, Bo`ovi}, Nikoli}.*

SK 1913: *Lovri}, Šplajt, Petrovi},\ aji},\ ur| evi}, @vkovi}, Pani}, Aca Petrovi}, Rajli}, Drenovac, Atanackovi}.*

"Skazaljka na velikom ~asovniku završava svoj spori hod. Ve} je sasvim poklopila crnu mrlju koja obele`ava poslednji minut. Ispred tribina gu` va. Stepenice puna sveta. Svi se ` ure izlazu. Mnogi su ve} zakr~ili kapije. Otišli su u uverenju da je rezulat nerešen 1:1.

Dole na terenu još se igra. Lopta je pred golom SK 1913.

Kod Glišovi}a je. Njega napadaju @vkovi} i Petrovi}. Ali Gliša ne da da mu pril u. Prebacuje loptu preko njih Miti}u.

Do kraja je preostalo još samo jedan sekund!

Navija~ima srce igra u grudima od uzbul enja. Kako i ne bi kada se dole na terenu, ukazala šansa. Poslednja. Mnogi krive vratove, zastaju i propinju se na prste. Prosto ne dišu od uzbul ena.

Sudija nervozno gleda na sat. Podigao je ruku sa zvi` daljkom spreman da svira kraj igre.

Na terenu su Miti} i Lovri} sami jedan prema drugome. Vratar ostaje u golu, ali mu se ~ini da je bolje da izil e nekoliko koraka napred. Lopta dole}e, pada nani` e. Trenutak je sve~an. Jedan deli} sekune ima da odlu~i sudbinu pehara...

Centafor plavog tima tako je udario loptu da je u blagom luku, poluvisoko, letela golu. Lovri} je odahnuo zadovoljno. ^ ini se da }e lopta preko stative odleteti u aut. Ali ve} u slede}em trenutku hvata se za glavu gu` vaju}i u o~ajanju ka~ket u rukama. Iza njegovih lel a lopta skaku}e u mre` i!

-G-o-o- l...

Nije to bio spontan uzvik oduševljenja gomile. Bio je to krik iznenal enja. Navija~i su o~ekivali efektan, strahovit šut iz povoljne situacije, a mesto toga lopta je samo uba~ena u gol preko Lovri}a. Izgledalo je kao da }e preleteti preko stative.

Ovacije su nastale tek kada su navija~i snašli od ~uda. Pobeda je postignuta u poslednjem sekundu igre, onda kada se tome niko nije nadao, kada su navija~i SK 1913 ve} ~vrsto dr` ali pehar u rukama".

Ovako je na veliku scenu zakora~io jedan od najsjajnijih bisera jugoslovenskog fudbala Rajko Miti}. Bio je igra~ BSK-a, kasnije prva zvezda Crvene zvezde.

U drugoj glavnoj ulozi maestralnog izveštaja Ljubomira Vukadinovi}a bio je golman SK 1913. Ljubomir Lovri}, posle rata takol e Zvezdin as, zatim ugledni novinar i urednik Sporta, savezni kapiten.

BSK je pobedio 2:1, ali su njegovi igra~i koji su tog dana po prvi put igrali u “novim zatvoreno plavim dresovima s duga~kim rukavima, s novim ~arapama i novom loptom” bili strelci sva tri gola.

Put ka pobedi i peharu otvorio je Nikoli} u 5. minutu nastavka, izjedna~io je golom u vlastitu mre`u desni bek plavih Stoiljkovi}, pobeda je stigla ve} opisanim golom Rajka Miti}a, bukvalno u poslednjoj sekundi utakmice.

Posle du`eg vremena u redovima BSK-a pojavio se veteran Svetislav Glišovi}. On je u~estvovao u pripremi oba gola, kojima su plavi stigli do skupocenog pehara i pobede, u uvek presti`nom susretu protiv starog sportskog prijatelja i rivala.

Utakmica je imala dva junaka. Mladog Rajka Miti}a, koji je tek zakora~io na stazu slave i Rajli}a, centarhalfa plavih koji je za koplje bio iznad svih ostalih aktera.

“Obi~no slava pripada golmanu ili nekom navalnom igra~u. Na ovoj utakmici je, mel utim, jedan centarhalf bio junak dana. Prvoslav Dragi}evi} je odigrao jednu od svojih najboljih utakmica.

Koliko je Rajli} (centafor SK 1913), zna~io za tim crveno-belih najbolje se videlo na ovoj utakmici. Plavokosi centarfor nije mogao ni jedanput da se probije, nije dolazio

uopšte do lopte, nije mogao ništa da u~ini, iako se zalagao svim srcem, iako se trudio kao retko kada. Iza njegovih lel a kao verna slika uvek je stajao Dragi}evi}. Taj nesnosni futbaler uvek je bio bio br`i, sko~io bi više uvis: njegove noge stizale su stalno ranije do lopte. Šta sve Rajli} nije pokušao da se oslobodi svog ~uvara. Ali zar se mo`e pobe}i od svoje senke. Gde god otišao, on je stajao pored njega, vrebaju}i, napregnut, spreman da mu oduzme loptu..."

Rajko Miti} je "iz prve" skrenuo pozornost fudbalske javnosti, stru~njaka i gledalaca. Još 1943. godine, posle samo nekoliko me~eva u seniorskoj konkurenciji ovako je njegove domete procenio Ljubomir Vukadinovi}:

" Rajko Miti} ima sve uslove da uspe u futbalskom sportu. Retko kada priroda je toliko dare`ljiva kao što je bila prema njemu. Ulila mu je izvanrednu snagu i izd`ljivost, dala mu je jak i precizan udarac, obdarila ga tehni~kim znanjem i smislom za skupnu igru, u~inila ga oštroumnim, poklonila mu je potrebnu brzinu: izgradila u njemu potpunog futbalera, kome još jedino nedostaje iskustvo da postane as.

Skroman je, povu~en i fer. Pitom je na terenu, ne slu`i se nedozvoljenim sredstvima, nije grub i ponaša se uvek kao pravi sportista. To ga ~ini simpati~nim. On i Nikoli} (Milorad Nikoli} Popac), svakako su najdragoceniji dragulji u plavoj riznici. Njihov sjaj blista}e još dugo, krasi}e plavi tim kao najlepši ukras. Jer oni su sportisti od glave do pete, idealni u svakom pogledu, obdareni svim vrlinama, pravi mezimci sre}e."

Koliko su ove proro~anske re~i legendarnog reportera Politike bile ta~ne ne treba naglašavati, jer je Rajko, u

svakom pogledu, opravdao svaku re~ iz nepogrešive prave @l Vernovske vizije Ljubomira Vukadinovi}a.

Tim BSK-a sa Rajkom Miti}em i Mrku{i}em

Vojin Bo`ovi}
(1913-1983)

Prvi veliki igra~ iz Crne Gore, koji je uspeo u Beogradu. Po~eo je u Jugoslaviji, igrao za Obili} i Ma~vu iz Šapca, ali je zvezdane trenutke uspešne karijere do`iveo u plavom dresu BSK-a. S BSK-om je osvojio tri dr`avna prvenstva, a iako dosta mla\i igrao je i u navali snova Tirnani}, Vujadinovi}, Moša Marjanovi}, Bo`ovi} i Glišovi}... Igrao je i posle Drugog svetskog rata u Budu}nosti iz Podgorice, gde je 1949. godine i završio karijeru. Krasila ga je odli~na tehnika. Bio je nezgodan levak, ali i dobar izvo\a~ slobodnih udaraca.

"Lenj kao trutov.]udljiv kao razma`ena `ena. Osetljiv. Inad`ija kakav se samo zamisliti mo`e. Ali, umetnik. Onaj pravi, rasni ro\eni. Futbal mu je u krvi. Voli ga strasno, svim bi}em, svakim deli}em tela... Kad ho}e oduševljava. I najsitnija stvar koju izvede umetni~ko je delo... da bi bio savršen nedostaje mu energije, ne voli trening i fizi~ki napor" ovako je "skenirao" Bo`ovi}a Ljubomir Vukadinovi}.

Vojin Bo`ovi}

NIJE TESNO IPAK NEIZVESNO
BSK - SK 1913 5:2 (3:0)
15. avgust 1943. - Prijateljska utakmica

Igralište BSK-a. Gledalaca: oko 7.000. Sudija: Aca Tomi}. Strelci: Tomaševi} 3, Miti} i Horvatinovi} za BSK, a Pe~en~i} i Krsti} za SK 1913.

BSK: *Mrkuši}, Stankovi}, Kašanin, Boba Mihajlovi}, Dragi}evi}, Jovanovi}, Horvatinovi}, Miti}, Tomaševi}, Bo`ovi}, Nikoli}.*

SK 1913: *Dimi}, Šplajt, Petrovi}, Krsti}, \ url evi}, Gaša Filipovi}, Stankovi}, Lunder (Spaji}), Pe~en~i}, \ a-ji}, Savi}.*

Rezultat vara! U poslednjoj utakmici ve~itih rivala BSK je slavio ubedljivo. Mel utim, i pored tri gola viška, rezultat je bio krajnje neizvestan. ^udno izgleda, ali odgovara pravom stanju.

U redovima crveno-belih nije bilo Lovri}a, Ace

Petrovi}a, Sandi}a i] iri}a. Prva dvojica su povrel ena, odnosno Petrovi} je nedavno operisao meniskus, Lovri}a boli noga, Sandi} nije doputovao,] iri} je ka` njen. U timu BSK-a nije bilo Jani}a.

"Posljedna utakmica beogradskih rivala bila je neobi~na po svome toku. Po rezultatu izgleda da je BSK pobedio lako i bez velikog napora. Da nijednog trenutka njegov uspeh nije doveden u pitanje.

Ali nije bilo tako.

Pobeda je bila stalno u opasnosti.

Sve do poslednjeg zvuka sudijine pištaljke!

Tek kada je sviran kraj, plavi su mogli da odahnu. Najzad je izvojevan jedan lep i ubedljiv uspeh nad komšijom.

Plavi su otišli na odmor sa tri gola fore. Tri puta su zatresli protivni~ku mre` u, a da nisu primili ni jedan gol. Njihovi navija~i o~ekivali su u drugom poluvremenu katastrofu protivnika.

Ali vol stvo od 3:0 nije uvek sigurno. Tek što je otpo~elo drugo poluvreme Mrkuši} je prinul en da vadi loptu iz mre` e. Sre}om plavi su dali još jedan gol, ali je zatim rezulat opet smanjen na 4:2. Onda je nastala prava opsada Mrkuši}evog gola, koja se posle rezulatat 5:2 pretvorila u tako silan juriš da je pravo ~udo da je ovako visoka pobeda sa~uvana. Malo je trebalo da ishod izgleda sasvim drugoja~ije.

BSK je postigao pet golova. Uvek kada je slede}i gol bio potreban radi odr` avanja morala, postignut je. Plavi su posle 3:1, dali ~etvrti gol, posle 4:2 postigli su i peti gol. Ali da je posle 3:1 ispalo 3:2 ili posle 4:2 da su crveno-beli smanjili ishod na 4:3, ko zna kako bi se utakmica završila.

A kraj je bio najuzbudljiviji deo ove zanimljive

utakmice. Naime, poslednjih pet minuta. Za tri stotine sekundi, šest veoma uzbudljivijih situacija zaustavljale su dah gledaocima od uzbul enja. Navija~i su zastajali na stepenicama pri hodu, navijali iz sveg glasa, uzbul eno pratili igru.

Prvo je u 41. minutu Popac centrirao oštru loptu. Mali Tomaš je sko~io u vis i glavom o~ešao loptu. To je bilo dovoljno da joj promeni pravac. Mladi vratar SK 1913, bio je nemo}an i pored po`rtvovanog pada. Lopta se otkotrljala u mre`u.

Ve} slede}i minut zamalo nije promenio rezulatat. Pred golom BSK-a, posle brze navale protivnika, opasna gu`va. Neko je pucao oštro. Mrkuši}a nema na golu. On je istr~ao dva koraka napred i nemo}nim pogledom prati loptu koja leti u sam ugao. ^uje se tup odjek. Lopta je udarila u stativu i odbila se natrag u igralište. Plavi su se sre}no izvukli.

Slede}a navala dolazi uskoro. Opet gu`va. Oštar i precizan šut iz prili~ne blizine nije, mel utim, iznenadio Mrkuši}a. On se opru`io sav u vazduhu. U poslednjem trenutku uspeo je da izbaci loptu u korner.

Skoro }e kraj, ali plavi ne mogu da odahnu. Nova navala. Pe~en~i} okleva i ne iskoriš}uje vrlo povoljnu šansu. Ima, mel utim, još dva minuta do kraja. Dovoljno da se postigne bar jedan gol.

Evo ga! Pe~en~i} je sam pred Mrkuši}em. Ali lopta mu rl avo otska~e i on okleva deli} sekunde. To je dovoljno Mrkuši}u da oštrim startom otkloni opasnost.

Zatim kraj".

Fudbalski `ivopis. Bravo Ljubomire Vukadinovi}u. Kao da smo bili bili na utakmici koja je igrana dvadeset - trideset

godina pre nego što smo rol eni. Prava škola sportskog novinarstva.

U pripremi ovog {tiva koristio sam se kao što se moglo zaklju~iti pre svega knjigom “Ve~iti derbi”, autora Ljubomira Vukadinovi}a, koja je štampana 1943. godine, zatim knjigom “Beli orlovi”, autora Vase Stojkovi}a, knjigom ”Se}anje i uspomene” Jovana Ru`i}a, knjigom “Naši asovi” autora Mileta Kosa, dokumentacijom Politike, li~nom arhivom i pojedinim sa~uvanim brojevima beogradskog sportskog nedeljnika Sport iz 1924. godine.

Nisam uspeo da dol em do podataka da li je posle 15. avgusta 1943. godine kada je odigran ovaj, po Ljubomir Vukadinovi}u, poslednji derbi, bilo još utakmica izmel u dva velika rivala.

U svakom slu~aju pokušao sam da ~uvaju}i uspomene na prvi beogradski ve~iti derbi, koji kao što je to o~igledno, nisu “izmislili” Crvena zvezda i Partizan, osvetlim jedan zna~ajan deo istorije beogradskog, srpskog, pa i jugoslovenskog fudbala.

Malo poznati detalji iz prošlosti dva najbolja i najpopularnija beogradska kluba iz prve polovine prošlog veka, koji su zahvalju}i anga`manu ljudi, koje sam ve} pomenuo ostali sa~uvani, umnogome su bili skrajnuti i zaboravljeni.

Pionirski koraci pojedinaca, klubova i organizacija, s obzirom na sve okolnosti u kojima su nastajali, nisu bili nimalo laki. Zato je du`nost svih nas, koji smo na bilo koji na~in deo nastavka pri~e, koja je zapo~eta na ovim prostorima još krajem 19. veka, da u~inimo sve što je u našoj mo}i da se BSK,Velika Srbija, Jugoslavija, SK 1913,

^ika Da~a, Moša Marjanovi}, Rajko Miti}, Aleksandar Tirnani}, Jovan Ru`i}, prvi ve~iti derbi... tako olako ne prepuste zaboravu.

Branislav Sekuli}

Nikola Simi} - Nikolica pop
(1897-1969)

Igrao je na svim mestima u timu, naj~eš}e polutku i centarhalfa i bio me|u prvim zvezdama predratnog fudbala.

Po~eo je u podmlatku i posle toga je igrao za prvi tim plavih. Za vreme Prvog svetskog rata igrao je u Francuskoj (Nica, Monako, Marsej, Grenobl, Lion i Tuluz), a pola godine igrao je i u Oksfordu u Engleskoj.

Kada se vratio u domovinu, ponovo je obukao plavi dres. Kao izvanredan tehni~ar i jedan od najboljih igra~a, bio je kapiten tima, a kad je 1925. godine prestao da igra bio je dugo godina funkcioner kluba.

"Najistaknutiji ~lan stare garde i najpopupularniji. Kao da je srastao sa loptom. Ose}ao je mada je i ne vidi, gospodario njome potpuno, podvrgavao je svojim }udima, `onglirao je poput artiste s podjednkim uspehom je igrao i u odbrani i u napadu-" (Ljubomir Vukadinovi}).

Ostavši u fudbalu u tri perioda bio je vo| a fudbalske sekcije BSK 1926-1932, 1933-1936. i 1941-1942. godine. Bio je selektor Beogradskog lopta~kog podsaveza, a kao savezni kapiten JNS, sastavio je 1936. ~etiri reprezentacije Jugoslavije.

SK Jugoslavija 1925. godine

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

796.332:061.2(497.11) “193/1943”

BOJANI] , @vko M.
BSK - Jugoslavija : Se}anje na prvi
beogradski ve~iti derbi / @vko M. Bojani}.
- Beograd : Klasa, 2007 (Beograd :
Klasa). - 205 str. : ilustr. ; 21 cm

Tira` 300
ISBN 978-86-85627-01-1

a) Beogradski sporstki klub b) Sportski klub
“Velika Srbija” (Beograd) - 1911 - 2001

COBISS.SR-ID 142213132